

El Camí Neocatecumenal, una crida a reviure el Baptisme

Bateig en una celebració neocatecumenal.

La Santa Seu reconeix la validesa d'aquest nou model de catecumenat postbaptismal

En aquesta època d'increença i d'esgotament intern del cristianisme, l'acció abassegadora de l'Esperit Sant continua oferint motius per a l'esperança. Un d'ells és el Camí Neocatecumenal, comunament conegut com els *kikos*. Aquest model de catecumenat postbaptismal, sustentat sobre la tríada Paraula de Déu-litúrgia-comunitat i la regulació jurídica del qual tot just acaba de ser aprovada per la Santa Seu, constitueix un d'aquests miracles dels temps moderns.

L'experiència inspirada ara ja fa més de 30 anys per l'Esperit Sant a Kiko Argüello i Carmen Hernández acaba d'aconseguir, amb l'aprovació pontifícia dels seus estatuts, la majoria d'edat. L'itinerari d'iniciació cristiana i formació permanent en la fe proposat pels seus fundadors, com a resposta a la necessitat actual de reviure el baptisme i aconseguir una fe adulta, no deixa de donar nombrosos fruits de radicalitat i entrega evangèlica al més pur estil de l'Església primitiva. En paraules del mateix Joan Pau II: «El Camí és, sens dubte, una de les respostes providencials a les necessitats del nostre temps.»

Pàg. 2, 3, 4 i 5

El clergat català s'aplega al voltant de Verdaguer

El dilluns dia 14 d'octubre, l'església catedral de Vic es va omplir de gom a gom, entre clergues i feligresos, per retre un homenatge a Mossèn Jacint Verdaguer, dins dels actes de l'Any Verdaguer. La trobada va començar amb una missa concelebrada que va presidir Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense. «Amb aquesta jornada, centrada especialment en l'Eucaristia que celebrem, fem memòria de les nostres arrels. Recordem amb agraïment un qua-

lificat prevere poeta que ha contribuït, junt amb moltes altres figures, a afaïonar el que nosaltres som i el que nosaltres fem», va dir l'arquebisbe Lluís en l'homilia. D'altra banda, Mons. Josep M. Guix, que com a bisbe de Vic actuava d'amfitrió, va declarar que una de les intencions de la trobada era subratllar la vessant sacerdotal de Jacint Verdaguer, «perquè molts homenatges que se li han fet ho diuen tot menys que era un mossèn, i això em sembla que no es pot permetre».

Pàg. 17 i 18

Foto: Ferran Grebol / «El 9 Nou»

La catedral de Vic es va omplir de gom a gom per acollir la solemnitat.

SANTUARIS

Aquesta setmana visitarem el santuari de la Mare de Déu del Remei a Caldes de Montbui

Pàg. 20

Sumari

Pàg. 7 El nou Catecisme ja té deu anys

Pàg. 10 Entrevista a Mons. Rodríguez, nou arquebisbe de Valladolid

Pàg. 22 Solsona: els malalts peregrinen al Miracle en l'any del centenari

Pàg. 23 Lleida: certamen literari marià dedicat al Pilar

Pàg. 29 Novahumanitas relaciona la psicologia amb la Paraula de Déu

Editorial

Un camí per reviure el Baptisme

El Baptisme és el primer sacrament de la vida del cristià, és imprescindible per poder rebre'n qualsevol altre, i normalment s'administra als nens petits al cap de poc temps d'haver nascut. El fet de no tenir encara ús de raó obliga els pares a assumir el compromís de fer créixer la fe i educar cristianament el seu fill, però aquest compromís no sempre es porta a la pràctica.

Alguns nens no tornen a rebre formació cristiana fins a la primera comunió, i encara sort, perquè n'hi ha que es queden en el Baptisme com a únic punt de referència de la seva vida cristiana. La societat en què vivim certament no afavoreix l'educació cristiana, ja que moltes famílies no assumeixen aquesta responsabilitat, ni tampoc un bon nombre d'escoles, i ja no parlem de la televisió o d'altres mitjans de comunicació que ben sovint només destaquen el que és negatiu de la nostra fe i de l'Església.

Malgrat tot, augmenta en molts països occidentals el nombre de batejos d'adults, és a dir, de persones que no el van rebre de petits perquè els seus pares no se'n van preocupar o simplement van dir allò de «quan el meu fill sigui més gran que decideixi ell el que vulgui». Curiosament en famílies de tradició atea i agnòstica s'han donat uns quants casos d'homes i dones que han decidit lliurement, ja adults, abraçar la fe catòlica i rebre el Baptisme.

Per als que han demanat aquest sacrament conscientment i en una edat en la qual ja es té ús de raó, l'Església demana un catecumenat, és a dir, una preparació catequètica adequada per poder acostar-se a la pila baptismal tenint els coneixements suficients sobre l'Església, els sacraments i el Déu Trinitat en el nom del qual serà batejat.

Es produeix llavors una situació curiosa i és que els cristians que han estat batejats d'adults solen viure la seva fe amb més intensitat i estan més ben formats teològicament que molts altres cristians que porten moltíssims anys de vida cristiana des d'un llunyà baptisme. El que sol passar és que qui ha viscut sempre com a batejat, viu una mica de renda,

pensant que ja ho té tot i no s'adona que la seva fe s'ha de reactivar i posar-se al dia de tant en tant.

En certa manera aquí trobaríem una connexió important amb les comunitats neocatecumenals, que proposen per a tots els cristians ja batejats un camí de formació cristiana similar al que rep qui es bateja d'adult, és a dir, un «catecumenat», en aquest procés té un paper molt important la comunitat de germans que t'acompanya al llarg del trajecte i t'ajuda en tot moment. Els membres d'aquestes comunitats viuen amb intensitat el seu compromís com a creients i no el deixen en un segon pla de les seves vides, se senten valents i sense complexos per haver descobert la riquesa de la fe d'adults, i no tenen cap por de llançar-se a l'evangelització, encara que n'hi hagi que els titllin de sectaris o els comparin amb els Testimonis de Jehovà.

El papa Joan Pau II ha elogiat en diverses ocasions l'esperit i l'ímpetu dels membres de les comunitats neocatecumenals, i no és estrany tenint en compte que un dels principis bàsics del seu pontificat ha estat l'anomenada «Nova Evangelització», que encaixa perfectament amb els objectius marcats pel Camí Neocatecumenal. El vell continent europeu, que porta el cristianisme en el més profund de les seves arrels, pateix un procés continu de secularització, davant del qual l'Església ha de donar resposta a aquesta nova situació amb un impuls evangelitzador renovat, amb una metodologia que s'adapti als temps que vivim i al tipus de persona dels nostres dies. Sens dubte que la proposta neocatecumenal és una fórmula molt vàlida per a això, encara que evidentment no sigui l'única.

Però més enllà de la proposta de formar comunitats neocatecumenals, el camí és una fórmula vàlida per a tots els cristians, independentment del seu grau d'implicació i compromís eclesial. Tots estem cridats a renovar continuament el nostre Baptisme i a reafirmar els nostres compromisos baptismals, no només de paraula sinó amb les obres i amb la vida mateixa. Probablement alguns dels elements i propostes que constitueixen el camí neocatecumenal ens poden venir molt bé a tots per viure més intensament la nostra condició de batejats.

CATALUNYA⁺ CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, ILLES BALEARS; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc i Roman Casanova, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferràn L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Victòria Camps, Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt i Montserrat Altamirano

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 80,60 €
Resta d'Europa: 146,74 €
Amèrica i Àfrica: 178,30 €
Àsia i Oceania: 243,82 €

LA TIRA

Per Pilarín

en primer pla

El Camí Neocatecumenal, al servei de la nova evangelització

■ L'aprovació dels estatuts consolida oficialment el Camí Neocatecumenal en l'Església

Una realitat que ve de Déu

Mons. Pere Farnés, director de l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona, ha estat des dels seus mateixos orígens una persona influent i amic del Camí Neocatecumenal. Ja fa més de quaranta anys, quan ni tan sols el Camí havia començat a caminar, Carmen Hernández, primer, i després Kiko Argüello van aparèixer un dia a les classes que Farnés dictava sobre l'Eucaristia a l'Institut de Pastoral de Madrid. Carmen ja coneixia personalment Farnés en haver assistit anys abans a uns cursos seus a Barcelona. Traslladada després a Madrid, va insistir davant de Kiko perquè assistís a les enriquidores classes de Farnés a Madrid. Així es va iniciar la relació Kiko-Carmen-Farnés.

Es podria dir que en aquelles classes de litúrgia, que d'alguna manera tractaven dels temes que més tard abordaria també el Concili i sobretot la gran reforma postconciliar, es van gestar, sense saber-ho ni albirar-ho, el que després seria la renovació litúrgica postconciliar i els pilars litúrgics del CN.

Ningú no pensava en aquells temps que la litúrgia es reestructuraria tan a fons. Però Carmen i Kiko van prendre bona nota del que explicava Farnés —sobretot de la relació eucaristia-ritus sacramentals i rerefons pasqual— i anys més tard, quan el Concili va obrir les portes d'una reforma general de la litúrgia, el recent nascut CN va ser dels primers que en l'Església van portar a la pràctica, amb gran vitalitat, moltes coses del que Farnés havia ensenyat a les seves classes. En aquest sentit, el Camí ha significat, per a Farnés, «una aplicació fortament vital de la renovació litúrgica dels nostres dies».

Mons. Farnés, d'altra banda, ha mostrat sempre una gran admiració per l'enteresa i valentia de les comunitats neocatecumenals en presentar, amb una radicalitat poc habitual, el missatge cristià i el desig d'evangelitzar els més marginats de la societat. Per això, representen per a ell «una de les realitats més destacades de l'Església dels nostres dies».

Reconeix, però, amb naturalitat que, com tota obra humana, les comunitats també tenen les seves limitacions, però per damunt de tot afirma que el CN és «una gran obra de Déu». Fins i tot a Roma, davant de cardenals que s'han mostrat una mica crítics davant de certs detalls litúrgics, els ha respost que ell no s'atreveix mai a oposar-se ni combatre una realitat eclesial com les comunitats, que tenen tants signes de ser obra de Déu, i que temeria que combatre-les fos oposar-se als plans de Déu.

Després de llargs anys de feina en la preparació d'uns estatuts que donessin per fi marc jurídic al Camí Neocatecumenal, el 28 de juny passat la Santa Seu va aprovar *ad experimentum*, per a un període de cinc anys, el document que estableix de manera detallada i precisa què és el Camí Neocatecumenal

Joan Pau II, al llarg dels seus ja 24 anys de pontificat, mai no ha amagat la seva gran estimació envers el Camí Neocatecumenal. Per això ara, amb l'aprovació dels seus estatuts, el Papa se n'ha alegrat gairebé tant com els seus fundadors, Kiko Argüello i Carmen Hernández, i tots els seus membres: «El Camí és sens dubte una de les respostes providencials a les necessitats del nostre temps», declarava el Pontífex el 23 de setembre passat en un encontre amb l'equip que va elaborar el document. «N'hi ha prou de veure les nostres comunitats: quantes redescobertes de la bellesa i de la grandesa de la vocació baptismal rebuda!».

L'aprovació dels estatuts obre una nova etapa en l'encara curta però intensa vida del CN. Amb ells, aquesta modalitat de catecumenat postbaptismal rep «una clara i segura regla de vida, un punt de referència fonamental perquè aquest procés de formació, que té com a objectiu portar els fidels a una fe madura, pugui ser realitzat de manera adequada a la doctrina i disciplina de l'Església», afegia satisfet Joan Pau II.

L'experiència que durant més de trenta anys ha protagonitzat el Camí Neocatecumenal, basat sobretot en la necessitat de reviuir el baptisme a través d'una modalitat concreta d'iniciació cristiana per a adults a imatge de l'Església primitiva, s'emmarca de ple en la redescoberta que l'Església fa en aquests darrers anys del catecumenat.

El cardenal Karol Wojtyła, quan encara era arquebisbe de Cracòvia, va ser un dels primers a profetitzar aquest nou repte. Davant del paganisme creixent que feteja les societats occidentals, davant de l'esgotament intern del cristianisme... és ara més urgent que mai un nou impuls evangelitzador que permeti no només créixer, sinó «néixer de nou» i viure la fe amb coherència i radicalitat. En aquesta línia ha actuat, fins i tot abans que l'Església hi instés, el CN. I és que mentre Wojtyła i els pares conciliaris redescobrien la centralitat del catecumenat en el procés d'evangelització dels no batejats i també dels batejats, a Palomeras Altas, un barri perifèric de barraques de Madrid, Kiko Argüello i Carmen Hernández, inspirats per l'Esperit Sant, empenien una experiència concreta de catecumenat postbaptismal. Eren les primeres passes del que més tard s'anomenaria Camí Neocatecumenal.

A poc a poc aquell germen inicial, aquella petita comunitat cristiana constituïda entre

(CN) i com s'ha de dur a terme. L'experiència de catecumenat postbaptismal que durant els darrers trenta anys ha donat tants fruits al si de l'Església rep així el reconeixement oficial de la Santa Seu, que alhora el declara com una eina molt vàlida per a la nova evangelització.

Joan Pau II, al centre, durant una celebració neocatecumenal, és un gran amic del CN.

Presència a Catalunya

A Catalunya el Camí Neocatecumenal no destaca justament per la seva gran implantació. Tot i començar ben aviat a Barcelona, l'any 1971, amb la predicació de Kiko Argüello i Carmen Hernández, la idiosincràsia de la societat catalana, molt europea i al mateix temps molt tocada per la secularització, no ha fet possible una expansió més important.

Actualment, unes 2.000 persones formen part a Catalunya del Camí, repartides en 5 parròquies de Barcelona, 9 del cinturó industrial, 2 de Tarragona, una a Reus i una altra a Vic. En total, més de 60 comunitats. Això no obstant, no es desanimen i continuen treballant per escampar les riqueses d'aquesta experiència. Justament ara, a inicis de curs, se celebren a diverses parròquies de Catalunya les primeres catequesis amb vistes a formar noves comunitats.

A diferència de Catalunya, el CN ha tingut una gran acollida arreu. Ja s'ha escampat per més de 100 països tot formant 16.700 comunitats que són acollides a gairebé 900 diòcesis i 5.000 parròquies. Actualment, segueixen el Camí un milió de persones i compta amb 1.500 seminaristes, repartits pels 46 seminaris «Redemptoris Mater», més de 60 diaques i més de 700 preveres.

els més pobres de Madrid a partir de l'anunci de la Bona Nova —el querigma—, va anar creixent i en pocs anys va començar a agafar cos un itinerari de formació de tipus catecumenal sostingut en la tríada Paraula de Déu-litúrgia-comunitat. Amb el temps la jerarquia l'ha anat beneint, no sense certes dificultats ni reserves, fins al dia d'avui, amb l'aprovació dels estatuts.

El Camí Neocatecumenal, com es recull als estatuts, s'ha constituït durant aquests anys com «un itinerari de formació catòlica, vàlida per a la societat i per als temps d'avui», «al servei dels bisbes com

una modalitat de realització diocesana de la iniciació cristiana i de l'educació permanent de la fe, segons les indicacions del Concili Vaticà II i del Magisteri de l'Església».

L'aprovació del document obre nous horitzons, sobretot davant dels recels i dubtes d'aquells que no acabaven de veure el Camí com una cosa d'Església; i servirà com a eina de diàleg amb bisbes i rectors. És el moment, doncs, de donar la paraula a l'Esperit Sant, perquè a través del Camí continuï atraient tantes i tantes persones a la fe adulta. (S.G.)

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

per a grans persones grans

Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona

NIF: G-08862781. - Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

www.residenciapmiralles.org

e-mail: persones@teleline.es

Comunitats que s'estimen

■ El Camí Neocatecumenal se sustenta sobre tres pilars: Paraula de Déu, litúrgia i comunitat

«Mireu com s'estimen!», exclamaven els pagans a inicis del cristianisme quan es trobaven amb petites comunitats de cristians que vivien la fe a l'entorn de la Paraula de Déu i l'Eucaristia. Aquesta experiència, que es remunta moltíssims segles enrere i que mai no s'havia d'haver perdut, és la que ara sustenta el nucli del Camí Neocatecumenal. El retorn a les arrels, a l'essència de l'Església primitiva, és el secret de tantes comunitats que arreu del món contagien amb el testimoni de vida l'amor immens de Déu.

La parròquia de Santa Joaquina Vedruna, al barri de Sant Gervasi barceloní, és el paradigma de parròquia que ha sabut acollir i descobrir al seu si les riqueses d'una experiència com el Camí Neocatecumenal (CN). Ja fa més de 30 anys, quan el CN començava a fer les primeres passes, la parròquia es va obrir a aquesta nova modalitat d'evangelització i des de llavors no ha vist més que florir imparablement la vida cristiana al seu interior. Ara compta amb 14 comunitats neocatecumenals, d'unes 40 persones cadascuna, gent que viu la fe amb entusiasme i radicalitat i que summament agraïts pel do d'amor rebut per Déu es lliuren sense estalviar esforços a l'Església i a l'evangelització.

A Santa Joaquina la fe es viu a moltes revolucions. L'Esperit Sant actua a pleret entre gent senzilla i pobra el gran mèrit de la qual ha estat el d'obrir el cor a l'amor de Déu. Això ho canvia tot, la vida de les persones i la vida de la parròquia. És normal, doncs, que els pares carmelites que la regenten estiguin encantats amb el Camí. «Les comunitats han aconseguit atraure per a la causa de Déu molta gent. L'amor que els uneix atrau fins i tot la gent allunyada de l'Església o que viuen situacions dramàtiques de vida personal. El Camí és

una cosa fantàstica, un instrument magnífic per reviuir la fe, perquè és vivencial, és evangèlic, és radical...», explica el P. Lluís Bosch, l'actual rector, que durant alguna època també ha arribat a caminar amb les comunitats. «No és un camí de savis i perfectes —afirma— sinó de gent normal, gent pobra que pateix i que ha estat provada per la vida, però que descobreix com Jesucrist els estima i es fa present en la seva vida.»

Juan Pablo Civil és el responsable de les comunitats de Santa Joaquina. Fa 32 anys que camina i ha pogut comprovar personalment com el Camí crida a una gran transformació de la vida cristiana i de la vida parroquial: «Contemplar la regeneració d'aquesta parròquia i de tanta gent no deixa de ser un gran espectacle, és a dir, un d'aquests miracles que encara es poden veure al segle XXI.»

El neocatecumenat, do per a l'Església

El CN és una modalitat d'iniciació cristiana i d'educació permanent en la fe, una cosa que permet néixer de nou i passar d'una fe infantil, assentada moltes vegades només en idees, a una fe adulta, que parteix sobretot d'una experiència personal d'alli-

Les celebracions litúrgiques neocatecumenals destaquen per la seva joia i vitalitat.

berament i de trobada amb Déu. «En aquesta societat on allò important per als qui ostenten el poder és la globalització i hi ha una secularització cada dia més palesa, crec que el catecumenat és un do per a tota l'Església», afegeix Civil.

El tríode sobre el qual recolza aquest itinerari és la Paraula de Déu, l'Eucaristia i la comunitat. Res de nou, perquè és l'essència de l'Església primitiva, però alguna cosa que malauradament s'ha anat perdent al llarg dels anys en l'Església. Alsi d'aquestes petites comunitats, d'entre 20 i 40 persones, reunides entorn d'un sacerdot i prenent com a exemple la Sagrada Família de Natzaret, es creix en la fe i es descobreix «pel testimoni de tants germans que el sermó de la muntanya es pot fer i complir enmig de la societat d'avui», conclou Civil.

Per això, es reuneixen com a mínim dues vegades per setmana, una per treballar la Paraula de Déu i una altra per a l'Eucaris-

tia, celebrada els dissabtes a la tarda, i un cop al mes fan un dia de convivència. Aquest tracte assidu, aquesta relació interpersonal a la llum de la Paraula, amb totes les dificultats i problemes que implica la vida fraterna, agermana en la fe i fa creure en la humilitat, la senzillesa i la lloança. I tots ells amb els seus defectes i limitacions, amb les seves misèries i febleses, però amb la mirada posada en el Senyor i en l'amor que Ell els té.

D'una experiència així, que fa possible reviuir plenament el baptisme, sorgeixen fruits per tot arreu: vocacions a la vida sacerdotal i religiosa, famílies nombroses, laics i famílies en missió que dediquen la vida a l'evangelització en països des cristianitzats i del tercer món... Són els fruits de l'Esperit, la millor prova que el Camí Neocatecumenal és una cosa pensada, estimada i acarada des de sempre per Déu per a la seva Església. (S.G.)

«Tota la meua vida té sentit dintre del projecte d'amor de Déu»

La parròquia de Sant Antoni de Pàdua, a Sant Vicenç dels Horts, és un formiguer constant de gent que hi entra i en surt. La culpa la tenen les set comunitats neocatecumenals que s'hi donen cita i fan de la parròquia un lloc ple de vida i d'entusiasme. M. del Mar Folqué té 21 anys i estudia Medicina. És filla del Camí i forma part de la sisena comunitat.

—Què representa per a tu pertànyer al Camí Neocatecumenal?

—Des de l'adolescència, quan vaig començar el CN, he conegut l'amor de Déu a la meua vida. He vist com el Senyor m'ha ajudat a veure realment com sóc jo. M'ha ajudat i m'ajuda en els problemes i en les diverses situacions que cada dia es presenten, confiant la meua vida a les seves mans. Això em dona pau i serenitat en els estudis, en les relacions familiars, amb els companys de classe, amb els germans de comunitat, perquè sé que no estic sola.

Aquesta experiència la visc dins de l'Església, a la qual veig com a mare. A través de la vivència de la comunitat, en la celebració de la Paraula i en l'Eucaristia, ella em gesta en la fe, en una trobada personal amb Jesús Ressuscitat.

—Què és el que més t'impresiona d'aquest itinerari?

—Passar d'una religiositat viscuda a través dels pares durant la infància a comprendre que les situacions de la meua vida, ara que sóc adulta, les que m'alegren i les que em fan patir, tenen un sentit dins

M. del Mar (a l'esquerra) durant la JMJ 2002.

del projecte d'amor que Déu ha pensat per a mi. No tot són flors i violes, com quan he de passar moltes i llargues hores d'estudi, sola, sense participar gaire en els esdeveniments familiars, havent de dir que no tantes vegades a les amistats que em truquen per sortir. Ho passo molt malament, però la pregària em dona esperança.

Les Benaurances em marquen un camí de vida cristiana del qual encara estic molt lluny, superen els meus criteris i les meves forces. En aquest camí a la fe, que és el CN, el punt del partida és el que jo sóc amb les meves limitacions, infidelitats i pobresa en l'amor, «l'home vell» que diu sant Pau. El punt d'arribada són les Benaurances, és a dir, Crist vivint en mi.

La novetat del CN és el redescobriments d'un camí

a la fe, el catecumenat, que s'havia perdut en la pràctica a la nostra Església. Aquest catecumenat és el mateix que va conduir els primers cristians al baptisme i a expressar públicament la fe, malgrat les persecucions a les quals s'exposaven.

—Com vas arribar al Camí?

—A través de l'experiència dels meus pares. La pregària de laudes del diumenge que he viscut al llarg de la infància, a l'entorn de la taula del menjador, i les catequesis que els meus pares m'han donat diumenge rere diumenge, m'han anat introduint, sense adonar-me'n, en el coneixement d'un Déu personal, manifestat a la meua vida. Als 14 anys vaig participar lliurement a les catequesis inicials del CN.

—Què té aquesta experiència que atrau tant els joves?

—Hi ha molts joves que, com jo, han rebut la fe dels pares. N'hi ha d'altres que han estat educats en una tradició cristiana que es limitava al compliment dominical, que no responia a les seves aspiracions, i que han volgut aprofundir. També hi ha joves que no han estat educats en la fe o hi han estat educats contràriament a ella. En tot cas, tots hem vist que en el món on vivim, l'Església, a través del CN, ofereix una proposta vàlida per a la nostra vida.

El seguiment de Crist és un seguiment radical, se'l segueix o no se'l segueix. En aquest seguiment no hi ha por, tot i que hi ha lluita i moments d'alts i baixos, però tinc la confiança que Ell acabarà el camí que ha iniciat en mi. (S.G.)

Josep Martrat és un dels responsables del Camí Neocatecumenal (CN) a Catalunya

Durant més de 30 anys el Camí Neocatecumenal ha canviat la vida de moltíssima gent i l'ha empenya vers un seguiment radical i valent de Crist. El Camí ha fet néixer i créixer en la fe milers de fills de Déu que profundament

agraïts s'han llençat després vers l'evangelització. És el cas, per exemple, de Josep Martrat, un dels responsables del CN a Catalunya i membre de l'equip que n'ha elaborat els estatuts. Per a ell, el Camí ha estat un itinerari de salvació, el lloc

escollit per Déu per revelar-li el seu amor immens. Viure aquesta experiència li ha canviat la vida i ara, amb el reconeixement pontifici dels estatuts, treballarà encara amb més força i entusiasme perquè l'hi pugui canviar a moltíssima més gent.

—Després de cinc anys de treball, la Santa Seu ha aprovat finalment els estatuts del Camí Neocatecumenal. Què representa per a vosaltres aquest fet?

—En primer lloc, una joia enorme de veure com la Santa Seu ha reconegut tot el que prèviament durant més de 30 anys s'havia estat vivint en el si de l'Església. Ha reconegut que el Camí Neocatecumenal és un fruit del Vaticà II, una acció de l'Esperit Sant enmig de la seva Església i que és una experiència posada al servei de la catolicitat. A nivell intern, a nosaltres ens confirma que tot el que hem viscut durant aquest temps ha estat una cosa de Déu.

—Obrirà aquesta aprovació algunes de les portes que fins ara es tancaven al Camí?

—És molt positiu per al Camí perquè facilita el coneixement i dona seguretat. Crec honestament que serà molt important per a tota l'Església. En la situació actual de crisi de cristiandat, una modalitat d'iniciació cristiana i educació permanent a la fe verificada, implantada i comprovada com a experiència útil per gestar la fe a la gent d'avui, representa una eina fantàstica per a l'Església ara i en el futur.

—A Catalunya, un lloc on el camí té certes dificultats per inserir-se eclesialment, farà callar això moltes crítiques?

—Catalunya és la regió més europea

ació, ni una fundació... i això ja és una gran novetat. El Camí, però, conté altres novetats històriques: primer, és un catecumenal postbaptismal, per a batejats; segon, que aquest mateix itinerari es reconeix com a vàlid per a gent no batejada; i tercer, que després de la iniciació es comença l'educació permanent de cristià que, inserit dins de la parròquia, a la llarga, en modifica la vida i l'estructura tal com la tenim entesa històricament.

—Per a qui només hagi sentit tocar campanes, què és el Camí?

—El Sant Pare l'ha definit molt bé: el Camí Neocatecumenal és un itinerari de formació catòlica vàlid per a la societat en el món d'avui. I ha dit que aquest itinerari es porti endavant segons les línies marcades pels seus iniciadors: Kiko Argüello i Carmen Hernández. Aquesta iniciació cristiana parteix de l'anunci del querigma, que porta a posar la vida de les persones sota la llum de la Paraula de Déu, recolzat i potenciat alhora per la celebració litúrgica, que alimenta la fe.

Josep Martrat.

sols té personalitat jurídica, perquè no som una estructura paral·lela dins de la diòcesi. Som un instrument al servei del bisbe perquè el faci servir si vol.

—Insistiu molt en el fet de posar el Camí al servei del bisbe com a instrument al servei de la diòcesi...

—Nosaltres creiem que el bisbe, en la

«No som ni un moviment ni una associació, som una eina al servei del bisbe»

d'Espanya, i com a tal gaudeix i pateix el que representa l'evolució europea, caracteritzada per un secularisme creixent. En aquest sentit, el Sant Pare va fer una crida a la nova evangelització d'Europa i una de les eines en aquesta nova evangelització és el CN. Aquest Camí, doncs, afecta també a la nova evangelització de Catalunya.

L'aprovació dissiparà recels, dubtes, desconeixements, i deixarà clar a tothom que això no és una cosa paral·lela de l'Església sinó que s'entronca en el nucli de l'entrada a l'Església. A l'Església s'entra pel Baptisme i, per tant, reviu el baptisme pas a pas d'una forma determinada és boníssim per revitalitzar-la.

—Vostè ha participat activament en l'elaboració dels estatuts. A grans trets, quins són els eixos que els estructuren?

—Com a advocat, primer de tot he de dir que jurídicament el Camí representa una gran novetat. S'ha respectat el que som, una modalitat d'iniciació cristiana i educació permanent a la fe tot donant-li una formulació jurídica a través de la Santa Seu. No som un moviment, ni una associ-

—Quins passos cal seguir en aquest camí?

—El CN no fa més que desenvolupar i portar a la pràctica el que l'Ordre de la Iniciació Cristiana d'Adults (OICA) diu. Això comporta una precatecumenat, un pas al catecumenat, un catecumenat amb unes entregues de creixement a la fe, un final del camí i una actuació de missió dins de l'Església i vers els allunyats.

—Quines dificultats han sorgit en l'elaboració dels estatuts?

—Abans d'entrar en les dificultats, que n'hi ha hagut, hem de dir que hem tingut una comprensió extraordinària per part de la Santa Seu, que ens ha convidat a dir realment el que som, i a partir d'aquí reformular jurídicament el que som sense desnaturalitzar res. Les dificultats han vingut perquè des del punt de vista jurídic l'Església ha estat quinze segles sense un model específic de catecumenat d'adults. A nivell de laics, no existia res d'això i hi havia una pèrdua d'orientació. Dins del codi de Dret Canònic veiem clar que no som associació, ni moviment, ni fundació... El camí ni tan

seva acció, està assistit per l'Esperit Sant i pot veure l'oportunitat o la no oportunitat concreta d'emprar el CN. El bisbe és el responsable i director del CN a la seva diòcesi, però la realització concreta del Camí, i això ho deixen molt clar els estatuts, es porta a terme sota el guiatge de l'equip de catequistes que hi ha allà. Els catequistes som, per tant, col·laboradors del bisbe.

—Què té el Camí que atreu tanta gent?

—El Camí et salva i et reconstrueix com a persona i això et crea un amor i un agraïment tan gran a Jesucrist i a la seva Església que fa que et posis al seu servei amb tota la radicalitat de l'amor. Com a conseqüència d'això, de la manera més natural, aquesta vivència de Crist i de l'Església es contagia a través del testimoni personal. L'experiència de l'Església primitiva ho reflecteix molt bé: «Mireu com s'estimen», és a dir, estimeu-vos com Crist us ha estimat, que vol dir amb la dimensió de la Creu, estimant l'enemic, el que et fa mal... Aquests signes de l'amor en la di-

«He reconstruït la meua vida gràcies al Camí»

—Personalment, per a vostè, què ha significat a la seva vida el CN?

—Jo tinc 57 anys, treballa des dels 14 anys i vaig acabar la carrera amb 20. A casa sempre m'havien dit que, per sobre de tot, calia que em forgés un futur, que allò era el més important. I així ho vaig fer, i em va comportar un esforç que com que no era gratuït em va passar factura. Jo m'havia de compensar de tot aquell esforç amb vacances, amb dones, amb gresques... Tot això em va portar a una gran esclavitud i destrucció personal de vida, vaig destrossar el meu matrimoni i la família. I en aquesta situació tan dramàtica, quan fins i tot pensava a deixar-ho tot i suïcidarme, perquè així no es podia viure, a mi em va tocar el querigma, vaig començar a copsar l'amor de Jesucrist i sobretot vaig experimentar el perdó dels meus pecats. Vaig ser acceptat tal com era, ningú no em va jutjar, ningú no em va condemnar. Això va ser Jesucrist, l'Església i el Camí Neocatecumenal dins de l'Església. A mi rebre aquesta estimació em va permetre reconstruir el matrimoni, començar a estimar els fills, tornar a ser persona i viure l'agraïment del que el Senyor ha fet amb mi a través d'això. I a partir d'aquí seguir el que el Senyor m'ha marcat dins del Camí. El Camí ha significat per a mi fer-me persona en una situació de destrucció personal gravíssima.

mensió de la Creu i de la unitat són els signes que criden a la fe. Tant de bo a les nostres parròquies tinguéssim comunitats que s'estimessin així i tinguessin aquest signe d'unitat! La gent ho veuria i això els cridaria a la fe.

—Davant de tantes crítiques que es fan del Camí, fins i tot des de dins de l'Església, què en diu?

—Primerament, és dolorós, tot i que moltes vegades és inevitable. Per això, davant de tantes crítiques, nosaltres sovint optem per no defensar-nos. Moltes vegades és perquè s'ha entès malament, s'ha viscut malament o perquè ens hem equivocat en alguna cosa, ja que som persones de carn i ossos i també tenim defectes i cometem errors. De totes maneres, és inevitable que el cristià que viu amb coherència i radicalitat interrogui i incomodi els altres. «Tots ens odien, però aquell que ens coneix es converteix», deia Diognet en les seves cartes. Aquesta experiència cada vegada serà més present en la nostra societat.

Reportatge: Samuel Gutiérrez

Amics de Catalunya Cristiana

*Amics, subscriptors,
lectors i pelegrins de*

CATALUNYA+CRISTIANA

TROBADA EXTRAORDINÀRIA A MONTSERRAT

Presidit pel bisbe Joan Carrera, auxiliar de Barcelona

amb motiu dels

20 anys de pelegrinatges

dissabte, 9 de novembre

Reserva de places d'autocar - tiquets per al dinar de germanor

Amics de Catalunya Cristiana (abans del 28 d'octubre)

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona, Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 701

Vaticà

església en el món

El Nou Catecisme ja té deu anys

■ Celebrat del 8 a l'11 d'octubre el Congrés Catequístic Internacional

ROMA.— Els 220 participants al Congrés Catequístic Internacional han clos la seva estada a Roma amb una convicció clara: el Nou Catecisme és un instrument per aconseguir ser feliços. El congrés ha commemorat al Vaticà el desè aniversari de la publicació del Nou Catecisme de l'Església catòlica.

Actualitat, universalitat i felicitat. Així va sintetitzar el cardenal Joseph Ratzinger, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, el contingut del Catecisme de l'Església catòlica, que l'11 d'octubre va complir deu anys de vida.

Aquesta perspectiva de veure el Catecisme com a eina per ser feliços, llençada pel cardenal Ratzinger, ha estat el motor del congrés, que no s'ha entretingut a lloar els articles del catecisme sinó que ha volgut actualitzar-lo i mostrar com és una arma per a un món millor.

Totes les ponències han resseguit la recepció que s'ha fet del Nou Catecisme, les possibilitats de millorar-ne la divulgació i comprensió i les línies d'actuació futures.

El Papa, en el missatge als participants, va voler recordar que el Catecisme no és un manual exclusiu per a catòlics sinó ofert a tot ésser humà. El Papa va subratllar com en aquest compendi catequètic hi ha tota la veritat catòlica, els seus continguts essencials i fonamentals que possibiliten el coneixement positiu i serà de què és l'Església catòlica, que creu, viu i celebra.

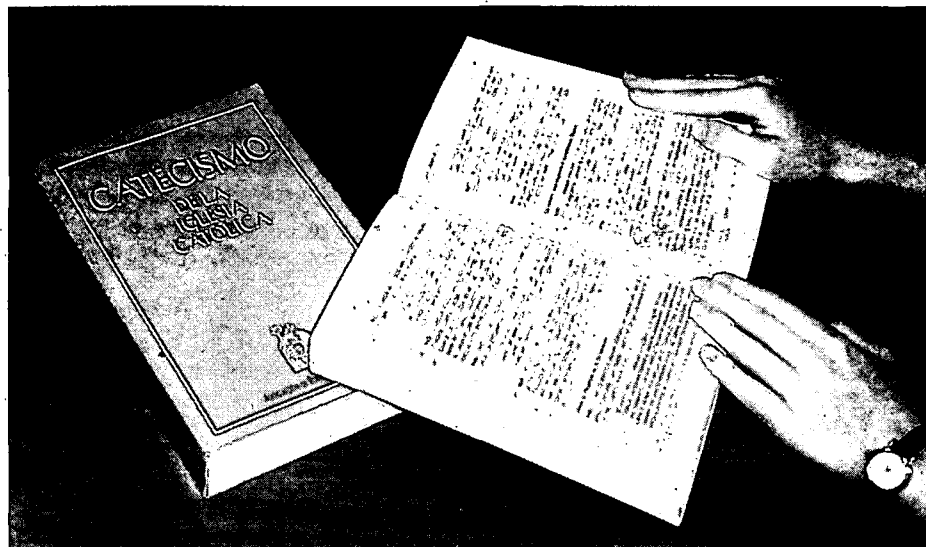
El cardenal Joseph Ratzinger, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, va insistir en aquesta idea de «totalitat» del Catecisme de l'Església catòlica, una totalitat que engloba la doctrina

Pozo va relacionar el Catecisme amb la formació teològica. Segons el pare Pozo, quan fa deu anys es va presentar el Catecisme, va manca una acció pastoral organitzada que en difongués els continguts.

El professor Pozo va insistir en la necessitat de conèixer els continguts de la

Dario Castrillón Hoyos, prefecte de la Congregació per al Clergat, va reflexionar entorn de la relació entre el Directori General per a la Catequesi i els Directoris locals, per tal d'aclarir la responsabilitat de les Esglésies particulars (locals) en la seva aplicació.

El cardenal de Viena Christoph Schönborn va deliberar entorn de la línia teològica que hi ha darrere del Nou Catecisme. Va iniciar la seva ponència preguntant-se si el Catecisme és fruit d'una teologia romana o «ratzingeriana», i si s'hauria de discutir a la llum d'altres conceptes teològics com ara el «rahne-

El Nou Catecisme és un instrument per aconseguir ser feliços.

fé abans d'endinsar-se en l'estudi teològic. En altres paraules, reportava el pensament de Joan Pau II en aquest punt: «No es pot desenvolupar una *intelligentia fidei* si no es coneix la *fides* en el seu contingut.» És a dir, que cal conèixer els continguts de la fe per poder reflexionar-hi posteriorment.

La religiosa Agnes Raday, de la Societat de les Devotes del Sagrat Cor, va fer una conferència molt pràctica, explicant la metodologia catequètica que aplica la seva congregació a Hongria. Segons Raday, cal explicar molt bé l'origen del pecat així com les benaurances, els deu manaments, el credo i els sagraments.

Família i catequesi

Per la seva banda, la laica i mare de tres fills Maria Christina Sá, de Rio de Janeiro, va centrar-se en el paper de la família per a la transmissió de la catequesi. La senyora Sá va explicar que correspon a la família la transmissió primera de la catequesi, vivint l'Evangeli, donant-ne exemple i ensenyant l'experiència de l'amor i de la responsabilitat.

En la seva intervenció, el cardenal

ria» (del teòleg Karl Rahner) o «balthasaria» (del teòleg Hans Urs von Balthasar).

El Catecisme no és teologia

El cardenal Schönborn va respondre que «el Catecisme no es col·loca en el pla de la teologia, necessàriament plural, sinó en el pla de la regla de la fe (*Regula Fidei*), que és necessàriament una sola, si existeix una sola fe». També va proposar el Catecisme com a «magnífic instrument per al gran projecte de la Nova Evangelització».

Aquest prelat va admetre que el Catecisme és massa voluminós per ser la guia simple de la fe, i va demanar un catecisme breu, un «petit catecisme basat en el Catecisme de l'Església catòlica».

Aquest congrés, sota el títol de *Euntes in mundum universum* («Aneu a tot arreu»), va tenir lloc a l'Aula Nova del Sínodo, a la Ciutat del Vaticà. A part de celebrar el decenni de la publicació del Catecisme de l'Església catòlica, va festejar també el cinquè aniversari de l'edició renovada del Directori General per a la Catequesi.

Miriam Díez

Milingo reprèn la seva activitat a Roma

ROMA.— Emmanuel Milingo, l'exarquebisbe zambianès de Lusaka que l'any passat va abandonar l'Església quan es va casar amb una coreana pel ritu de la secta Moon, ha tornat a Roma després de passar un any de recés a l'Argentina. Emmanuel Milingo, conegut pels seus exorcismes i guaricions, s'ha instal·lat al poble de Zagarolo, on vivia abans del seu exili forçat. Des d'aquesta setmana ha començat la seva activitat ordinària, tot i que de moment no hi ha previstes grans concentracions ni exorcismes. Milingo ha tornat a l'Església catòlica i confessa que no sap com va poder caure a mans dels Moon, tot i que intueix que el motiu és la soledat que sentia i la incomprensió per part dels seus companys catòlics que no entenien el seu paper de bisbe-guardador. (M.D.B.)

Dolor del Papa pels morts de l'atemptat a Bali

ROMA.— El cardenal Angelo Sodano, secretari d'Estat, ha enviat un telegrama en nom de Joan Pau II a l'arquebisbe Lorenzo Frattini, nunci apostòlic a Indonèsia, per l'atemptat a l'illa de Bali. En el comunicat s'assenyala que el Pontífex «es troba profundament afectat per les notícies del terrible atemptat i demana que es faci arribar a les autoritats civils i religioses la garantia de les seves pregaries per les víctimes». A més, indica que «la violència cruel i desatinada no pot ser el camí que porti a una societat més justa i civil, i ha de ser condemnada per tots els que aspiren a un món on la pau estigui construïda sobre el respecte per la dignitat inviolable de cada vida humana». (ACI)

Nou bisbe per a Argentina

ROMA.— El Papa ha nomenat com a nou bisbe de Goya Mons. Ricardo Oscar Faifer, fins ara vicari general de la diòcesi de Gualaguaychú. El prelat succeïx Mons. Luis Teodorico Stöcker, a qui Joan Pau II va traslladar a la diòcesi de Quilmes el 25 de febrer d'enguany. El nou bisbe de Goya va néixer a Gualaguaychú, província d'Entre Ríos, el 1940. Després de completar els estudis primaris a la seva ciutat natal, va ingressar al Seminari de Paraná, on va cursar els anys de Filosofia i Teologia. Després de la seva ordenació sacerdotal, el 1964, va viatjar a Roma on va obtenir a la Pontifícia Universitat Gregoriana la llicenciatura en Dret Canònic.

També ha estat director espiritual del Seminari menor de Gualaguaychú i professor de Teologia a l'Institut Sedes Sapientiae de Gualaguaychú. Des del 1988 va ser professor de Dret Canònic al Seminari Maria Mare de l'Església, de Gualaguaychú. Va ser durant molts anys secretari general del Consell Presbiteral de la diòcesi de Gualaguaychú. El 1997 el bisbe de Gualaguaychú el va nomenar vicari general de la diòcesi i rector de la catedral Sant Josep, càrrecs que desenvolupa a l'actualitat. (ACI)

«El Papa, en el missatge als participants, va voler recordar que el Catecisme no és un manual exclusiu per a catòlics sinó ofert a tot ésser humà»

sencera sense fissures.

Ratzinger es va fer ressò de les crítiques que el Nou Catecisme va rebre fa una dècada, en el moment de la seva publicació. Per al cardenal bavarès, l'anunci de la publicació de l'obra va ser acollit amb «un mur d'escepticisme» per part de sectors contestataris al magisteri de l'Església. Un mur, però, que no li ha tret actualitat.

D'una altra banda, el jesuïta Cándido

Vaticà

Joan Pau II proposa una veritable revolució espiritual mariana

■ Proclama un any dedicat al Rosari i signa una carta apostòlica dedicada a aquesta oració

ROMA.— Amb una emotiva audiència general, davant d'uns 20.000 fidels, el Papa va celebrar el 16 d'octubre el vint-i-quatrè aniversari de la seva elecció a la Catedral de Sant Pere. Davant d'una imatge de la Mare de Déu de Pompeia, portada a l'aula expressament per a l'ocasió, va anunciar la proclamació de l'Any del Rosari i va signar la carta apostòlica *Rosarium Virginis Mariae*.

Donant gràcies pels seus 24 anys de pontificat, el Papa posava de nou en mans de Maria «la vida de l'Església i la vida tan convulsionada de la humanitat. A ella li confio també el meu futur. A ella li demano les forces del cos i de l'esperit, perquè pugui complir fins al final la missió que m'ha encomanat el Ressuscitat». Durant l'audiència, va proclamar l'Any del Rosari: «No ho faig només perquè enguany és el vint-i-cinquè del meu pontificat, sinó també perquè se celebren els 120 anys de l'aniversari de l'encíclica *Supremi apostolatus officio*, amb la qual Lleó XIII va començar la publicació d'un seguit de documents dedicats al Rosari.» El Papa va convidar els pelegrins a redescobrir la profunditat mística que amaga la senzillesa d'aquesta oració.

En el seu darrer document, la carta apostòlica *Rosarium Virginis Mariae*, el Papa proposa una veritable revolució espiritual mariana en recuperar el valor del Rosari, proposar els nous «misteris lluminosos» i oferir mitjans concrets per millorar el rès d'aquesta oració. En la introducció del document, el Pontífex assenyalava que el Rosari «continua sent també en aquest tercer mil·lenni una oració de gran significat, destinada a produir fruits de santedat».

Al capítol I, titulat: «Contemplar Crist amb Maria», el Bisbe de Roma posa en relleu la figura de Maria com a model de contemplació: «Maria viu mirant Crist i té en compte cadascuna de les seves paraules. (...) Els records de Jesús, impresos en la seva ànima, l'han acompanyada tothora (...). Han estat aquells records els que han constituït, d'alguna manera, el «rosari» que Ella ha recitat constantment en els dies de la seva vida terrena.» Per això, el Rosari és una pregària marcadament contemplativa. Per a Joan Pau II, «en el recorregut espiritual del Rosari, basat en la contemplació incessant del rostre de Crist, en companyia de Maria, aquest ideal exigent de configuració amb Ell s'aconsegueix a través d'una assiduïtat que podríem

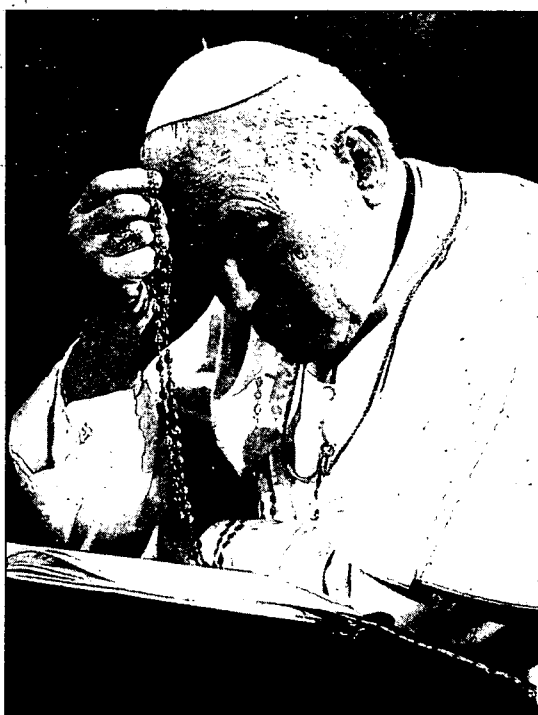
anomenar «amistosa». Aquesta ens introdueix de manera natural en la vida de Crist i ens fa com «respirar els seus sentiments»».

Contemplar els misteris

«Misteris de Crist. Misteris de la Mare» és el títol del capítol II. En aquesta secció, el Papa comenta que el Rosari considera només alguns misteris de la vida de Crist i per aquest motiu hi veu «oportuna una incorporació». Es tracta dels «misteris de Llum», que permeten contemplar els misteris de Crist des del seu Baptisme fins a la seva Passió. El Rosari, subratlla, ofereix «el secret» per obrir-se més fàcilment a un coneixement pregon i compromès de Crist. Podríem anomenar-lo el camí de Maria. És el camí de l'exemple de la Verge de Natzeret, dona de fe, de silenci i d'escolta». Per al Pontífex, qui contempla Crist recorrent les etapes de la seva vida, també descobreix en Ell «la veritat sobre l'home».

En el capítol tercer, «Per a mi la Vida és Crist», el Bisbe de Roma encoratja a resar el Rosari com a expressió de l'amor «que no es cansa d'adreçar-se a la persona estimada amb manifestacions que, tot i ser semblants en la seva expressió, sempre són noves respecte del sentiment que les inspira». En aquest sentit, recorda que la repetició afavoreix el desig d'una configuració cada cop més plena amb Crist. El Papa afirma que el Rosari és «un mètode vàlid» que, «això no obstant, es pot millorar». Així, enumera algunes propostes per enriquir el rès d'aquesta oració mariana:

- l'enunciat del misteri: «Contemplar alhora una imatge que el representi, tot recorrent a l'element visual i imaginatiu»
- l'escolta de la Paraula de Déu: «Proclamació del passatge bíblic corresponent»
- el silenci: «És convenient que, després d'enunciar el misteri i de proclamar la Paraula,

Ja des del començament del seu pontificat, Joan Pau II ha mostrat la seva predilecció pel Rosari.

la, esperem uns moments abans d'iniciar l'oració vocal»

- el rès pausat de l'Avemària
- el rès adequat del Glòria
- considerar una jaculatòria final
- un inici i conclusió adequats
- canvi de distribució dels misteris: «Sembla aconsellable traslladar al dissabte la segona meditació setmanal dels misteris de goig, on la presència de Maria és més destacada. Així, queda lliure el dijous per a la meditació dels misteris de la Llum»

En la conclusió, el Papa ressalta la necessitat de resar per la pau i per la família. A més, constata que «una oració tan fàcil i, al mateix temps, tan rica, mereix de debò ser recuperada per la comunitat cristiana». (C.C.)

Al pròxim número us oferirem íntegrament la darrera carta apostòlica de Joan Pau II, *Rosarium Virginis Mariae*

Cinc misteris de Llum

Joan Pau II ha escrit la carta apostòlica *Rosarium Virginis Mariae* dedicada al Rosari, la seva oració preferida, en la qual afegeix un quart bloc de misteris anomenats de la Llum. El Papa ha dedicat aquest any (fins a l'octubre del 2003) al Rosari, entre altres motius per «encarar una certa crisi d'aquesta oració, que en l'actual context històric i teològic pateix el risc de ser infravalorada injustament». En la carta, el Pontífex aclareix que el Rosari no és preconiliar ni antieucumènic.

A més dels misteris actuals de Goig (Anunciació, Visitació, Naixement, Presentació de Jesús, Visita de Jesús al temple, de Dolor (Oració de Jesús a Getsemani, Flagel·lació, Coronació d'espines, Jesús portant la creu, Crucifixió i mort) i dels misteris de Glòria (Resurrecció, Ascensió, Pentecosta, Assumpció, Coronació de Maria), el Papa ha afegit un quart grup de misteris, anomenats de la Llum (Baptisme al Jordà, Autorevelació a les nocces de Canà, Anunci del Regne de Déu convidant a la conversió, Transfiguració i Institució de l'Eucaristia, expressió sacramental del misteri pasqual). Aquests nous misteris responen a un itinerari sacramental i es resaran els dijous.

El Rosari és sens dubte la pregària del Papa. De fet, el 29 d'octubre del 1978, dues setmanes després de ser escollit Papa, ja ho va dir: «El Rosari és la meua pregària predilecta. Pregària meravellosa en la seva senzillesa i en la seva profunditat.» (M.D.B.)

El Papa defineix el Concili Vaticà II com a «brúixola» a inicis de segle

ROMA.— Joan Pau II va presentar el 13 d'octubre el Concili Vaticà II, inici solemne de la «nova evangelització», com una «brúixola» per als cristians en el segle que comença. El Pontífex va confessar que conserva «en l'esperit preciosos i inoblidables records» d'aquella reunió de l'episcopat mundial en què va oferir la seva contribució decisiva. Va recordar al mateix temps que l'objectiu que havia proposat el papa Joan als pares conciliaris era el de «romandre, d'una banda, fidels a la tradició catòlica i, de l'altra, tornar-la a presentar d'una manera

adaptada als nostres temps». Per aquest motiu, va explicar: «D'alguna manera, l'11 d'octubre de fa quaranta anys va marcar l'inici solemne i universal de la que és anomenada «nova evangelització». El Concili ha estat per dir-ho d'alguna manera la «porta santa» d'aquesta nova primavera de l'Església que s'ha revelat en el gran Jubileu del 2000.» El Papa va concloure convidant els creients a reprendre els documents del Concili, «que no perden ni el seu valor ni la seva brillantor» i que «han de ser coneguts i assimilats com a textos qualificats i normatius del Magisteri,

en la Tradició de l'Església».

Per la seva part, el cardenal Paul Poupard, que fa quaranta anys era col·laborador del Papa Bo a la Secretaria d'Estat, ha explicat a Ràdio Vaticana que «l'expressió figurativa d'*aggiornamento* significava el retorn als orígens, a la Paraula de Déu i a l'Església per fer-la més capaç d'anunciar la Bona Nova al món». Això no obstant, també va assenyalar que hi va haver qui va entendre erròniament el Concili «com a posar en discussió l'estructura mateixa de l'Església». El cardenal es va referir també

al tema de la crisi que va sobrevenir després del Concili, en part per aquesta mena d'interpretacions equivocades, i que va tenir una de les seves més agudes manifestacions en la «caiguda de vocacions a la vida religiosa». «Aquesta crisi —va lamentar— ha generat dubtes en segons qui respecte del Concili.» «L'Església volia obrir-se al món —va agregar—, però el món, en la seva cultura dominant, ha volgut cada cop menys obrir-se a l'Església», cosa que genera que les iniciatives de «diàleg» prenguin, de vegades, la forma d'un «monòleg». (C.C.)

Vaticà

Declaració conjunta del Papa i del patriarca ortodox de Romania

■ L'evangelització no es basa en la «competència»

ROMA.— Joan Pau II i el patriarca ortodox de Romania, Teoctist, es van unir el 12 d'octubre en una abraçada simbòlica i van signar una declaració conjunta en la qual totes dues Esglésies es comprometen a cercar la unitat entre ortodoxos i catòlics.

La trobada entre els dos líders religiosos, que va tenir lloc a la biblioteca privada del Pontífex, va ser un dels moments més importants de la visita d'una setmana del líder religiós romanès a Roma, en agraïment pel viatge papal a Bucarest el maig del 1999, la primera vegada que un Papa trepitjava terres ortodoxes.

«La nostra trobada ha de ser considerada com un exemple: els germans s'han de tornar a trobar per fer les paus, per reflexionar plegats, per descobrir la manera d'arribar a enteses, per exposar i explicar les raons d'uns i altres», diu el text de la declaració conjunta.

L'escrit toca arguments com el de l'anunci de l'Evangeli a terres ortodoxes per part de catòlics, que constitueix un motiu de crítiques del patriarcat ortodox de Moscou a Roma: «L'evangelització no es pot basar en un esperit de competència, sinó en el respecte recíproc i en la cooperació, que reconeixen a cadascú la llibertat de viure segons les pròpies conviccions, en el respecte de la pròpia pertinença religiosa.» Tots dos líders també afirmen que el testimoni cristià serà molt més creïble, especialment a Europa, si és ofert en unitat.

En el seu discurs al patriarca, el Papa havia respost a les acusacions de «proselitisme» abans de signar la declaració. Va

Joan Pau II va visitar el patriarca Teoctist a Romania el 1999.

reconèixer la missió que les Esglésies ortodoxes «estan cridades a desenvolupar als països on estan arrelades des de fa segles» i al mateix temps va aclarir que l'Església catòlica «només vol ajudar i col·laborar en aquesta missió», i desenvolupar «la seva tasca pastoral amb els seus fidels i amb aquells que s'hi dirigeixen lliurement». Per això, va demanar un «diàleg fratern i franc» i va proposar la creació d'una «estructura institucional sòlida» que serveixi «de comunicació i d'intercanvi regular i recíproc d'informacions» entre l'Església catòlica i les Esglésies ortodoxes.

Actualment hi ha una Comissió Mixta Internacional per al Diàleg Teològic entre

l'Església catòlica i les Esglésies ortodoxes, que va concloure la seva última reunió a Baltimore, l'any 2000, sense acords finals.

En el seu discurs, el cap de l'Església ortodoxa romana va recordar primer de tot les dificultats que va experimentar la seva Església fins al final del «totalitarisme ateu» i va criticar la «competència» que a vegades es constata «en les relacions entre cristians», que moltes vegades ha provocat «decepció» i «desconfiança». Però va confirmar la voluntat ferma de la seva Església, que vol treballar assíduament a favor de «la unitat de l'Església», com ho demostren projectes de diàleg prometedors que han sorgit al seu país. (Zenit)

BIELORÚSSIA

Aprovada una llei religiosa repressiva

MINSK.— El parlament bielorús ha aprovat esmenes a la llei religiosa que passa a ser la norma més repressiva de tot Europa. La llei, que prohibeix el registre de les comunitats religioses que no estaven implantades al país en temps de l'antiga Unió Soviètica, va ser adoptada per la cambra. El projecte legislatiu té com a objectiu afavorir la implantació de l'Església ortodoxa a Bielorússia. El text de la llei reconeix «el paper determinant de l'Església ortodoxa tant en el destí històric i en el desenvolupament espiritual i cultural com en les tradicions del poble bielorús». Segons el text, la possibilitat de poder publicar escrits o impartir educació religiosa es limita a les confessions que tinguin deu comunitats registrades i que una d'aquestes ho hagi estat abans del 1982, quan el règim no reconeixia i perseguia una gran part de les comunitats cristianes. Es prohibeixen també les reunions ocasionals a cases privades amb finalitats religioses. (Zenit)

La Santa Seu surt en defensa dels franciscans de Moscou

ROMA.— El 14 d'octubre el director de l'oficina de premsa de la Santa Seu, Joaquín Navarro-Valls, denunciava un nou atac contra l'Església catòlica russa. En aquesta ocasió, en la forma d'un intent de desacreditar els franciscans de Moscou. Segons Navarro-Valls, «sense que els religiosos ho sabessin, un apartament de la seva propietat, llogat a un particular que assegurava que el volia destinar a una obra de beneficència, s'havia transformat en una casa en la qual s'exercia la prostitució». El director de l'oficina de premsa també es referia a la difusió a la premsa i la televisió de notícies «falsejades i fraudulentos, entre les quals hi ha imatges de persones disfressades amb hàbits de religiosos i en actituds immorals, per perjudicar la reputació de la comunitat catòlica». El representant pontifici a Moscou ha protestat enèrgicament davant de les autoritats competents.

D'altra banda, la mateixa comunitat franciscana de Moscou ha manifestat que «els franciscans no han organitzat cap bordell;

és més, són víctimes d'una maniobra que intenten aclarir». En un comunicat fet públic, els religiosos expliquen que l'apartament es va llogar l'1 de febrer del 2002 a Leonidovna Tikhonova, que volia desenvolupar-hi «activitats de beneficència». Un mes després, els franciscans van saber que l'apartament era utilitzat com una casa de prostitució i es van dirigir a la policia perquè hi intervingués. Els frares van presentar una altra vegada la petició per escrit el 12 d'abril. Aleshores van començar a «rebre amenaces físiques, en cas que la policia hi tornés a intervenir». El 10 de juny van presentar una denúncia nova i el 12 de setembre la petició de desallotjament. L'1 d'octubre el superior dels franciscans va ser avisat per un «oficial de justícia» (que no es va identificar) a presentar-se a l'apartament. Quan va arribar, va ser enregistrat per càmeres i la seva presència al lloc ha estat utilitzada per desacreditar-lo. El 3 d'octubre va ser la primera sessió davant del tribunal però els denunciats no van aparèixer. (C.C.)

BÒSNIA-HERCEGOVINA

Plenària anual del Consell de Conferències Episcopals d'Europa

SARAJEVO.— L'Assemblea anual del Consell de les Conferències Episcopals d'Europa (CCEE) es va desenvolupar del 3 al 6 d'octubre per invitació de la Conferència Episcopal de Bòsnia-Hercegovina. La Conferència Episcopal Espanyola va estar representada per Mons. Elías Yanes, que subratlla que el fet d'haver celebrat la trobada a Sarajevo ha tingut un significat especial: «Sarajevo és una de les regions més castigades per la guerra dels Balcans. Els catòlics s'han vist reduïts a la meitat després de la guerra. Allà l'Església fa un gran esforç per crear un ambient de diàleg, de col·laboració i de reconstrucció.» Segons Mons. Yanes, la presència dels bisbes europeus ha representat un suport per als catòlics bosnians.

El tema central de l'Assemblea d'enguany ha estat «L'evangelització i la transmissió de la fe» en el context de la societat moderna i pluralista d'Europa. Mons. Yanes subratlla com a molt interessants les aportacions de la Comissió de Conferències Episcopals de la Unió Europea per estar presents en el diàleg amb els organismes i estructures de la Unió Europea. Altres temes destacats han estat qüestions d'àmbit ecumènic. Els bisbes han tornat a subratllar la importància de la Carta Ecumènica, com un document fonamental per crear una cultura del diàleg i de la col·laboració entre les Esglésies a Europa. També han analitzat temes com ara la pastoral vocacional, la catequesi, les migracions, la cura del medi ambient, els mitjans de comunicació o l'islam a Europa. A més, han presentat informes sobre qüestions de bioètica.

Els bisbes han informat de la situació a Bòsnia i al sud-est d'Europa. Han arribat a la convicció que la pau i la reconciliació només són possibles quan els drets de cada país estan assegurats. Els prelatos han expressat la seva preocupació per l'Església catòlica a Bòsnia-Hercegovina i el seu futur en aquesta terra, a més de reconèixer l'esforçat treball per la pau amb els diferents grups ètnics.

Mons. Yanes assegura que aquesta mena de trobades són d'una gran riquesa humana. «S'hi descobreix una Església viva, que té iniciativa, amb persones i grups que treballen per portar-hi l'Evangeli. Una Església oberta als problemes de cada poble. Són trobades que desperten la nostra solidaritat, la nostra catolicitat i et permet conèixer els problemes comuns de cada poble.» Una de les imatges que s'ha emportat Mons. Yanes de Sarajevo és la visita a una escola promoguda per l'Església catòlica: «Aquesta escola té alumnes musulmans, catòlics i ortodoxos. Hi hem vist un exemple de com educar els nens en la convivència.» (R.M.J.)

Espanya

«Hi ha una riquesa humana en els bisbes que els fidels han de descobrir»

■ Mons. Braulio Rodríguez, nou arquebisbe de Valladolid

El 13 d'octubre Mons. Braulio Rodríguez rebia el caliu dels seus nous diocesans en prendre possessió de l'arxidiòcesi de Valladolid. El fins ara bisbe de Salamanca succeeix Mons. José Delicado al capdavant de l'Església val·lisoletana. Mons. Rodríguez es mostra il·lusionat amb aquesta nova etapa de la seva vida i assegura que la seva primera actuació consisteix a conèixer a fons la realitat de l'Església de Valladolid.

—Com va ser la presa de possessió?

—Ja és la meua tercera vegada. És la tercera diòcesi que ocupo, però he de dir que estava un xic nerviós perquè és un moment de trobada amb els meus nous diocesans i es viu una tensió emocional forta.

—Es va sentir ben acollit?

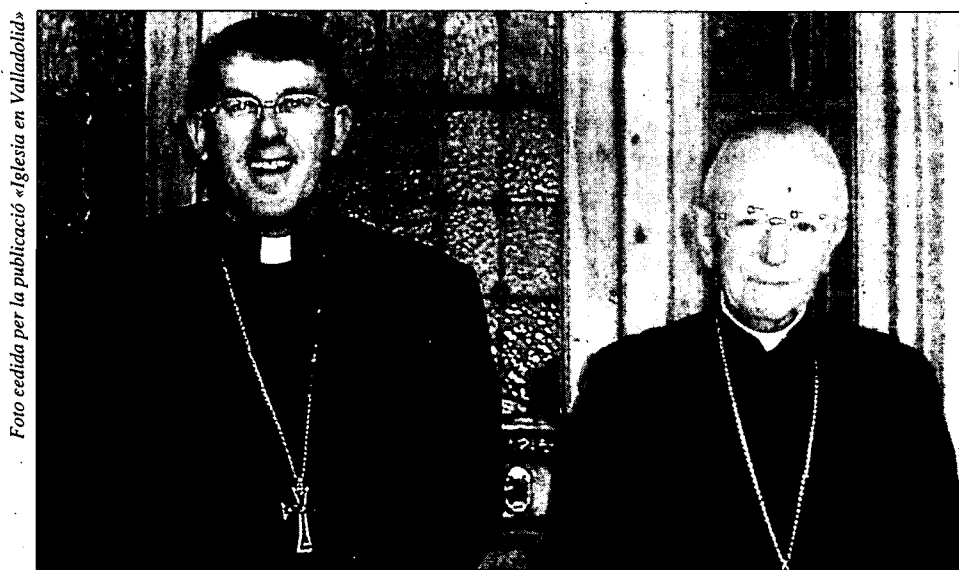
—Molt ben acollit, diria jo. Vaig estar molt feliç amb l'acolliment tan calorós que em van brindar. Vaig voler saludar qui va voler al final de la celebració i vaig rebre moltes mostres d'afecte. Va ser un dia d'alegria per a tothom. Un dia molt bonic... d'aquells que es recorden.

—De quina manera es planteja aquesta nova etapa?

—Mentre era a Salamanca vaig procu-

rar acabar les màximes coses allà i centrarme en aquella diòcesi malgrat els rumors que arribaven. Al final, es van acabar els rumors perquè vaig rebre el nomenament del Papa. Després, abans d'incorporar-me a la meua nova diòcesi, Valladolid, he estat a Santo Domingo de Silos pregant i reflexionant. Ara sóc a Valladolid, a ple rendiment, per servir i fer coses amb la inquietud de fer-les bé. És un repte per a mi. Valladolid és una diòcesi amb més habitants tot i que amb problemes similars. Vull conèixer totes les realitats. He tingut contactes amb els sacerdots per conèixer les comunitats.

Ara com ara em proposo seguir el programa del bisbe anterior, José Delicado, ja que ell va començar el curs. A més, la diòcesi acaba aquest curs una programació

Mons. Rodríguez (esquerra) pren el relleu de Mons. Delicado.

de tres anys. Per això, ara m'agradaria viure una etapa de coneixement profund de les coses i, sobretot, de les persones. Fa goig conèixer la nova Església. Són moments dolços que cal viure perquè ja vindran després els problemes.

—La família i el jovent, són dos dels temes que més el preocupen?

—Certament. Gairebé des del 1990 he treballat a la Subcomissió Episcopal per a la Família i Defensa de la Vida de la Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar. Ara presideixo aquesta Comissió i és un tema que sempre m'ha preocupat. Des que vaig ser ordenat sacerdot he treballat molt amb joves. M'adono que és un repte d'evangelització molt important per a l'Església. Cal dedicar molts esforços a la Pastoral Juvenil, a aquests joves als quals els costa descobrir la bellesa del cristianisme. Potser aquesta generació ho té més difícil perquè hi ha molts estímuls que en reclamen l'atenció i la distreuen.

—Creu que Mons. Delicado li ha deixat molt alt el llistó?

—És un arquebisbe molt bo, amb 27 anys de tasca minuciosa a l'Església de Valladolid. No ha deixat de treballar, d'organitzar, d'escriure... A Mons. Delicado el preocupa el diàleg fe-cultura. Jo he viscut la meua tasca episcopal a Castella-Lleó i ell ha estat encoratjant no tan sols la seva diòcesi, sinó les coses que teníem en comú les altres diòcesis.

—Això no obstant, Mons. Delicado li ha augurat a vostè un fecund episcopat...

—Ha estat un cavaller. Ens coneixem des de fa quinze anys i hem treballat junts. Tinc la sensació d'arribar a un lloc on les coses funcionen. És una delícia arribar a un lloc així. Hi haurà força continuïtat a la diòcesi, tot i que jo també deixaré la meua empremta.

—Li ha costat deixar Salamanca?

—Ja ho crec que sí! Recordo la meua primera diòcesi, Osma-Sòria... m'hi vaig lliurar amb molta il·lusió i em va costar sortir-ne. El mateix a Salamanca. He conegut moltes persones, he treballat amb elles, he rigut amb elles, he plorat amb elles... Les

Administrador diocesà per a Salamanca

El Col·legi de Consultors de la diòcesi de Salamanca ha elegit el sacerdot José Joaquín Tapia Pérez com a administrador diocesà de la diòcesi de Salamanca. L'elecció va tenir lloc el 14 d'octubre, després de la presa de possessió de Mons. Braulio Rodríguez com a arquebisbe de Valladolid. José Joaquín Tapia Pérez es vicari general de Salamanca des del 1996.

José Joaquín Tapia va néixer a Torresmenudas (Salamanca) el 16 d'agost del 1948. Va ser ordenat sacerdot el 1973. Després de la seva ordenació sacerdotal, i durant un any, va ser rector de Villarino de los Aires (Salamanca). Del 1974 al 1985 va ser educador-rector del Seminari diocesà de Salamanca. Després es va traslladar a Roma on va obtenir el doctorat en Teologia per la Pontifícia Universitat Gregoriana. De tornada a la seva diòcesi d'origen, el 1987, va ser nomenat vicari del Sínode, càrrec que va exercir fins al 1995. Un any més tard era nomenat vicari general. Ara, com a administrador diocesà, regirà la diòcesi de Salamanca fins a la presa de possessió del proper bisbe. (SIC)

porto molt en el cor i mantinc una relació amb les persones que no s'ha acabat.

—Osma-Sòria, Salamanca i ara Valladolid. És un bon testimoni de servei el seu...

—Crec que hi ha una riquesa humana en els bisbes que els fidels també han de descobrir. Al Seminari ens van ensenyar l'esperit de servei i això ens surt espontàniament. T'obliga a sortir de tu mateix, a tractar amb molta gent, i això et fa madurar. Els bisbes som persones molt properes i normals...

Rosa María Jané Chueca

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teua aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 178,30 €** ☐
Àsia i Oceania: 243,82 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària: ☐

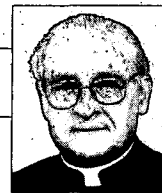
Títular Data

Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Una mostra del respecte al diví

La primera vegada que vaig passar em va cridar l'atenció. Fa molt d'això. L'impressionant conegut amb què acaba la vall d'Estós té al principi un bloc de granit separat de la paret. Això, sense més ni més, no crida l'atenció; n'hi ha tants... Però aquell bloc sí que és únic perquè algú va pintar-hi a tot color un Crist que és perfecte, admirable. Amb el pas dels anys, des de la meua joventut, l'he anat veient deteriorar-se per les inclemències del temps, molt dures en aquell clima. Però sempre m'ha sorprès favorablement que, dels milers de muntanyes que hi passem, mai ningú no hagi fet malbé aquella sagrada imatge. És una palpable mostra del respecte de moltíssima gent al sagrat.

El pas és molt freqüentat, perquè és l'accés a tota la vall d'Estós, al mateix refugi d'Estós, al Perdiguero per a molts, al Perdiguero, al Posets, segon després de l'Aneto en altura, i també a Batiselles, lloc ple de bells llacs. És també el camí cap a la cèlebre tuca d'Ixeia, etc.

Ben lluny d'allí, no en unes indòmites muntanyes dels Pirineus, sinó en la plana, immensa i plàcida horta de València, un sacerdot condeixible meu va trobar, al marge d'una sendera, un Crist llençat a terra. No tenia

creu i estava trencat. Ell, que el va trobar prop de la seva parròquia, el va agafar amorosament i el va posar emmarcat sobre un fons de vellut. Ell mateix va pensar que, si algú l'havia maltractat sense amor, una mostra d'amor era no tornar-lo a posar en una creu, sinó en un tou tros de vellut. Li tenia un gran afecte i el va posar en el millor lloc de la casa rectoral. Va morir fa uns anys. En entrar a la parròquia per a la missa de cos present, concelebrada amb més de quaranta condeixibles, em va emocionar que, sobre el pit del nostre amic José, algun dels companys havia reclinat sobre la casulla el «Crist sense creu», com l'anomenàvem al curs. El vam enterrar amb ell.

Si el «Crist d'Estós» és una mostra del respecte al diví, el «Crist sense creu» del meu amic era una mostra d'un gran amor sacerdotal a Jesucrist. Un gran amor propi de tot creient. Perquè la humanitat real, autèntica, està modelada cristològicament des del seu mateix origen. No hem estat creats pel Déu del deisme que es desenten dels homes; som criatures del Déu encarnat. «Tot va ser fet —diu l'escriptura— per Crist i per a Crist».

Depenem completament d'aquest Déu creador i encarnat, no d'un altre. Depenem d'ell quant a l'origen,

quant a la persistència de l'ésser i quant al fi. Consegüentment, l'única història de la nostra humanitat, com diu Ruiz de la Peña, serà història de salvació; el seu únic fi ha de ser la comunió amb Déu u i tri, que supera tota expectativa i capacitat creatural, que és pura gràcia, no deguda sinó immerescuda.

L'home, perquè és esperit, no pot deixar de preguntar-se per Déu i sortir a cercar-lo; però, perquè és esperit finit, no pot arribar a Déu en si, per qui es pregunta, tret que Déu mateix se li lliuri gratuïtament. L'assoliment de Déu respon, doncs, al dinamisme propi de l'esperit humà. Té un sòlid punt d'ancoratge (immanència); però si l'aconsegueix de fet, això haurà estat efecte exclusiu de l'autodonació divina.

Al pare De Lubac li agradava de repetir que la nostra paradoxa era estar fets de tal manera que puguem i haguem d'esperar la nostra plenificació com a do i com a elaboració pròpia. Aquesta és la nostra natura més peculiar i autèntica. Els creients estimem que és així perquè el centre de gravitació del nostre ésser no és alguna cosa, sinó Algú, amb rostre i nom humans, la persona del Verb, encarnat en Jesús.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Doctrina social de l'Església

La doctrina social de l'Església és inseparable de la totalitat de la vida i de la missió del poble de Déu. L'Església està immersa en la societat històrica i per tant té el deure de proclamar l'ideal de l'evangeli a tota la comunitat humana. Per això, fóra impossible que l'Església no tingués una doctrina social.

Aquesta doctrina social és tan antiga com la mateixa Església. Atesa la seva missió profètica, des dels seus inicis ha proclamat el punt de vista de l'evangeli sobre els comportaments socials, polítics i econòmics.

Ens podem preguntar: com justifica i com legitima l'Església les seves intervencions sobre les qüestions abans esmentades? Quin és el tracte distintiu de la doctrina social de l'Església? El paper de l'Església en la societat s'explica amb dues consideracions: en primer lloc, per la consciència constant de l'Església del seu deure d'anunciar l'evangeli a tots els pobles, i en segon lloc, per la necessitat de respondre als canvis constants de la societat a la qual cal anunciar la paraula de Déu.

Així, en la doctrina social de l'Església trobem uns

principis permanents i les aplicacions variables en els diferents contextos socials i històrics. Llegint els documents de la doctrina social trobem uns elements de continuïtat que dimanen dels ensenyaments de l'evangeli sobre l'amor a tots els éssers humans, la defensa del pobre i de l'oprimit, la denúncia de la injustícia, el destí espiritual de l'home, la fraternitat universal, etc. Tanmateix, també trobem en els documents de la doctrina social l'adequació progressiva d'aquesta doctrina a les necessitats i a les condicions de la societat que canvia. El Concili Vaticà II ha expressat molt bé aquesta postura de l'Església quan ha invitat els cristians a discernir «els signes dels temps» i a interpretar-los a la llum de l'evangeli.

La missió específica de l'Església en el camp social és essencialment de natura religiosa. L'Església no reivindica cap competència d'ordre purament tècnic o polític ni tampoc ofereix un projecte social, econòmic o cultural particular. Tanmateix això no significa que l'Església no tingui cap missió per realitzar en el camp social, polític, econòmic i cultural. Precisament de la missió religiosa deriven funcions, llums i energies que poden

servir per establir i consolidar la comunitat humana segons el pla del Creador. L'Església anuncia les orientacions morals i recorda la dimensió religiosa de l'activitat individual i social en els camps de la societat.

En la proclamació i en l'aplicació de la doctrina social de l'Església cal establir una distinció entre les intervencions del magisteri de l'Església, que es pronuncia sobre qüestions socials, i la lliure iniciativa dels catòlics, encoratjats a comprometre's en projectes socials i polítics concrets sense la pretensió d'identificar la seva opció personal amb l'Església o amb l'evangeli.

Com ha afirmat el Concili Vaticà II i han recordat Pau VI i Joan Pau II, l'Església no pretén donar una resposta immediata a tots els complexos problemes de la societat moderna. L'Església es posa també en una actitud de recerca i de reflexió, juntament amb tots aquells que porten en el seu cor el futur de la humanitat. L'Església ensenya però accepta també acompanyar la família humana en les seves realitzacions i en la seva recerca de justícia.

La pàgina

del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

Ignasi Viladevall Padrosa

Perdó, amor, mai odi

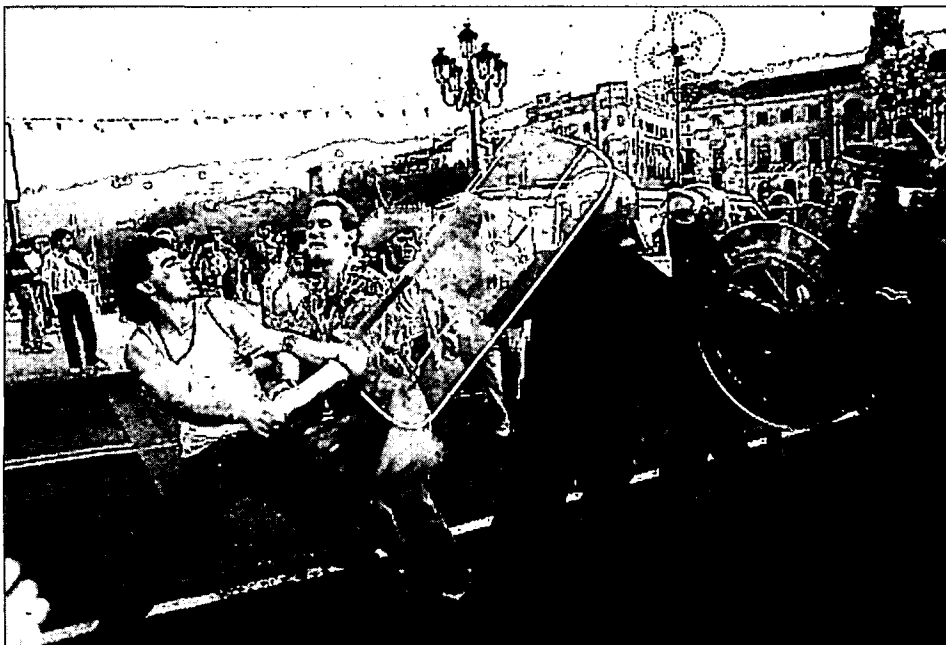
En un llibre escrit per Dom Maur Boix, *Convidats a creure*, sota el títol «Perdó de perdonats», explica un fet que m'ha impressionat molt i que tradueixo textualment: «Us hauria de referir un cas. Me'l van explicar no fa gaire. El recordo vagament. Però no cal més detalls. Marit i muller, francesos amb una filla jove. Un dia malastruc, aquesta és atacada per un algerí, un dels *pièds-noirs* tristament famosos en una època, que la viola i a continuació l'assassina. Crec que era filla única. La reacció dels pobres pares? Cristians fermament convençuts dediquen el seu capital i la seva vida, sense descència, a una fundació per formar i promocionar els *pièds-noirs*. No tan sols han perdonat el violador i assassí de la seva filla, sinó que es preocupen de tots els altres que, com ell, són víctimes d'una societat que no els acull i que els té marginats.»

Fins aquí Dom Maur, i crec que aquest inici de la seva homilia pronunciada el 23-3-76 presenta encara més actualitat, que fa vint-i-cinc anys. En l'actualitat i malauradament, el mal, l'odi i l'enfrontament fins a límits extrems, presenta un procés d'intensificació i de recrudescència que porta a un *crescendo* al qual no es veu el final.

Certament que sempre ha estat més agradable obeir i, si cal, cedir, si qui pretén tenir raó la imposa amb justícia sense cap rancor ni odi o, a més, afegint-li prepotència. També és veritat que les reivindicacions, o més exactament aquells que reivindiquen, aconseguixen uns nivells d'agressivitat sense fre i no es veu la manera d'acabar amb un odi d'aquesta intensitat. També es constata que la força contra la força tan sols porta a una escalada de violència i que les accions d'un bàndol i de l'altre tal com passa o ha passat a massa llocs del món van o han seguit un *crescendo* sense fi. I tampoc no serveix de solució

l'ofensa o la desqualificació prepotent dels que pretenen tenir raó davant dels que actuen fins i tot atemptant contra les vides o la fama mitjançant la calúmnia, sovint provocada per l'odi.

Amb un panorama tan greu i malauradament tan real a tants llocs del món, així com en el si de moltes famílies, què podem fer? Un remei miraculós no podem ni sabem donar-lo. El cas explicat al principi és d'un heroisme inaudit, però real. Es tracta d'una utopia incomprensible per a la majoria de la gent, que es podria definir com un amor gairebé infinit. Sembla que

La força contra la força tan sols condueix a una escalada de violència.

l'única solució és el diàleg sense fer servir insults, i no monòlegs que anul·len el contrari i el menyspreen i ridiculitzen els seus criteris o ideals. Afegiríem que sovint la força ofensiva dels agressors ve intensificada o, fins i tot, provocada per l'arrogància dels que es creuen en possessió de la raó i de la veritat.

Vull destacar que en aquest fet referit, s'indica que els protagonistes formaven una família cristiana. Es tracta, doncs, d'un valor afegit que a aquells que ens proclamem cristians ens facilita allò que realment és el perdó i una mostra d'amor veritable, encara que es tracti d'un assassinat o d'una greu ofensa.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

La saviesa del desert

Existeix un llibre, preparat per Thomas Merton, sobre *Les dites dels Pares del desert del segle I*. Semblen quasi ingènues, però contenen una profunditat molt gran. Són pedagògiques, perquè la seva rotunditat fa que el lector rebi un fort impacte espiritual i les recordi. Heus-ne aquí algunes que criden l'atenció:

«Hi havia un ancià que, si algú el calumniava, ell mateix anava a trobar-lo personalment, si vivia a prop, i li oferia presents. I, si vivia lluny, li enviava presents per intermediari.»

«L'abat Antoni ensenyava a l'abat Amones, tot dient: «Encara et cal avançar en el temor de Déu.» I, duent-lo, fora de la cel·la, li mostrà una pedra, dient-li: «Vés i insulta

aquesta pedra, i pega-li sense parar.» Quan ho hagué fet, sant Antoni li preguntà si la pedra li havia contestat. «No», va dir Amones. Llavors l'abat Antoni li va dir: «Tu també has d'assolir el punt en què no et sentis ofès per ningú.»

«L'abat Josep va preguntar a l'abat Pastor: «Digue'm com puc arribar a ser monjo.» L'ancià respongué: «Si desitges tenir repòs en aquesta vida i també en la propera, en qualsevol conflicte amb un altre digues: ¿Qui sóc jo? I no jutgis a ningú.»

«Un dels ancians deia: «De la mateixa manera que una abella, vagi on vagi, fabrica mel, així el monjo, sigui on sigui, si aconsegueix la voluntat de Déu, sempre pot produir la dolcesa espiritual de les bones obres.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@eresmas.net)

L'Església em dol

Aquest títol a uns quants els recordarà una frase semblant d'Unamuno, referint-se a una altra instància.

L'Església, l'Esposa estimada de Nostre Senyor Jesucrist, fidel a la seva missió al món actual, gaudeix de bona salut i els que tenim les «antenes de banda ampla espiritual» descobrim per tots els racons de la terra les seves grans realitzacions. Però, els cossos sans es poden donar un cop o ensopegar i trencar-se un turmell i, continuar sans en el seu conjunt, però patint un dolor local.

El document recent de la Congregació per als instituts de vida consagrada titulat *Caminar des de Crist* diu: «No podem afrontar el futur en dispersió: és la necessitat de ser Església, de viure junts l'aventura de l'Esperit i del seguiment de Crist, de comunicar les experiències de l'Evangelí... i aprendre a estimar la comunitat i la família religiosa de l'altre com a pròpia» (n. 30). Això és el que demana, però una altra cosa és el que experimento. En l'actualitat hi ha institucions inesperades i impensables. Són «camins», prelatures, moviments i comunitats noves. Per molts d'ells sento una gran estimació, sintonitzo amb les seves il·lusions, admiro els seus triomfs, i quan parlò amb els seus membres rebo la seva simpatia, però, quan comproven que no m'hi apunto, experimento una marginació. Em fa mal l'Església en aquest entossudiment d'uns quants dels seus membres. Reconec la meua simpatia, per exemple, pels franciscans de Terra Santa i admiro la seva tasca, i tinc un sentiment semblant pels monjos de Montserrat i d'altres monestirs, i en rebo la seva estimació, la qual cosa agraeixo molt, però respecten la meua llibertat de no pertànyer al seu organisme. Un bon bafle té diferents altaveus: uns per a tons greus, d'altres per als aguts o mitjans, però són les seves parets les que harmonitzen el conjunt i donen un agradable to càlid i vellutat a la música.

El 5 d'octubre passat, el cardenal Meisner, arquebisbe de Colònia, reafirmava per escrit el que havia pronunciat en una homilia. Ell expressava el seu desig que les persones que treballen a les institucions de l'Església, tornin a l'encontre amb la persona de Crist (l'agència Zenit, d'on he recollit la notícia, adverteix que l'Església catòlica i la luterana, són les «empreses» amb més empleats, després de la Volkswagen). Critica el purpurat, que les estructures, comissions, estatuts i secretariats, que s'han anat creant en el si de l'Església, corren el risc d'«ofuscar la fe». No podríem dir alguna cosa semblant, aquí? Potser passa que tantes organitzacions organitzades d'organismes, que pul·lulen per tot arreu, en comptes de pretendre ser el llevat que fermenta la gran massa, es converteixen en túnels estrets que encotillen i desanimen, perquè no porten a cap gran projecte i només enfoquen un propòsit minúscul, que no entusiasma ningú. No serà aquesta manca d'horitzons universals, el que allunya de l'Església una joventut que compra Interrail, «xateja» amb gent d'Austràlia, de Llatinoamèrica i de Sud-àfrica, i rep i envia «emilis» als cinc continents? També aquí l'Església em dol i sembla que el cardenal diagnostica la mateixa síndrome, encara que segurament ho diuen amb unes altres paraules.

I, si us plau, que no em diguin que la culpa és de la cúria vaticana, són altres «cúries» les que m'ofeguen a mi.

Notes insignificants

Germà Adrià

Et demano per tots

Permet, Senyor, que et pregui expressament per les persones amigues que avui m'han vingut a veure al racó que ara em fa de despatx.

Per Jose A., sempre amb la mentida als llavis. Però ell ja sap que jo sé que em menteix. Que les seves mentides, Senyor, li facilitin el que és indispensable per sobreviure.

Per Manu. No l'he pogut convidar. No l'han deixat entrar al bar. La seva mirada fixa espanta. Però ell diu que està millor. M'ha demanat quedar-se tot el matí per veure com treballa, que ja sortirà al carrer si tinc visites. I ho ha fet. I s'ha sentit acompanyat.

Per Lui, que acaba de sortir de la presó. On el puc enviar, Senyor, si ell creu que no necessita ningú i no té res, no té ni on ajeure's per dormir?

Per la noia que m'ha demanat dos euros. I s'ha comprat pa i mig pollastre rostit i se l'ha menjat amb la seva parella de carrer i després s'han ajagut tots dos a dormir en un portal de la Rambla.

Et demano, Senyor, per la Silna, que m'ha vingut a ensenyar, amb el carnet a la mà, que avui feia 45 anys. Ha vingut una mica beguda, acompanyada per un home una mica begut. I m'ha demanat si podríem celebrar el seu aniversari amb una copa de cava. I ella, l'home i jo ens hem pres una copa de cava per ella. Que guapa està la Silna als seus 45 anys sempre beguts!

Et demano, Senyor, pel Rai, de 21 anys, que ha estat tres vegades a la presó, però que ara treballa. I m'ha vingut a dir, content, que torna a sortir amb la Tali, una rossa molt graciosa, dolça i bona que treballa.

Et demano per la Maqui. Operada moltes vegades. Bona i tendra com cap altra. L'han tornat a cridar del

Clínic, però li han donat visita per d'aquí a dos mesos. Si pogués pagar, diu, l'atendrien aquesta mateixa setmana.

Senyor, també et demano per la Nóni. Amb la sida en estat avançat. Amb les seves ganes de viure. La mort l'ha rondat moltes vegades però sempre ha aconseguit allunyar-se'n. Ara, amb molta febre, amb la columna vertebral fumuda diu que tampoc no vol morir. Però afegeix, que «sigui el que Déu vulgui».

Recorda't també i cada dia del Foto, que a la 1 del migdia s'aixecava de dormir de la porta de Metges Sense Fronteres, les cames enrotllades a la seva cadira de rodes, perquè no l'hi robessin.

El seu amic, el cambrer del Porto Pi, ja li tenia a punt l'entrepà que li dona cada dia. I jo l'he convidat a la beguda. I diu que aquesta nit tornarà de marxa. Amb les seves cames enrotllades a la cadira de rodes, Rambla amunt i Rambla avall.

Et demano per la Tara, que m'ha demanat si li puc deixar 60 euros per anar al seu consolat a arreglar els seus papers d'una vegada. Que bona que és la Tara, casada fa poc. Pel seu marit va deixar la prostitució. I és tan dolça amb ell.

Et demano per la Fini i per la seva germana i pel seu fill i per la seva filla, de la qual en sóc padrí. Com ha pogut la Fini refer la seva vida i encaminar-la tan meravellosament després de tants anys de desapropiar-la?

I així, Senyor, et demano també per tots aquells als quals he saludat o que senzillament m'han somrigut pel carrer.

Tots som fills teus, Senyor. Ens estimes a tots. I vols que tots ens estimem senzillament. I heroicament com Tu, si cal.

Zoom

Eduard Brufau

L'atemptat terrorista perpetrat el 12 d'octubre passat en una discoteca de l'illa indonèsia de Bali ha causat la mort d'unes dues-centes persones i més de tres-cents ferits, la majoria turistes. Ha esdevingut la més gran massacre terrorista de civils des del fatídic 11-S. Indonèsia responsabilitza Al-Qaida del sagnant atemptat. En la fotografia, dues joves canadenques fan una ofrena de flors en record de les víctimes en el lloc on va esclatar la bomba.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

La meditació

Un amic que havia viscut cinc anys a Romania, on hi ha una gran presència ortodoxa, em va convidar recentment a participar en una meditació en silenci, amb música de fons suau, davant d'una icona russa, que data de l'any 1224 i que es titula Mare de Déu Orant o del Signe de Jaroslavi. En un full, oferia les pautes següents per pregar: «Les icones són una finestra oberta a l'infinit, a Déu. Reflecteixen una llum que pacifica els nostres sentits i obre el nostre cor a la pregària. Són una guia excel·lent per a la comprensió més profunda del misteri cristià i per a la pregària. Ens conviden al fet que la nostra contemplació del que és bonic es converteixi en pregària, en comunió amb Déu i amb tots els homes i les dones. Per la meditació i la pregària podem fer que la llum es prolongui als goigs, les penes i les esperances de cada dia. Hi ha ferides que tan sols pot curar la bellesa.»

Les tres coordenades de la icona són: «La Paraula que la inspira i l'evangelitza, la Imatge que fa visible la paraula bíblica i porta als ulls allò que la paraula transmet a l'oïda. La Pregària, pregària litúrgica en la qual ressona la veu de l'Església i es consuma la comunitat dels sants en un mateix Esperit.» Finalment, algunes observacions de tipus pràctic: «Posa't davant de la icona. Llegeix el text de Joan 1,14: "El qui és la Paraula s'ha fet home i ha habitat entre nosaltres..." Oblida, si pots, les teves preocupacions. Asserena't i prepara el teu cor per a la sorpresa. Però vine amb els teus germans i germanes, vine amb el seu dolor i el seu goig. Tingues present les situacions de mort que t'arriben cadà dia del món. Apropa't des d'aquí al Senyor.»

Va ser un moment d'una gran intensitat interior. La mitja hora va passar ben de pressa. La contemplació de la icona, la bellesa de les seves formes i colors... em van permetre submergir-me a les arrels del meu ésser i establir un contacte orant autèntic amb Déu. El daurat que simbolitza la divinitat i el vermell que apunta a la humanitat es combinen sovint per il·lustrar afirmacions teològiques. La divinitat daurada del nen Jesús s'emboïlla en un mantell vermell per indicar que es revesteix d'humanitat.

Més enllà d'aquestes consideracions, hi ha un tema que voldria ressaltar. Es tracta de la meditació com un mitjà privilegiat per al creixement humà i espiritual. En una societat on es viu amb agitació el ritme del temps i on augmenta progressivament el percentatge de persones sacsejades per l'estrès, la meditació constitueix una necessitat si algú vol viure l'existència des del seu interior. Fer meditació costa. No resulta gens fàcil. Els sorolls, els propis pensaments dispersos en la frenesia dels esdeveniments, la dificultat de trobar entorns de silenci, la manca de referents en les pràctiques meditatives... no ajuden gens. No obstant això, creix el nombre dels que busquen cursos de meditació i seminaris de silenci. Moltes persones interessades dirigeixen la seva mirada cap a l'orient, més en concret cap al budisme, l'aportació del qual és realment significativa.

Ara bé, el cristianisme té alguna cosa a dir i aportar en l'àmbit de la meditació? N'hi ha prou des d'una perspectiva cristiana de cercar el buit interior o també la meditació obre el seu horitzó a un contacte personal amb Déu? No estem pas reduint la pregària a l'oració vocal o litúrgica sense oferir altres alternatives que ajuden tant al creixement humà i espiritual? Em fa la impressió que desconeixem la rica experiència que els cristians han generat durant els segles. Un llenguatge i uns mètodes oberts a la mentalitat d'avui en l'àmbit de la meditació poden constituir una proposta atractiva per a les noves generacions de creients. Aquest esforç d'actualització ha d'anar acompanyat d'una difusió, d'unes ofertes adequades, d'un canvi de mentalitat on ja per ser cristià no n'hi ha prou de complir uns mínims, sinó estrenar uns processos de vida espiritual. Els pares dels primers segles ens donen moltes pistes en aquest àmbit. Caldrà endinsar-nos en les tortuositats on s'entaulen les batalles interiors. Només així l'itinerari de la vida cristiana partirà de la pròpia realitat personal per anar a la recerca de la relació amorosa amb Déu.

□ L'assignatura eternament pendent

«Som un Estat no confessional; sobra, doncs, la classe de Religió.»

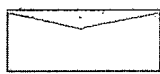
Els que pensen així obliden que els nostres fills, per a la seva correcta educació, necessiten models a imitar. I, quin model hi ha més bo que Aquell que «va parlar com no ho havia fet mai ningú» i que «va passar pel món fent el bé i guarint tothom»? O és que l'amor, la veritat, la puresa, l'entrega al pròxim, el sacrifici pels altres, etc., essència del missatge de Jesús, són ensenyaments que ja no necessiten els nostres infants i adolescents? Infants i adolescents que, amb la droga a la porta del col·legi, la pornografia i la violència per televisió i sense formació moral ni religiosa, són els ciutadans del demà. A banda que suprimir la classe de Religió és condemnar-los a una completa ignorància del fet més transcendental de tots els temps i que la mateixa història dels nostres països és incompreensible sense conèixer el cristianisme.

Són tants els béns que l'ensenyament de la Religió aporta i influeixen tan positivament les conviccions morals en la manera de ser de les persones, en el seu sentit del deure i de la justícia, en el seu amor a la família i a la pàtria, etc., que s'imposa una acció urgent per tal de solucionar aquest problema gravíssim. De no fer-ho així, sobra l'article 27 de la nostra Constitució, que diu textualment: «Els poders públics garanteixen el dret que assisteix els pares perquè els seus fills rebin la formació religiosa i moral que estigui d'acord amb les seves pròpies conviccions.»

Aprovarà finalment el nostre Govern —en aquest curs 2002-2003 que comença—, amb la Llei de la Qualitat de l'Ensenyament, aquesta assignatura eternament pendent?

LUIS RIESGO MÉNGUEZ
Madrid

Cartes del lector

□ Esclat juvenil!

En el número 1.201 de *Catalunya Cristiana*, corresponent al 26 de setembre passat, escrivia: «Jovenut, avança amb Crist al cor, ja que sou l'esperança per a un món millor!» Avui voldria completar l'escrit amb una vivència que acaba de tenir lloc a Salamanca.

Acabo d'assistir a l'acte de celebració de les noces d'argent dels Joves pel Regne de Crist (JRC). Ha tingut lloc al Col·legi Major dels Pares Paül. Hi van participar set-cents nois i noies, entre ells molts catalans. Aquesta residència juvenil no va ser suficient per acollir-los a tots, ja que uns tres-cents no van poder-hi entrar. Ha estat un autèntic esclat juvenil!

El P. Luis M. Mendizábal, s.j., que és el fundador d'aquest moviment juvenil, ens va parlar sobre el «misteri del cor de Crist», tot enfervorint-nos a tots. També ens va parlar el P. Christopher Hartley, col·laborador de la mare Teresa de Calcuta. La jovenut va vibrar d'entusiasme. També hi van intervenir diversos joves, que van manifestar el bé que els ha fet el moviment JRC, així com molts preveres joves, els quals van comentar que havien trobat la vocació en aquest moviment juvenil.

Federico i Mari Carmen, un matrimoni exemplar de Sevilla, que van acudir a l'acte amb els seus quatre fills, van explicar, en perfecta sintonia d'esperit, com van trobar a JRC la seva vocació al sant matrimoni catòlic. D'altres matrimonis també van manifestar el mateix.

Em van confiar la predicació de l'Hora Santa del divendres. Certament, us puc dir que em va emocionar. Tota l'església era plena de joves; no hi cabien als bancs. L'actitud de tothom era d'una devoció exemplar davant del Santíssim, en exposició major, enamorat de Crist, «l'eternament jove», en paraules del

Concili Vaticà II (*Missatge a la jovenut*). Com a coronament, la vetlla mariana —són molt marians!— i la concelebració eucarística, presidida pel cardenal Marcelo González Martín.

Mn. JORDI CARRERA
Banyoles

□ Canonització i transports gratis

El 6 d'octubre vaig anar a Roma per celebrar la canonització de Josepmaria Escrivà, fundador de l'Opus Dei. Vaig quedar agradablement sorpresa per la gratuïtat dels transports públics i, tot i que l'esgotament d'aquella llarga jornada, em queden ànims per agrair la magnanimitat d'un govern municipal d'esqueres.

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

□ L'alegria d'una vocació a la vida contemplativa

La Montse és amiga meua, padrina d'un fill meu, germana en la fe, companya en el Camí Neocatecumenal des de fa més de vint anys. Rebel, inconformista, sovint insatisfeta i tan apassionada per la veritat, desitjosa de viure la radicalitat de l'Evangeli, després de tants combats amb el Senyor, no s'ha resistit més a la seva crida: la Montse se'n va a compartir la vida contemplativa amb les monges agustines de Castelló.

Jò li dic que resaré per ella, perquè Déu li confirmi cada dia la vocació, però sé que serà ella qui, des de la pau que ja ara traspuja, en el silenci del claustre, pregarà per tots nosaltres, i aquesta oració confiada i serena serà el millor regal d'una padrina per al seu fillol. Sento que aquesta alegria és signe de la comunió dels sants i dono gràcies a Déu per aquesta vocació sorgida en el Camí per a tota l'Església.

NÚRIA ALBERDI
Barcelona

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Qüestions de moral sexual (II)

—No li sembla que l'Església té una idea negativa de la sexualitat com una cosa dolenta en ella mateixa? Per què tanta prohibició? Quines raons hi ha perquè no es donin les relacions prematrimonials quan hi ha amor?

—La visió cristiana de la sexualitat com a dimensió fonamental de la persona només pot ser positiva. L'antropologia de la fe és conscient que l'ésser humà, inclòs el seu sexe, va ser creat bo per Déu. Jo crec que no és el cristianisme, sinó un materialisme hedonista i mutilant el que té una dimensió negativa de la sexualitat. Els cristians hauríem de parlar del sexe amb respecte i admiració, com d'una realitat noble i santa, admirable, un domeravellós de Déu que ens associa al seu poder creador i com una eina de donació amorosa. Allò anticristià i antihumà és parlar del sexe amb llenguatge groller i brut, amb bromes de mal gust i desvergonyiment, al marge de l'autenticitat de les relacions interpersonals. Els poetes mai no en parlen així. Ni la Sagrada Escripura ni els ensenyaments de l'Església. És una llàstima que molts cristians amb poca formació vegin Déu com una mena de dictador i esgarriacres que s'obstina a fastiguejar-nos. Ben al contrari, els preceptes del Senyor només poden conduir a la felicitat, a la realització perfecta del nostre ésser. De la mateixa manera, la fe cristiana ensenyada per l'Església és conscient que el pecat ha produït un seriós deteriorament en la nostra natura i, probablement, la dimensió sexual en sigui una de les més susceptibles de patir-ne les conseqüències. Amb bona fe es pot arribar a tractar les persones com a objectes i no com a fins.

Joan Pau II, que és un dels Papes que més i més bé ha parlat del significat cristià de la sexualitat, ha ensenyat que el sexe té el seu propi idioma: l'entrega personal. És l'idioma que Déu ha posat en el sexe, l'idioma que el cor entén. És un idioma d'amor autèntic, no d'amor d'«ocasió», d'amor permanent i compromès que s'expressa amb tota veritat en el context del matrimoni. El llenguatge originari de la fe sobre la sexualitat no és la negació sinó l'afirmació plena, això sí, en el seu veritable context personalista, al servei del bé de les persones que no es pot concebre al marge del pla de Déu. És cert que de vegades cal emprar la forma negativa. Déu ho fa en el decàleg i els bons pares i mares de família no dubten a fer-ho quan ho veuen convenient. Però també és cert que darrere de la forma negativa hi ha una afirmació, la defensa d'un valor fonamental. Allò important en la pedagogia de la transmissió de la fe, és fer veure de forma raonada el perquè d'aquest «no». Sobre la segona pregunta, de la qual ja he parlat en alguna consulta, hi aportaré més raons la setmana vinent.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com -
catcris@ibernet.com - www.balmesiana.org -
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

□ Esperança, per què no?

Han estat unes paraules de Joan Pau II, pronunciades en la Jornada Mundial de la Jovenut, les que m'han mogut a escriure aquesta carta, malgrat que ja hagin passat un parell de mesos. La frase és la següent: «Els joves s'apleguen per comprometre's amb la força de la fe en Jesucrist a servir en la causa de la pau i la solidaritat humana.»

Són paraules que conviden a l'optimisme. Perquè sovint ens oblidem que en els darrers anys és quan hi ha més joves que dediquen una part de la seva vida als altres, als més desfavorits, a voler transformar el món en un de més just. Els podem trobar en grups cristians, en parròquies, treballant en barris marginals, en coherència i amb la força de la fe. També molts altres joves estan integrats en els moviments socials, buscant de fer realitat allò que es diu que «un altre món és possible».

Penso que tot això ens aparta del tòpic que identifica una part de la jovenut aferrada al passotisme, al botellón

i al pastilleig i que, malgrat tot, caldria veure les causes per les quals aquests joves s'han abocat a aquests costums.

M'agradaria transmetre a qui pugui llegir aquestes línies aquesta esperança i aquest optimisme que mai no ha de mancar als que ens anomenem cristians i que, sovint, n'estem mancats, tot amarant-nos d'un fatalisme que hauríem de mirar de desterrar. Unit amb aquest sentiment, penso que seria molt bo que visquéssim la nostra fe amb naturalitat i senzillesa, sense dur-la oculta, d'amagatotis, de portes endins, com perquè ningú no se n'adoni. Que amb aquesta mateixa naturalitat fos quotidià de veure, només com a exemple, arreu, qualsevol persona llegint revistes de cultura religiosa, missional, etc., amb la mateixa normalitat que veiem cada dia, a qualsevol hora, altres persones llegint qualsevol altra mena de premsa.

JUAN RIBAS JUAN
Barcelona

L'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona. Quinze anys

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

La celebració del dia 9 d'octubre

La inauguració de curs de la Facultat de Teologia de Catalunya ha subratllat enguany la celebració dels quinze cursos de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona. Per a aquesta celebració fou invitat especialment el secretari de la Congregació catòlica, Mons. Pittau, sj. La seva presència fou un testimoni més de la simpatia amb què sempre ha tractat de l'Institut amb els seus responsables.

En l'acte d'inauguració, l'actual director, Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona, va llegir una memòria en la qual va sintetitzar la intenció, els orígens i els principals elements de l'Institut. He cregut que una part d'aquest text seria útil per als lectors de *Catalunya Cristiana*, que coneixeran així més de prop aquesta institució, arrelada ja aquí, però amb projecció universal.

Què és l'Institut Superior de Litúrgia?

La Facultat de Teologia de Barcelona

fou sensible des de la seva inauguració, en el curs 1967-1968, a les renovadores orientacions conciliars sobre l'ensenyament de la litúrgia, i l'aleshores Secció Sant Pacià va oferir des del començament, com una de les especialitzacions del segon cicle, la de Litúrgia. Cal recordar que el moviment litúrgic havia entrat plenament, des dels inicis del segle, en les diòcesis de la Tarraconense, i que els professors que podien oferir els cursos d'especialització, tant de la diòcesi de Barcelona com d'altres diòcesis i famílies religioses, eren aleshores suficients i preparats *ad hoc*. S'hi afegia també, des dels primers anys, la col·laboració de professors invitats d'altres facultats d'Espanya i de l'estranger. Aquesta etapa va durar des del curs 1967-1968, fins al curs 1985-1986, i foren un bon nombre d'alumnes els qui acabaren satisfactòriament el segon cicle en aquesta especialització. Alguns d'ells continuaren la recerca pròpia del tercer cicle, i obtingueren el grau de doctor a la Facultat.

Quan la Facultat fou remodelada i

desaparegueren les dues seccions, l'any 1984, fou el moment de plantejar una nova dimensió dels estudis de litúrgia. Va semblar, en efecte, que el treball fet podia cristal·litzar en una institució pròpia de la diòcesi de Barcelona, que respongués a la imatge dissenyada en la constitució *Sapientia christiana* per aquells instituts dedicats a una comprensió més profunda de disciplines teològiques de major importància, i la litúrgia entre elles (cfr SCH n. 84-85). En el nostre cas, aquest Institut es configurava com a institució autònoma vinculada a la Facultat de Teologia de Catalunya en el grau d'incorporació, és a dir, com a Institut de segon i tercer cicle inserit dins la Facultat, a fi d'obtenir, amb la seva mediació, els graus acadèmics corresponents (cf. SCH n. 48,1). D'acord amb aquestes normes, plasmades en els propis estatuts, la Congregació per a l'Educació Catòlica va erigir l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona amb decret de 15 d'agost del 1986.

Així culminava, de moment, la llarga

etapa d'activitat docent en el camp de la litúrgia, que s'havia realitzat fins aleshores a Barcelona, primer en l'àmbit no acadèmic del Centre de Pastoral Litúrgica, i després en el si de la Facultat, com a especialització a càrrec del Departament. El Centre de Pastoral Litúrgica no es desentenien de l'Institut, sinó que es comprometia —i manté encara el compromís— de considerar-lo com una part de les seves activitats, i donar-li el suport necessari, especialment d'infraestructura econòmica. La responsabilitat de la bona marxa acadèmica es feia més pròpia, la projecció i el progrés de l'Institut estaven més a les nostres mans, i ens instaven a una major atenció i creativitat. Tanmateix, la normativa d'admissió i les condicions per als graus de llicència i doctorat continuaven essent les de la Facultat de Teologia. La presència de l'Institut fou acollida amb simpatia tant en l'àmbit de Catalunya com en el de les diòcesis espanyoles, i, ben aviat, per les esglésies d'Amèrica Llatina.

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ Van viure al segle I
- ☐ Deixebles de Jesús
- ☐ Van escampar la Bona Nova per diferents països
- ☐ Segons una tradició van ser martiritzats junts a Pèrsia

Judes Tadeu, que no hem de confondre amb Judes Iscariot, el traïdor, era el germà petit de l'apòstol Jaume. Simó el Cananeu o el Zelota —no pas Simó Pere— és el deixeble més desconegut de tots, del qual els evangelis en diuen ben poca cosa.

Judes Tadeu va preguntar a Jesús durant l'últim sopar: «Senyor, què ho fa que et vulguis manifestar a nosaltres, però no al món?» A la qual cosa Jesús li respon amb una veritable lliçó d'amor místic: «Qui m'estima, guardarà la meua paraula; el meu Pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell. El qui no m'estima, no guarda les meves paraules. I la paraula que escolteu no és meua, sinó del Pare que m'ha enviat. (...) Us deixo la pau, us dono la meua pau. Jo us dono la pau que el món no dóna» (Jn 14,22-27). De Judes en conservem d'altra banda una

Sants Simó i Judes

carta molt breu en què denuncia els falsos mestres i ens torna a parlar de l'amor veritable: «Però vosaltres, estimats, edifiqueu-vos sobre el fonament de la vostra fe santa, pregueu mòguts per l'Esperit Sant, manteniu-vos en l'amor de Déu, mentre espereu que la misericòrdia de nostre Senyor Jesucrist us doni la vida eterna.»

De Simó sabem que havia format part dels zelotes, una facció religiosa jueva radical que lluitava —amb les armes si calia— per a l'alliberament polític d'Israel. És significatiu que un membre d'aquest grup tan extremista seguís el missatge conciliador de Jesús. Si hem de fer cas d'algunes tradicions, Simó i Judes van ser els encarregats d'evangelitzar moltes regions del Pròxim Orient, especialment de Pèrsia, on sembla que van morir com a màrtirs de la fe en una data indeterminada del segle I.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 2)

OCTUBRE

27. Diumenge

XXX de durant l'any. Verd. Lectures: Èxode 22,20-26 / Salm 17 / 1 Tessalonicencs 1,5c-10 / Mateu 22,34-40

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Florenci, mr.; Gaudiós, b.

28. Dilluns

Sant Simó i Sant Judes (F), Vermell. Lectures: Efesis 2,19-22 / Salm 18 / Lluc 6,12-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Silvi, ermità; Santes, Ciril·la, vg. i mr.

29. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 5,21-33 / Salm 127 / Lluc 13,18-21. GIRONA: Sant Narcís (ciutat, S / diòcesi, F)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, beat Miquel Rua, prev.; Santes, Eusèbia, vg. i mr.

Festa Major: a Girona.

30. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 6,1-9 / Salm 144 / Lluc 13,22-30

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marcel, Claudi, Rupert i Victori, mrs.; Santes, Eutròpia, mr.; Zenòbia, mr.

31. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 6,10-20 / Salm 143 / Lluc 13,31-35

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Alfons Rodríguez, rel.; Quintí, mr.; Volfang, b; Santes, Lucil·la, vg. i mr.

NOVEMBRE

1. Divendres

Tots-Sants (S), Blanc. Lectures: Apocalipsi 7,2-4.9-14 / Salm 23 / 1 Joan 3,1-3 / Mateu 5,1-12a

2. Dissabte

Tots els fidels difunts, Morat. Lectures: Leccionari «de difunts». Per ex.: Saviesa 3,1-9 / Salm 114 / Romans 8,14-23 / Mateu 11,25-30

Lectures bíbliques

Diumenge XXX de
durant l'any

Lectura primera

Ex 22,20-26

Si maltractàveu les viudes i els orfes,
s'encendria la meua indignació contra
vosaltres

Lectura del llibre de l'Èxode:

El Senyor diu: «No maltractis ni oprimeixis els immigrants, que també vosaltres vau ser immigrants al país d'Egipte. No maltractis cap viuda ni cap orfe: Si els maltractes i alcen a mi el seu clam, jo l'escoltaré i, encès d'indignació, us mataré amb l'espasa: les vostres dones quedaran viudes, i orfes els vostres fills.

Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com a penyora el mantell d'algú, torna-li abans no es pongui el sol. És tot el que té per abrigar-se, el mantell que l'embolcalla. ¿Amb què dormiria? Si ell alçava a mi el seu clam, jo l'escoltaria, perquè sóc compassiu.»

Salm responsorial

17

Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu,
roca i muralla que em deslliura.

R. Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.

Déu meu, penyal on m'emparo,
escut i força que em salva.
Rodejat d'adversaris delirants, clamo al
[Senyor,
crido auxili d'entre els enemics. R.

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal.

Beneïxo el Senyor que em salva.

«Ha donat grans victòries al seu rei,
ha mostrat l'amor que té el seu Ungit». R.

Lectura segona

1Te 1,5c-10

Abandonàreu els ídols,
per servir Déu i esperar el seu Fill

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Germans, ja sabeu el que fèiem per vosaltres mentre érem a la vostra ciutat. També vosaltres heu imitat el nostre exemple i el del Senyor, acollint la paraula de Déu enmig de moltes adversitats, plens de goig de l'Esperit Sant. Així heu estat un model per a tots els creients de Macedònia i d'Acaia, perquè, des de la vostra ciutat, s'ha estès el ressò de la paraula del Senyor. I no solament a Macedònia i Acaia; pertot arreu parlen de la vostra conversió de manera que no ens cal afegir-hi res: ells mateixos contenen com va ser la nostra arribada entre vosaltres i com abandonàreu els ídols i us convertíreu a Déu, per adorar només el Déu viu i veritable i esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts, i que ens salvarà de la pena, en el judici que ha de venir.

Al·leluia

Jn 14,23

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules;
el meu Pare l'estimarà, i vindrem a fer
estada en ell.

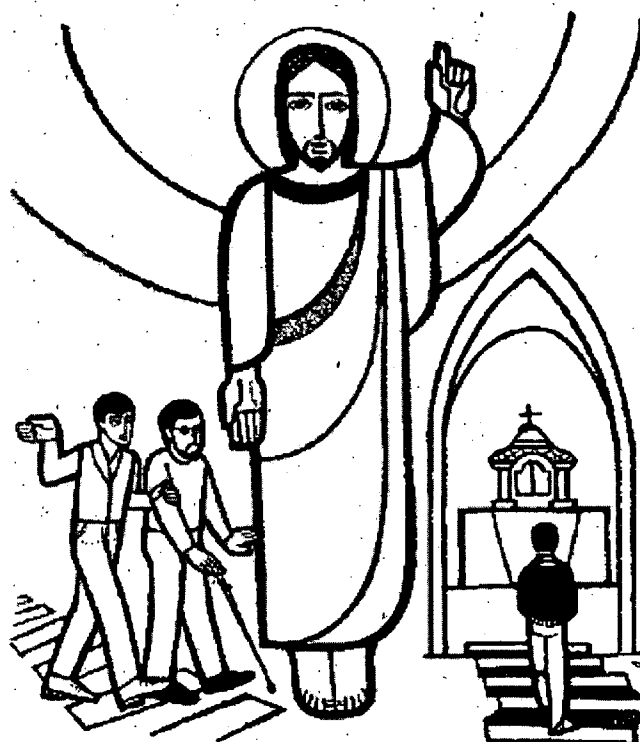
Evangeli

Mt 22,34-40

Estima el teu Déu,
i estima els altres com a tu mateix

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, quan els fariseus s'assabentaren que Jesús havia fet callar els saduceus, es tornaren a reunir, i un d'ells, mestre de la Llei, per provar-lo li va fer aquesta pregunta: «Mestre, ¿quin és el manament més gran de la Llei?» Jesús li contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes vénen d'aquests dos.»

Vic

diòcesis

Trobada Sacerdotal dels bisbats de Catalunya

■ Més de 600 capellans s'apleguen per commemorar el centenari de la mort de Mn. Cinto Verdager

VIC.— El dilluns dia 14 d'octubre, l'església catedral de Vic es va omplir de gom a gom, entre clergues i feligresos, per retre un homenatge a Mossèn Jacint Verdager, dins dels actes de l'Any Verdager. La major part dels assistents eren preveres procedents de totes les diòcesis catalanes que van assistir a la trobada juntament amb els corresponents bisbes.

La trobada va reunir sacerdots de tot Catalunya.

Mn. Prats va pronunciar una conferència sobre Verdager.

En concret, s'hi van aplegar tots els bisbes, abats i priors de Catalunya, a excepció dels de Solsona i de Lleida, que en paraules del bisbe de Vic, Mons. Josep Maria Guix, «no han pogut venir perquè han estat intervinguts recentment», i dels bisbes «Dr. Torrella i Dr. Dalmau, que s'han excusats». Mons. Josep M. Guix, que el 19 de desembre vinent farà 75 anys, l'edat prevista de jubilació, va actuar d'amfitrió.

La trobada, que s'havia d'haver celebrat el 15 d'abril passat i que va ser ajornada, va començar amb una missa concelebrada que va presidir Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense, assistit pel cardenal Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona, i pel bisbe de Vic. També van concelebrar la resta de bisbes i sacerdots assistents. Tot seguit, Mn. Modest Prats, prevere de la diòcesi de Girona i catedràtic de lingüística catalana, va oferir la conferència titulada *Notes (diverses) a unes lectures (disperses) de Verdager*. La trobada es va acabar amb un dinar de germanor amb 610 comensals, on no van faltar parlament i recitació de poesies de Verdager.

Record i efemèrides a l'entorn de Verdager

La celebració de la missa va anar acompanyada de cants, entre els quals n'hi havia tres amb lletra de Jacint Verdager. El record de Mossèn Cinto es va reforçar també per altres efemèrides que el bisbe de Vic va esmentar: «Aquest any també se celebra el centenari del començament de les obres de restauració de Sant Martí del Canigó, gràcies a la inspiració del poeta Verdager.»

Mons. Guix va anunciar la visita que el portarà a aquest monestir de la Catalunya Nord el mes que ve: «Precisament el proper 10 de novembre, vigília de Sant Martí, acompanyaré la concelebració, no només

pel motiu de la restauració, sinó perquè se celebren els 400 anys del trasllat de la capital d'Elna a Perpinyà i els 400 anys del naixement d'una monja molt coneguda i venerable, la qual es va refugiar uns quants dies a Vic. El bisbe de Perpinyà m'ha cedit l'honor de fer-hi l'homilia en català.»

Cal dir que la presència del bisbe de Perpinyà, Mons. André Fort, va ser notablement aplaudida, en ser anunciada per Mons. Guix, durant la salutació que va oferir després de la missa. És just recordar la importància que va tenir el bisbe de Perpinyà contemporani a Verdager, i l'amistat que entre tots dos es va establir,

amistat que en certa manera va portar a la restauració de Sant Martí del Canigó.

«Notes (diverses) a unes lectures (disperses) de Verdager»

Després de la missa, el filòleg Modest Prats va voler explicar el títol de la conferència, interrogants inclosos, tot aclarint que es tractava de «notes per conèixer més profundament la poesia d'aquell que s'ha constituït en un punt de referència fonamental de la literatura catalana moderna». El discurs va començar amb el reconeixement de la importància de Verdager envers la llengua catalana: «Si avui el català

és una llengua disponible com qualsevol altra llengua culta d'aquest món, ho devem al poeta de Folgueroles.»

El mateix conferenciant va explicar el punt de vista des del qual parlava: «Vaig dubtar molt a l'hora de triar un tema per a la meua aportació. En primer lloc, tractant-se d'una trobada dels capellans de les diòcesis catalanes em va semblar que seria interessant de reexaminar la qüestió de la vivència sacerdotal del nostre poeta i de la crisi dolorosa que va viure durant els anys d'enfrontament amb la jerarquia eclesiàstica, i concretament amb el bisbe Morgades, però ho vaig deixar córrer per moltes raons: em veuria obligat a repassar molts papers coneguts sense garanties d'anar més enllà d'on va arribar Mn. Bonet i Baltà i em trobaria amb la impossibilitat d'accedir a documents íntims que, tot i que sabem que no s'han perdut, no sabem ben bé encara quines mans els guarden. L'altra raó es basa en la convicció profunda que, per a mi, ja és hora d'enterrar definitivament Mossèn Cinto, si volem entrar com es mereix en l'estudi de l'obra de Verdager.»

L'expressió «enterrar Mossèn Cinto» la va tornar a citar més tard, acompanyada de l'explicació següent: «Al cap de cent anys de la mort del poeta encara no disposem d'edicions fiables dels textos verdagerians, cosa impensable en cap país normal amb els seus clàssics i això és el que hem d'aprendre: llegir Verdager com un clàssic i com cada país llegeix els seus clàssics, per això jo parlo de la necessitat d'enterrar Mossèn Cinto.»

A partir de la lectura de poemes de Mossèn Cinto, Modest Prats va facilitar la reflexió sobre temes diversos. Una d'aquestes reflexions va ser feta a propòsit del poema *Els dos campanars*: «Un poema com *Els dos campanars* suposa una lliçó per als bisbes, capellans i intel·lectuals cristians: la de plantejar-nos amb tot el rigor

Mons. Josep M. Guix: «Verdager va convertir la poesia en el seu ministeri»

—On s'emmarca aquest homenatge que el clergat català ha volgut fer a Jacint Verdager?

—Era una cosa obligada. Mossèn Cinto Verdager va ser capellà i la clerecia de Catalunya ens hem sentit obligats a no estar absents en aquests homenatges que al llarg de l'any se li han fet amb motiu del centenari de la seva mort. Va semblar que aquesta celebració haviem de fer-la comunitàriament i que l'haviem de fer a Vic. Si ja vam fer-hi el centenari de *L'Atlàntida* l'any 1977, que també coincidia amb els 75 anys de la seva mort, aquest any és més rodó. Per això unànimement es va decidir que es fes aquí a Vic i que els vigatans ens encarreguéssim d'organitzar-lo.

—Quin significat principal s'ha donat a la festa?

—Hem volgut subratllar dues vessants. Aquest és un acte sacerdotal que s'emmarca en les trobades que fem periòdicament. N'hem fet a Poblet, a Montserrat, però ja que la fèiem aquí a Vic, i amb motiu de Verdager, hem volgut subratllar aquesta vessant de capellà i sacerdot, perquè molts homenatges que se li han fet ho diuen tot menys que era un mossèn, i això em sembla que no es pot permetre. Nosaltres ho hem subratllat, però també hem subratllat l'altra vessant de poeta, que en el cas de Verdager és un maridatge perfecte, perquè ell va convertir la poesia en el seu ministeri.

—Què destacaria de la labor de Verdager com a capellà?

—Ell era molt tímid per parlar i per això es resistia sempre a predicar. Ho va reconèixer ell mateix. Fins i tot una vegada que havia de fer un casament diuen que va suggerir: «Que ho faci en Collell perquè jo no sé què dir.» En canvi, ell es va sentir valent i obligat a fer ús d'aquesta qualitat que tenia de la poesia per catequitzar, per elevar el nivell dels cants de les esglésies, per contribuir a les missions populars... Tot el que va fer ell encara actualment, si més no una bona part de la seva obra, pot ser utilitzat. Avui n'hem tingut una petita mostra amb els tres cants de Verdager que han animat la missa.

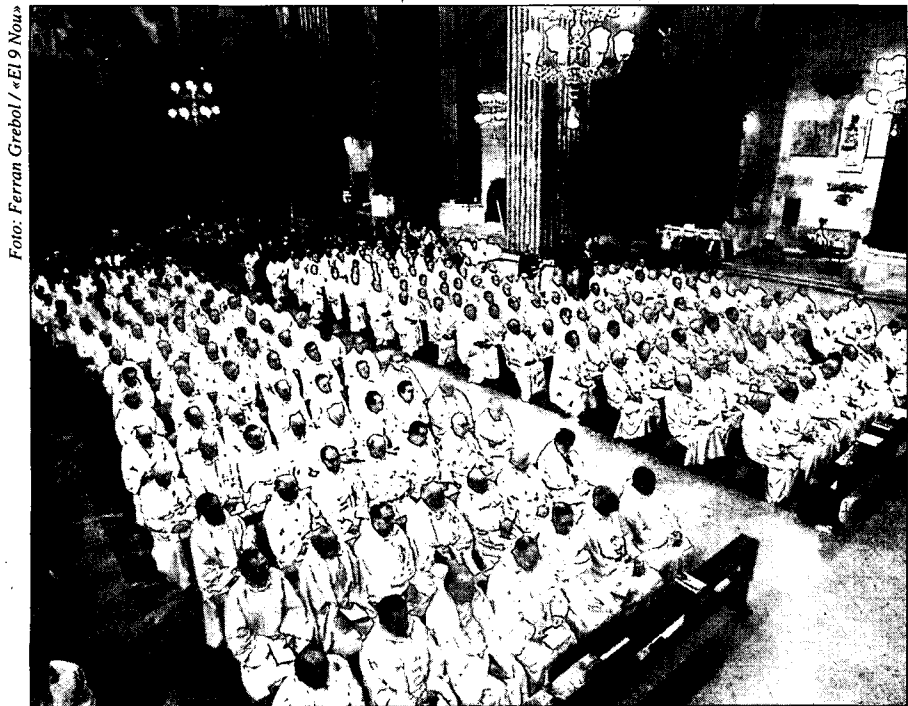
(Continua a la pàg. següent)

(Ve de la pàg. anterior)

el sentit de la presència cristiana i de l'Església en el nostre món, i la de crear respostes vàlides i coherents als interrogants dels homes d'avui i als que ens presenta la nostra realitat política i soci-

al. Hem de donar respostes que han de ser noves perquè són noves les preguntes, si volem que siguin capaces d'obrir perspectives de futur fecundes.»

Fàtima Alemany

La catedral era plena de gom a gom.

Restaurada l'ermita de la Guia

VIC.— El dia 12 d'octubre, es va inaugurar la restauració de l'interior de l'ermita de la Guia, al barri de la Calla de Vic. La inauguració es va acompanyar d'una missa, que va celebrar Mn. Joan Jiménez i que va comptar amb els cants de l'Orfeó Vigatà, entitat que aquest any compleix el 150è aniversari. Després de la missa, que va tenir lloc a l'església del Roser, es va procedir al trasllat i l'entronització solemne de la imatge de la Mare de Déu a l'ermita de la Guia. L'Orfeó Vigatà va oferir seguidament la interpretació d'un cant maria i una audició de sardanes va cloure l'acte. (F.A.)

Aplec a Sant Francesc s'hi Moria

VIC.— El 6 d'octubre va tenir lloc un aplec a l'ermita de Sant Francesc s'hi Moria de Vic, en record del sant, que va reunir unes 400 persones, la majoria germans de l'orde seclar franciscà de Catalunya procedents, entre altres localitats, de Barcelona, Badalona, Granollers, Arenys, Vilanova i la Geltrú, Lleida, Balaguer, Berga, i dels santuaris de Pompeia i l'Ajuda. També hi van ser presents amics de sant Francesc vinguts d'arreu, especialment dels pobles de la comarca d'Osona propers a l'ermita. L'aplec va celebrar els 120 anys del romiatge en què va assistir Mossèn Cinto Verdager. Amb anterioritat, l'any 1874, el poeta havia guanyat els jocs florals amb el conjunt de poemes *Sant Francesc*.

La jornada festiva va començar amb una conferència a càrrec del seclar franciscà Joan Antoni Paloma titulada *Visió franciscana a l'obra de Mn. Cinto*. Tot seguit va tenir lloc una missa concelebrada, que va presidir Francesc Vilà, provincial dels Franciscans. L'aplec va seguir amb un dinar de germanor i amb diversos actes d'animació, com el que van oferir Bambolina Teatre o Jaume Arnella.

Dades històriques de l'ermita

- Sant Francesc d'Assís va passar per Catalunya el 1214, camí de Compostel·la.
- Historiadors del segle XVIII sovint fan referència a les trobades del sant amb els pagesos, oferint-li un vas d'aigua.
- La primera capella dedicada a sant Francesc, a Vic, va ser construïda el 1225, un any abans de la mort del sant. Es va alçar a una hora de distància caminant des de Vic, a prop de la ruta romana. L'ermita actual és al mateix lloc.
- Se'n tenen referències els anys 1276 i 1348, entre altres.
- Al llarg dels anys l'ermita va ser designada amb diversos noms —Almònia, Almúnia, Salmúnia— fins a adoptar el nom actual de Sant Francesc s'hi Moria.
- L'ermita que va ser destruïda l'any 1936, a causa de la guerra civil, era del segle XVIII amb restauracions del segle XIX.
- L'ermita actual, alçada de nova planta, va ser inaugurada el 1949. (F.A.)

Fragments de l'homilia de Mons. Lluís Martínez Sistach

(...) Amb aquesta jornada, centrada especialment en l'Eucaristia que celebrem, fem memòria de les nostres arrels. Recordem amb agraïment un qualificat prevere poeta que ha contribuït, junt amb moltes altres figures, a afaïonar el que nosaltres som i el que nosaltres fem. Per això recordem Jacint Verdaguer, geni de la llengua renaixent, en el context de Morgades, restaurador de Ripoll i defensor del catecisme en català, i de Torras i Bages, que aportà a la renaixença una reflexió cristiana, a partir dels pensadors més decisius de la nostra història en tot l'àmbit de la llengua catalana i de cristians —laics i clergues— molt actius en el procés de recuperació de la cultura i de l'espiritualitat del país. (...)

(...) en el nostre document *Arrels cristianes de Catalunya* es demana que «la veu cristiana ha de fer-se present en tots els àmbits de la societat i no plegar-se a la pressió dels qui voldrien passar de la correcta distinció entre el món temporal i el món espiritual a l'exili de la nostra cultura i de la nostra societat de les opcions transcendents» (...)

(...) Tots volem ser estimats i tots necessitem estimar. Per això tenim molt per donar als homes i a les dones de la nostra societat, marcada per la fredor i per l'aïllament de les persones. Hi ha tantes persones, famílies i grups que esperen el que nosaltres —bisbes, sacerdots i diaques— els podem donar: la paraula de salvació, els sagraments, l'amor de Crist, l'orientació cap a una vida més humana i transcendent... No hi ha dubte que si som portadors autèntics d'aquest do veurem que la nostra vida es realitza plenament. (...)

(...) Per la resurrecció de Jesús, la creu és font de vida. Tots la tastem. També la tastà el nostre poeta. Ell la va viure i la va cantar amb la bellesa de la poesia. A cada contratemps i a cada nova creu que l'afeixugava, Verdaguer feia una nova poesia en la qual s'exhortava a ell mateix a portar aquella creu i a creure en la benaurança reservada als qui ploren: «Coroneu-me de menyspreu, / abrigau-me d'angoixes, / vostra canya per trofeu / donau-me, i per lilit la creu, / que és lo lilit de vostres nocces.» (...)

TORTOSA

Festa del Pilar a Margalef del Montsant

MARGALEF DEL MONTSANT.— Margalef és una petita població de la comarca del Priorat, amb 138 habitants, col·locada en un enclavament preciós vora el riu Montsant. Forma part de l'arxiprestat de Flix i també està encomanada al servei de la Comandància de la Guàrdia Civil de la mateixa vila. Hi ha una concordança entre els dos serveis, el de seguretat i l'eclesial, ja que tenen els mateixos pobles, excepte la Vilella Baixa, que està encomanada a la Comandància de Riudecols. Aquest any ha estat escollida la parròquia de Sant Miquel de Margalef del Montsant com a lloc i comunitat on celebrar la festa de la patrona de la Guàrdia Civil, la Mare de Déu del Pilar.

Amb la participació de gairebé tota la població i dels representants de la demarcació es va celebrar l'Eucaristia presidida pel rector, mossèn Josep Serrano Pentinat, que en la seva homilia va glossar Maria, Mare de Déu del Pilar, com a columna forta, port segur i mà estesa que ens acull en la seva mà. La pregària de la comunitat va ser intensa per la pau social i interior i pels difunts i familiars de

L'església de Sant Miquel va acollir la celebració.

la corporació de la Guàrdia Civil. Margalef és lloc d'acollida. En aquesta comunitat hi ha una religiosa ermitana que viu la seva vocació de soledat, pregària i treball. La seva festa major és per Sant Miquel, però també són dignes de menció les anades a l'ermita de Sant Salvador, els dies de Sant Marc i de la Transfiguració del Senyor. (R.C.)

El bisbe Salinas presideix la festa del Roser

TORTOSA.— El 7 d'octubre la parròquia de la Mare de Déu del Roser va celebrar la festa de la seva patrona. L'església parroquial té les seves arrels en la devoció del sant Rosari propagada pels frares dominics del convent i universitat de Tortosa. L'església del Roser històricament estava situada al marge esquerre del riu i es va traslladar a la dreta tot esdevenint parròquia popular al barri de Ferrieries. El prestigiós arquitecte Joan Abril i Guanyabens va construir el temple, del qual destaca el campanar molt enlairat. L'actual rector i arxiprest, Mn. Manuel Querol, va convidar el bisbe Salinas a presidir l'eucaristia

i la resurrecció del Senyor. Fem-ho sempre en clau actual.»

Més de 200 persones van cantar el sant Rosari processionalment al passeig del riu Ebre. (J.B.B.)

i posterior processó. Els feligresos van omplir el temple i van escoltar el missatge del prelat: «Si el 7 d'octubre del 1571 es va invocar la protecció de la Mare de Déu en la batalla de Lepant contra els turcs, avui ho fem per guanyar la pau. Els fidels volem créixer com a tals i conviure amb tothom, això sí, des de la nostra identitat. El rés del Rosari és la riquesa del Poble de Déu tot contemplant la vida, el missatge, la mort

Tarragona

El plató de «La Missa» s'instal·la a la catedral

■ El programa de La 2 celebra el seu vintè aniversari

TARRAGONA.— El 13 d'octubre, La 2 de TVE Catalunya va transmetre en directe, un diumenge més, i des de fa vint anys, la celebració de l'Eucaristia. Aquest cop, però, per donar relleu a l'efemèride ho va fer des de la catedral de Tarragona, seu metropolitana de l'Església catalana. *La Missa* televisada pel canal estatal, i en català, és fruit dels acords signats el 10 d'octubre del 1982 entre la Conferència Episcopal Tarraconense i la televisió pública.

La catedral de Tarragona oferia el matí d'aquest diumenge d'octubre l'aspecte de les grans solemnitats. A les 10.30 h, amb la puntualitat que requereix un programa de televisió, s'encenien els potents focus i les càmeres de televisió per fer arribar el sant sacrifici de l'Eucaristia a totes les llars catalanes on els cristians malalts o impeditos i, en definitiva, qui vulgui premen el comandament en sintonia. «Que

persones i que s'ha fet molt familiar a casa nostra. Fa que molta gent pugui unir-se espiritualment el diumenge, a través de la pantalla, en la celebració de la fè». Posteriorment, l'arquebisbe de Tarragona va recordar les paraules de Joan Pau II en la seva carta apostòlica *El dia del Senyor*, dedicades a les transmissions de la missa a través dels mitjans de comunicació social: «Per a aquells que estan impeditos de participar en l'Eucaristia i per això són excusats de complir el precepte, la transmissió televisiva constitueix un ajut precíus.»

En un altre fragment de l'homilia, l'arquebisbe Lluís va fer referència a la misericòrdia de Déu, tot dient que «tots som invitats a participar en la salvació que arribarà en la seva plenitud al cel, en la crida que el Déu salvador pot fer en qualsevol moment, a tot home i a tota dona, batejat o no, que assumeixi la fidelitat a la pròpia consciència, degudament formada, cercant la veritat». Mons. Martínez

Sistach va tenir un record per Mn. Joaquim Martínez Roura, que va iniciar la celebració de *La Missa* que avui continua Mn. Manuel Valls, en un espai televisiu portat amb molta dignitat.

Acabada la missa, l'arquebisbe va conversar amablement amb els components de TVE Catalunya

La missa va començar amb puntualitat televisiva.

n'és, de bo i d'agradable, viure tots junts els germans», va ser la melodia i el cant d'entrada, mentre avançava la processó cap a l'altar, encapçalada per la creu primada. La missa va ser presidida per l'arquebisbe de Tarragona, metropolità i primat, Mons. Lluís Martínez Sistach, acompanyat de Mn. Manuel Valls, celebrant habitual de *La Missa* dominical als estudis de TVE a Sant Cugat; el degà del Capítol Catedral, Mn. Joan Aragonès, i concelebrada per molts altres sacerdots.

Els primers bancs van ser ocupats per les autoritats, encapçalades per l'alcalde de Tarragona, Joan Miquel Nadal, representants de la Generalitat i pel director de TVE Catalunya, Ramon Font. El sosteniment dels cants va anar a càrrec del cor i l'orquestra dels Amics de la Catedral, dirigit per Mn. Miquel Barbarà, i organistes i representants d'una vintena de corals que, al llarg d'aquests vint anys, han animat els cants de *La Missa* de La 2.

En l'homilia, Mons. Martínez Sistach va ser prou explícit en el seu missatge quan va manifestar l'agraïment, en nom de tots els bisbes de la Tarraconense, a TVE Catalunya, «als seus dirigents i a tot l'equip que fa possible que *La Missa* arribi a les llars. És un servei molt preuat que beneficia moltes

i va visitar les unitats mòbils d'aquesta emissora ubicades als voltants de la catedral, alhora que s'interessava per la transmissió feta, que, en opinió de tothom, va ser de la millor qualitat i d'allò més ben coordinada. Mentrestant, al pla de la Seu, hi va haver una ballada de sardanes.

La catedral va oferir l'aspecte de les grans solemnitats.

Text i fotos: Joan Boronat

L'arquebisbe, entre Mn. Valls i Ramon Font.

MONS. MARTÍNEZ SISTACH: «HEM D'APROFITAR ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ»

L'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, va agrair el fet que TVE Catalunya hagi celebrat des de la seu metropolitana de Tarragona la commemoració del 20è aniversari de la missa televisada. «Aquesta transmissió dominical transmet celebracions de fe; la Paraula de Déu. Això és un deure de l'Església: aprofitar els mitjans de comunicació i la seva col·laboració.» En aquest sentit, l'arquebisbe va dir que és plausible que TVE faci arribar l'Eucaristia a molta gent que no pot participar en la missa amb la seva assemblea parroquial, si bé va matisar que tampoc no es tracta d'un privilegi, «ja que els mitjans de comunicació públics han d'estar al servei de tots els ciutadans». Mons. Martínez Sistach va anar encara més lluny en afirmar que «quan estem tractant de l'agrupació de parròquies i de confeir mapes pastorals per la manca de sacerdots, la missa per televisió pot esdevenir un substitut davant de la impossibilitat d'assistir al sacrifici de la missa, que tindria el seu grau òptim quan ministres, laics degudament autoritzats i preparats, portessin la comunió a aquests cristians».

MN. MANUEL VALLS: «CONSTATEM QUE "LA MISSA" ÉS SEGUIDA I AGRAÏDA PER MOLTA GENT»

El director i celebrant de *La Missa*, Mn. Manuel Valls, va manifestar que l'índex d'audiència d'aquest programa dominical és molt elevat. «Sovint rebem trucades i cartes que constaten que molta gent malalta i impedita s'uneix espiritualment a la celebració, que és molt seguida i agraïda», va comentar el sacerdot, que va afegir: «Continuarem amb l'emissió fins que els bisbes catalans ho vulguin, ja que des de la televisió, tot i els canvis al llarg dels anys, mai no hi ha hagut cap impediment. Si alguna reticència hem trobat ha estat per part de la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació de la Conferència Episcopal Espanyola, que no els agrada que a la mateixa hora que des de Madrid es transmet *El dia del Senyor* aquí també ho fem en desconnexió per a Catalunya.»

RAMON FONT: «LA CONTINUÏTAT DEL PROGRAMA NO ES QÜESTIONA»

El director de TVE Catalunya, Ramon Font, va ser molt contundent a l'hora d'afirmar que «mantenir en antena *La Missa* dels diumenges en cap moment no s'ha qüestionat. És més, es tracta d'un programa punter dins de la programació en català i, en definitiva, un servei públic que fem molt de gust. Fins i tot, des de la nostra central de Madrid s'entén perfectament que sigui així. D'altra banda, aquesta missa en català és molt ben acceptada per la gent de Catalunya que parla una altra llengua i mai no n'hem rebut cap queixa. En aquest marc, jo m'atreiria a dir que, al marge del fet religiós, l'espai contribueix a la immersió lingüística, a casa nostra, i demostra que no hi ha cap mena de conflicte». El màxim responsable de TVE a Catalunya va deixar entreveure la possibilitat d'estudiar, en un futur, de cercar un patrocinador per transmetre la missa del diumenge des de diferents punts de les diòcesis de la Tarraconense. «Sortir dels estudis val molts diners i poder-ho fer seria un excel·lent vehicle per donar a conèixer el patrimoni cultural i artístic català», va comentar Ramon Font.

Santuari de la Mare de Déu del Remei a Caldes de Montbui

Goigs a la llaor de la Mare de Déu del Remei

Puix que sou tan venerada i ací tothom us adora. Remeieu el que us implora, del Remei Verge Sagrada.

Una cova ací veïna, goig que el cel ens va donar, molt de temps ens amagà aquesta perla divina. Per nostre remei trobada ens heu estat protectora.

Caldes, en son territori, enclogué tan gran tresor i en estimà aquest favor edificà un oratori; i d'aquest lloc agradada obreu miracles tothora.

[...]

Es mostren sempre devots els que a vostres aigües vénen i en la boca i les mans tenen per Vós pregàries i ex-vots. I és vostra glòria exalçada en arribar la millora.

No amb paraules solament implorem vostre favor, ofrenes de gran valor mostren nostre agraïment. Feu que mai sigui estroncada la deu d'aigua guaridora.

Puix que sou tan venerada i ací tothom us adora. Remeieu el que us implora, del Remei Verge Sagrada.

L'any 1998 es van celebrar els 450 anys del santuari del Remei, una festa presidida pel bisbe Carles Soler amb la participació dels habitants de la vila de Caldes de Montbui i l'assistència de molts pelegrins del Vallès Oriental i Occidental.

El santuari de la Mare de Déu del Remei està situat als afores de la vila termal de Caldes de Montbui, a la comarca del Vallès Oriental. S'hi arriba pel bonic passeig del Remei, camí de Sant Feliu de Codines. Pertany a la parròquia de Santa Maria de Caldes, arxidiòcesi de Barcelona.

Va ser construït a partir de l'any 1548 amb un estil gòtic-renaixentista. Nicolau Mercader va ser el primer ermità, que va venir d'Alemanya tot fugint de les guerres religioses i va portar una marededéu de terra cuita.

L'any 1808 els francesos van espoliar el santuari i la imatge de la Mare de Déu va ser extraviada. Entre el 1893 i el 1900, l'arquitecte Adrià Casademunt va construir l'actual capella amb estil neoclàssic. El 22 de juliol del 1936, el santuari va ser una altra vegada destruït, així com les pintures murals que decoraven l'absis, obra del pintor Fèlix Mestres. La imatge de la Verge va ser malmesa, de la qual es va fer una rèplica a partir d'una fotografia. El 28 de maig del 1939, la Mare de Déu del Remei va ser de bell nou entronitzada.

L'APLEC DEL REMEI

En el santoral, la festa de la Verge del Remei s'escau el segon diumenge d'octubre. I va ser així també a Caldes de Montbui fins

El temple actual és d'estil neoclàssic.

a mitjan segle XVII, quan llavors va ser traslladada al tercer diumenge, per tal de no coincidir amb la festa major de la vila: la Santa Majestat.

El dia de l'aplec acudeixen molts pelegrins de les comarques del Vallès Oriental i Occidental, una tradició que ha passat de pares a fills des de fa moltes generacions. Després de la solemne eucaristia, es canten els goigs tot pujant a venerar la Verge al seu cambril. Tot seguit al voltant del santuari hi ha audició de sardanes i s'hi fan presents els castellers, gegants i bastoners. Durant tot el matí, en el mateix passeig del Remei hi ha fires i mostres. (C.C.)

l'entrevista

Mn. Bernat Martorell és capellà custodi del santuari de la Mare de Déu del Remei i arxiprest de Montbui

—Si bé és un santuari petit, sabem que és molt sovintejat...

—Sí, és veritat que no és un santuari de grans dimensions. Fa pocs dies, en una visita d'un grup de pelegrins, els deia que el que fa gran aquest santuari és la fe i la devoció de la gent, i alhora, la seva llarga història de gairebé cinc segles. És un fet ben significatiu que, durant el dia, a la capella o al cambril sempre trobem algú fent la visita a la Mare de Déu, malgrat que estigui situat als afores de la vila. Cal afegir que existeix una tradició arrelada de fa molts anys de celebrar-hi les nocces, festes familiars i també concerts d'orgue i de corals. Per tant, un santuari petit, però amb vida.

—Heu dit que la marededéu primigènia procedia d'Alemanya.

—Encara avui, se sent la versió que la imatge va ser trobada en una cova molt a prop d'on va ser edificada l'ermita. Tanmateix, existeix un document del 1551 que diu que el primer ermità era fill del Regne d'Alemanya. Quan va arribar a aquestes terres amb el llinatge de Nikolaus von Merchelberg es veu que per semblança fonètica i facilitat d'anomenar-lo, els seus contemporanis d'aquí, van decidir «traduir» per Nicolau Mercader. Aquest fet anecdòtic va fer molta gràcia als integrants d'una coral d'Alemanya que va venir fa poc a fer un concert en el santuari. A mi em va venir a la memòria un pensament del també germànic Goethe, quan deia que la llengua materna d'Europa és el cristianisme.

És un santuari petit, però amb molta vida.

EXUMENE

Salón Europeo de Liturgia, Imaginería y Patrimonio

**25, 26, 27 y 28
OCTUBRE**

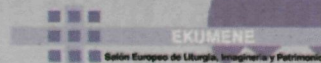
2002

**Recinto Ferial
Casa de Campo
MADRID**

ARTÍCULOS RELIGIOSOS DE RECUERDO
ASOCIACIONES DE FIELES
BELLAS ARTES
CAMPANAS
COFRADÍAS Y HERMANDADES
EDITORIALES Y LIBROS
EDUCACIÓN CATÓLICA
EQUIPAMIENTO
IMÁGENES
INNOVACIONES TECNOLÓGICAS APLICADAS
INSTITUCIONES
MOVIMIENTOS DE APOSTOLADO
MÚSICA SACRA
OFICIOS ARTÍSTICOS
ORNAMENTOS LITÚRGICOS
PLATERÍA Y ORFEBRERÍA
RESTAURACIÓN Y CONSERVACIÓN
TURISMO Y PEREGRINACIÓN
VITRALES

FUNDACIÓN ACTILIBRE

HORARIO

De 11:00
a 20:00 horas

CÓMO LLEGAR

Metro: Línea 6
(Alto de Extremadura)

Autobuses:
31 - 33 - 36 - 39 - 65

ENTRADAS

Adulto	8€
Carnet de estudiante - Mayores de 65 años	4€
Entrada gratuita a menores de 13 años (acompañados)	

OFICINAS PERMANENTES

C/ Guzmán el Bueno, 99 - 1º • 28015 MADRID
Tlfno.: 91 543 17 02 - Fax: 91 543 25 19
info@ekumene.com
www.ekumene.com

Solsona

Els malalts peregrinen al Miracle en l'any del centenari

■ Una delegació de la Pastoral de la Salut, del Cottolengo i de l'Hospitalitat peregrinen al santuari solsoní

EL MIRACLE.— El dissabte 12 d'octubre, festivitat de la Mare de Déu del Pilar, una petita representació de membres de la Pastoral de la Salut, del Cottolengo i de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona van desplaçar-se al santuari solsoní per gaudir d'una diada de convivència i de celebració, en el marc del centenari de la presència benedictina al Miracle.

Van ser un centenar les persones que van arribar al santuari al matí per participar en una eucaristia presidida per Mn. Josep M. Forcada, delegat de la Pastoral de la Salut de la diòcesi de Barcelona. En l'homilia, Mn. Forcada va recalcar el sentit especial de la trobada al Miracle, com a reconeixement de l'amor de Maria i l'Església als malalts, «a aquells per als quals la vida no és còmoda». Va prosseguir destacant que «aquesta festa d'avui ens crida a portar el missatge d'esperança i de vida» i a sentir-nos «convocats a viure la presència del Senyor més enllà del sofriment i del dolor», ja que «Déu està amb el que sofreix, enmig del que pateix».

Al final de la celebració, com a ofrenes, es van repartir entre tots els assistents unes llànties que es van encendre i que Mn. Forcada va simbolitzar en aquella part de l'Evangeli que ens avisa «que estiguem amb els llums encesos, tenint la mirada posada en Déu, en el camí que fem i hem de fer amb la llum de la Pasqua». I tot dirigint-se als malalts, els va oferir unes paraules d'esperança: «En la malaltia també hi ha la llum de Jesucrist.» Tot seguit, els voluntaris van ajudar a encendre les llànties que havien repartit i tots junts van cantar els *Goigs de la Mare de Déu del Miracle*.

Finalitzada l'Eucaristia, els visitadors, voluntaris i malalts van visitar l'entorn del monestir i van participar a la tombola del Miracle, que és una de les iniciatives endegades per aconseguir fons per a les campanes d'aquest santuari.

Acabada aquesta entretinguda estona d'es-

barjo i de visita, monjos i visitants van dinar en una casa de colònies propera al santuari. Després d'una agradable sobretaula, el grup va aprofitar per fer una visita a la cripta i l'església d'Olius, on tenien previst dur a terme una celebració de la Paraula, abans de tornar a Barcelona.

Cloenda de l'any del centenari

Amb una discreta Eucaristia presidida pel pare abat de Montserrat, Josep M. Soler, el santuari del Miracle ha acabat un any de celebracions que han girat al voltant del centenari de la presència benedictina a Riner. El pare abat va subratllar en l'homilia l'herència que rebem d'aquest santuari amb un doble missatge, adreçat als monjos, perquè visquin més a fons la vida, i als veïns i estadants de la casa d'espiritualitat, perquè sempre puguin tornar més a la part de Déu.

La Coral de Freixinet, que va acompanyar amb els seus cants la celebració eucarística, alhora que també va participar en aquesta cloenda, va oferir al final de la missa un petit concert.

Durant aquest any, el Miracle ha acollit nombrosos actes, tant culturals com socials, entre els quals destaquen les trobades d'exalumnes i la Trobada de Rectors de Santuaris. Mereix ser remarcada també la participació de l'Escolania de Montserrat entre els diferents concerts musicals, que, d'altra banda, ja se celebren habitualment al santuari benedictí.

Text i fotos: Ramon Estany

Els fidels van encendre unes llànties.

La tombola pretén recollir fons per finançar les campanes.

La Coral de Freixinet va participar en la cloenda del centenari.

Els valors, eix central de la festa anual de l'Escola Arrels

SOLSONA.— Des dels alumnes més petits de la llar d'infants Arrels fins als joves de secundària, tots van participar en la diada festiva que l'Escola Arrels du a terme cada 7 d'octubre amb motiu de l'aniversari de la coronació de la Verge del Claustre, patrona de Solsona i del mateix centre.

L'escenificació va culminar amb la creació d'una casa.

La festa d'enguany va aglutinar diverses activitats en els diferents nivells de l'escola. Tret dels més petits, tots els alumnes es van aplegar en una celebració multitudinària a la catedral de Solsona. Aquest acte central, que va comptar amb la intervenció de Mn. Eulí Grifell, va donar sentit als valors que treballa el centre, presentats pels nens i nenes de cicle mitjà i superior de primària, ESO, cicles i batxillerat en forma de blocs davant l'altar i reflexions morals. L'escenificació va culminar amb la creació d'una casa on, com a l'Escola Arrels, tenen cabuda tots els principals valors i actituds com l'amistat i la solidaritat, entre d'altres.

La jornada festiva va tenir diferents aspectes, segons el nivell escolar. Així, els més petits de la llar d'infants van rebre la visita dels nens i nenes del parvulari, que van compartir la tarda amb ells, pintant murals, ballant i menjant coca i xocolata. Els de cicle inicial van visitar la Mare de Déu del Claustre, i a la tarda tots els de primària van ballar i van escenificar actuacions musicals. També a la tarda, els alumnes de secundària van continuar la jornada festiva amb activitats lúdiques i esportives a les instal·lacions del centre. (R.E.)

LLEIDA

Mn. Ventura Pelegrí rep la medalla d'or de la UDL

LLEIDA.— El 27 de setembre, durant l'acte inaugural del curs 2002-2003 celebrat a la Sala d'Actes de la Universitat de Lleida (UDL), el seu rector, Jaume Porta, va lliurar la medalla d'or de la Universitat de Lleida a Mn. Ventura Pelegrí, delegat diocesà d'Apostolat Seglar. En paraules del rector, la distinció li ha estat atorgada en reconeixement de la seva tasca de servei als joves universitaris d'arreu del món. En el mateix acte va rebre també la medalla d'or de la UDL l'exdirector general de la UNESCO Federico Mayor Zaragoza, que va pronunciar la lliçó inaugural. (J.C.)

Lleida

El certamen literari marià honora la Mare de Déu del Pilar

■ La Pilarica, nexa d'unió entre catalans i aragonesos

LLEIDA.— El diumenge 13 d'octubre, Lleida va celebrar el tradicional certamen literari de la Pontificia i Reial Acadèmia Bibliogràfica Mariana, dedicat enguany a honorar la Mare de Déu del Pilar

de la parròquia del Pilar de Lleida, amb motiu del seu XXV aniversari. El justícia d'Aragó, Fernando García Vicente, va actuar com a mantenidor del certamen.

Els actes es van iniciar amb una solemne missa celebrada a l'oratori de la patrona de la ciutat, la Verge Blanca de l'Acadèmia, presidida pel bisbe de la diòcesi, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, i concelebrada pel director de l'Acadèmia, Mn. Salvador Gené, i el rector de la parròquia del Pilar, Mn. Xavier Jauset. El grup Raíces de Zaute, de la Casa d'Aragó, va interpretar la popular Missa Baturra.

A la celebració hi van assistir, com és costum, les primeres autoritats de la ciutat: la tinent d'alcalde de la Paeria Maria Burgués, acompanyada per altres regidors; el conseller d'Agricultura, Josep Grau, en representació de la Generalitat; el president de la Diputació de Lleida, Josep Pont, i altres representacions. La parròquia del Pilar hi va ser representada pel seu Consell Parroquial i la Casa d'Aragó per la seva junta directiva. Significativa va ser també l'assistència de les pubilles de les festes de Lleida i la reina de les festes de la Casa d'Aragó, que en el moment de l'ofertori van presentar les ofrenes a l'altar.

El bisbe Ciuraneta, en l'homilia, es va referir a les diverses advocacions marianes, així com a diverses fotografies que exalten les virtuts de la Mare del Crist i ens ofereixen les imatges de diversos aspectes de la seva vida. El bisbe va convidar els fidels a seguir honorant Maria.

Finalitzada l'Eucaristia, el mantenidor del certamen va signar com és costum en el llibre d'or de l'Acadèmia Mariana, obert l'any 1896 i en el qual hi ha enregistrades

El bisbe Ciuraneta, acompanyat del mantenidor, autoritats i guardonats.

les dedicatòries i signatures de les personalitats més significatives del món de l'art, la cultura, la ciència i la política, així com de l'Església des de finals del segle XIX.

Posteriorment, a l'Auditori Enric Granados, ple de gom a gom, es va iniciar el certamen marià, que va tenir un pròleg musical a càrrec de l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, amb un selecte programa de música clàssica, sota la direcció d'Alfons Reverté.

Finalitzat el concert, sota la presidència del bisbe de la diòcesi, acompanyat de les primeres autoritats i de la junta de l'Acadèmia Mariana, es va iniciar la part més solemne del certamen en honor a la Mare de Déu del Pilar. El primer d'intervenir va ser el director de l'Acadèmia, Mn. Salvador Gené, que va destacar la importància d'aquests jocs florals en honor de Santa

Maria, «que són únics al món i que se celebren cada any, des del 1862, organitzats per l'Acadèmia Mariana de Lleida, una de les cinc acadèmies que hi ha arreu del món».

Mn. Gené va citar tot seguit Mn. Cinto Verdaguier, per recordar les paraules del poeta als Jocs Florals del 1901, celebrats a Lleida: «Lleida, posada entre Aragó, que viu abraçat amb son Pilar miraculós, i Catalunya, que se sent créixer a l'ombra sagrada de Montserrat. Lleida devia ser la ciutat de Maria per excel·lència.» El director de l'Acadèmia també va recordar la dedicatòria que Verdaguier va deixar escrita al llibre d'or de l'Acadèmia, amb motiu de la seva visita a l'oratori de la Verge Blanca: «Maria, / al cel guia / per camí de flors, / anem-hi, / volem-hi / cantant sos amors.»

Discurs del mantenidor

Tot seguit, el justícia d'Aragó, Fernando García Vicente, va iniciar el seu discurs com a mantenidor del certamen, amb un text eminentment pilarista. Va fer un repàs

històric de la devoció i veneració al Pilar, que segons la tradició va deixar la Mare de Crist a Saragossa el 2 de gener de l'any 40, quan va venir en carn mortal a consolar l'apòstol sant Jaume.

El mantenidor, amb un llenguatge entenedor però alhora profund, va enumerar curiositats sobre el Pilar, com els vuit milions de fidels que visiten la Pilarica cada any o com el fet que l'autor de l'Himne del Pilar és un català, el mestre Lambert, que va guanyar un concurs en l'àmbit nacional.

Les vivències personals van tenir també protagonisme. Així, va recordar que ell era un dels molts aragonesos batejats al Pilar, que va formar part dels *infanticos* i que va ser també cavaller del Pilar: «Però la meua relació amb el Pilar s'uneix amb el record del meu pare, que era enginyer de Camins i que va construir les dues torres que es van fer pels anys cinquanta.» El mantenidor va dir que el Pilar està unit a la forma de ser i a la identitat aragonesa, «alhora que la Mare de Déu del Pilar ha estat i continua sent també un nexa d'unió entre catalans i aragonesos».

Després del discurs del mantenidor, que va ser molt aplaudit, va tenir lloc el lliurament dels premis del certamen literari, que es va iniciar amb el premi de Prosa (900 euros), que va recollir el jove periodista lleidatà Miquel Àngel Martín, pel seu treball sobre el 25 anys de la parròquia del Pilar.

En l'apartat de poesia, la flor natural i premi del bisbe de Lleida (900 euros) va ser per a Lázaro Domínguez, del Ferrol; el premi de la Paeria (600 euros), per a la lleidatana Maria Carme Mor, per la seva poesia sobre Lleida i el Pilar; mentre que el premi de la Generalitat de Catalunya (600 euros) va ser lliurat al poeta i capellà de la Seu d'Urgell Manuel Pal Casanovas, pel seu poema de dos sonets *Amb colors de cel*. El mateix autor es va adjudicar el premi de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, per la seva poesia dedicada a la Verge Maria venerada a les comarques de Lleida. Van ser també guardonades les poesies de Carles Cepero Salat, de Tarragona; de la lleidatana Elenà Pilar; del barceloní Xavier Simarro, i la del madrileny Juan Castrillo.

El certamen literari marià del 2002 va acabar amb les paraules de la tinent d'alcalde de la Paeria i del bisbe de Lleida. «Que l'exaltació de les virtuts i glòries de la Verge Maria ens ajudi a estimar-la i a imitar-la», va dir Mons. Ciuraneta, en la seva intervenció final.

Jordi Curcó

Els salesians renoven comunitat

LLEIDA.— La comunitat salesiana de Lleida, amb seu al barri de la Bordeta, ha estat renovada gairebé en la seva totalitat, amb l'arribada de tres nous religiosos que en substitueixen uns altres tres que han deixat la comunitat lleidatana per ser traslladats a diverses comunitats de Catalunya.

Han deixat Lleida el P. Pepe Abascal, després de quinze anys d'activa i intensa vida religiosa a la ciutat; així com el P. Àngel Alegre, amb set anys, i Josep Miquel Larrion, que ha estat només un any a la comunitat lleidatana, durant el qual ha estat vicari de les parròquies de Santa Teresa Jornet i de la Sagrada Família, al barri de Capont.

El P. Joan Brulles, vingut de la comunitat salesiana de Sant Adrià de Besòs i delegat de Pastoral Juvenil de la província salesiana, és el nou superior de la comunitat de Lleida. Amb ell han arribat el P. Gerard Guerra, que exercia el seu ministeri en l'Obra Social Salesiana de Sabadell, i el P. Ferran Soler, procedent de la parròquia

de Sant Bernat de Claravall, de Ciutat Meridiana de Barcelona, on s'ocupava de les obres socials. Continua formant part de la comunitat lleidatana el P. Lluís Tarazón.

A Lleida els pares salesians hi van arribar ara fa 25 anys, aniversari que tenen previst celebrar el gener del 2003. La seva activitat pastoral se centra, d'acord amb el seu carisma, en el camp social i molt especialment en els joves en situació de risc. Tenen una especial vinculació amb el Col·lectiu d'Iniciatives Juvenils Contra l'Atur (CIJCA), on fan tasques de coordinació. Dirigeixen alhora la Casa d'Acol·lida de Joves Dom Bosco, al barri de la Bordeta, i imparteixen classes de Religió en instituts, a més de col·laborar pastoralment amb grups i parròquies. La característica de la nova comunitat salesiana de Lleida, formada per quatre religiosos, és la seva joventut, amb una mitjana d'edat de 40 anys. «Som la comunitat més jove de la nostra província», diu el nou superior tot corroborant aquest extrem. (J.C.)

Mib. benni S.C.P.
"El Reducte dels Oficis" de Teresa Graupera
La primera nealoria de Casa Graupera a Barcelona
 Neules, xocolates i torrons d'alta qualitat.
 Alimentació selecta.
 Artesania no alimentària.
 Pintures, escultures, fusta, teixits, etc.

Qui presenti aquest anunci rebrà un obsequi

Zona: Sagrada Família, c/ Padilla, 289-293 - 08025 Barcelona
 Tel. 619 233 071 - Fax 937 550 326

BARCELONA

L'acte va començar amb la celebració de l'Eucaristia.

Inici de curs del Seminari Major Interdiocesà

BARCELONA.— El dia 8 d'octubre va tenir lloc la inauguració oficial del curs 2002-2003 del Seminari Major Interdiocesà a Barcelona. La inauguració va anar a càrrec dels sis bisbes que configuren la institució, acompanyats per tota la comunitat formativa i els rectors dels seminaris germans de Barcelona i de Tortosa.

La inauguració del nou curs acadèmic es va iniciar al vespre amb la celebració de l'Eucaristia, que va ser presidida per l'arquebisbe metropolità de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, acompanyat pel bisbe coadjutor de la Seu d'Urgell i bisbe delegat del Seminari Major Interdiocesà, Mons. Joan-Enric Vives. També hi van assistir el bisbe de Vic, Mons. Josep M. Guix; el bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta; el bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, i el bisbe de Girona, Mons. Carles Soler Perdigó. La missa també va ser concelebrada pels formadors i rectors de cada bisbat alhora que va comptar amb la presència del Dr. Joan Bada com a

vicedegà de la Facultat de Teologia de Catalunya i del Dr. Jaume Aymar com a degà de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya.

L'arquebisbe Martínez Sistach va destacar en l'homília la importància del temps de Seminari com un temps únic de formació, tant en l'aspecte intel·lectual com en l'espiritual, humà i pastoral. Un temps que cal aprofitar amb profunditat ja que els reptes de la nostra Església són molts i molt diversos.

La vesprada acabà amb un sopar on el rector del Seminari, Mn. Jordi Orobítg, va aprofitar per recordar la importància de poder celebrar ja quinze cursos de la inauguració del Seminari, tot convidant a mirar enrere amb agraïment, però sobretot amb voluntat de millorar a partir del treball ja fet. Finalment, Mn. Orobítg va convidar els seminaristes a viure amb alegria la vocació al ministeri entroncada plenament amb la vocació baptismal, que és la fonamental. (Redacció SMI)

Sant Llorenç a la tardor

BARCELONA.— El diumenge 27 d'octubre la parròquia de Sant Llorenç de Barcelona (C/ Entença, 109-111), a les 11 h, celebrarà la festivitat del seu titular amb un ofici solemne presidit per Mons. Josep Àngel Sáiz, bisbe auxiliar de Barcelona. Hi intervindran la Coral Sant Llorenç i l'Agrupament Escolta Itaca, que enguany celebren el seu vintè aniversari. L'ofici acabarà amb la veneració de la relíquia i el cant de l'himne a sant Llorenç. (C.C.)

Talla de sant Llorenç, de J. M. Subirachs, 1966.

Mallorca

Posada en marxa del Moviment del Laïcat

■ Respon a un dels objectius primordials del Sínode Diocesà

PALMA.— El bisbe de Mallorca, Mons. Teodor Úbeda, constituirà a finals de curs el Moviment del Laïcat de l'Església de Mallorca (LEM), que és un compromís del laïcat mallorquí amb la vida de les comunitats i la projecció evangelitzadora pròpia dels laics en el món cultural, social, econòmic, polític i familiar de l'illa.

L'Església de Mallorca inicia el curs 2002-2003 amb el propòsit de portar a terme un dels objectius primordials de les conclusions del Sínode Diocesà, «prioritzar el laïcat dins tota la nostra Església local». Així ho manifesta el bisbe Teodor Úbeda en un missatge dirigit als seus diocesans a través del full dominical.

Amb aquest propòsit, la diòcesi està iniciant la constitució del LEM, que Mons. Úbeda erigirà oficialment a final de curs. Els dos eixos primordials del LEM són: d'una banda, el compromís del laïcat amb la vida de les comunitats parroquials, arxiprestals i diocesanes, i amb les seves activitats primàries, és a dir, els consells pastorals i arxiprestals, acollida, catequesi, litúrgia, acció social, formació, consolidació de grups i participació en òrgans consultius o de decisió; de l'altra, millorar i intensificar la projecció evangelitzadora pròpia del laïcat enmig del món cultural, social, econòmic, polític i familiar en la societat mallorquina.

El LEM és una oferta evangelitzadora que vol acollir tots els laics i laïques de Mallorca que vulguin estrènyer els seus lligams amb l'Església diocesana, i té un caràcter general, sense cap tipus de característica específica.

El bisbe Teodor Úbeda insisteix en la necessitat «d'un laïcat vertebrat, format, corresponsable i organitzat» que permeti «a l'Església fer arribar la llavor transfor-

madora de l'Evangeli a tots els estrats de la nostra societat mallorquina». Per això, indica que la família, el veïnat, els amics, són el cultiu necessari per enfortir les relacions personals i un estadi primer per a la incorporació en el «compromís parroquial, sindical, polític, cultural i social».

El prelat demana que el laïcat estigui «arrelat a una comunitat cristiana concreta, com pot ser la parròquia o un altre tipus de comunitat, per celebrar la fe i experimentar la vivència eclesial».

Com funciona el LEM?

El LEM està integrat per grups de laics (entre sis i dotze), amb un coordinador seglar i un consiliari (prevener, diaca, religiós o seglar). En les seves trobades seguiran la metodologia de la Revisió de Vida (veure, jutjar, actuar) o bé la *Lectio divina* (la lectura de la Paraula de Déu, clima de pregària, aplicació a la vida).

D'altra banda, desenvolupen les seves activitats evangelitzadores en qualsevol dels àmbits socials, culturals o econòmics en què cadascú es troba, lliurement escollits. Les trobades conjuntes i l'activitat evangelitzadora són complementàries. La iniciativa de crear els grups parteix de qualsevol persona de la comunitat diocesana.

Guillem Ferrer Monjo

Congrés de Joves d'Església al santuari de Lluc

PALMA.— Els joves de Mallorca d'entre 16 i 35 anys estan convidats a prendre part en el Congrés de Joves d'Església que la Delegació diocesana de Pastoral Juvenil ha convocat per als dies 1, 2 i 3 de novembre al santuari marià de Lluc sota el lema «Tot és teu!».

El congrés té per objectiu ser un moment i un espai per escoltar la veu dels joves, un moment per reflexionar seriósament sobre l'Església actual, les llums i les ombres, i un espai on els joves de l'Església diocesana se sentin i siguin els protagonistes per expressar, formular i pensar sobre el fet cristià.

El lema està enfocat a fi d'englobar la

referència a la vida, a la realitat, al món; i també al Déu-Amor que ens dona l'existència.

Els joves d'entre 20 i 35 anys prendran part en tallers, una conferència, treball en grups, un cinefòrum i espais de pregària. Els de 16 a 19 anys, que només es trobaran els dies 2 i 3, participaran en un circuit de racons amb dinàmiques i tallers. El diumenge se celebrarà l'Eucaristia i es treballarà en les conclusions finals del congrés.

Aquesta activitat de la Delegació de Pastoral Juvenil substitueix la tradicional vetllada a Lluc que cada inici de curs enceta l'activitat juvenil a l'Església mallorquina. (G.F.M.)

UNA VEU EXULTANT

Cantoral de 275 cançons en quatre edicions:

- Lletra sola
- Lletra sola: català-castellà (cantoral bilingüe). NOVETAT!
- Solfa, acords d'acompanyaments i lletra.
- Acompanyaments d'orgue. (DIN A4). Són extraordinaris. Potenciaran els vostres cants.

Totes les cançons estan enregistrades en 17 cassetts o CD.

Una de les millors coses que li pot passar a una parròquia o a una comunitat és connectar amb les cançons d'una veu exultant. Són cançons fàcils, amb lletra i música de qualitat. On es van descobrint aquestes cançons, la seva acollida és un èxit.

Adquireix «de franc» a Editorial Claret el *Calendari de cants litúrgics* amb cançons d'una veu exultant. Llegeix-lo. Potser tu mateix podries organitzar o fer que s'organitzin assajos «de boca en boca» com s'indica al *Calendari*. Ànim! Veuràs com això funciona!

Tarraconense

Comunicat de la reunió núm. 164 de la CET

TIANA.— Els dies 9 i 10 d'octubre va tenir lloc la reunió núm. 164 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), a la casa d'espiritualitat Maria Immaculada, de Tiana. La reunió va estar presidida per l'arquebisbe de Tarragona i hi van assistir tots els seus membres.

Carta d'Advent

A l'alba del nou segle. Aquest és el títol de la carta que els bisbes de la CET han escrit amb motiu del pròxim Advent i que té com a línies de fons el diàleg amb la societat i la comunió eclesial. La carta es farà pública la segona quinzena del mes de novembre.

L'Any Verdaguèria

Els bisbes van ultimar la preparació de la Jornada Sacerdotal de les diòcesis de Catalunya, que tenia lloc el dilluns 14 d'octubre, a Vic, per commemorar el centenari de la mort del gran poeta i sacerdot Mn. Cinto Verdaguèr.

En el marc de la celebració de l'Any Verdaguèria, el bisbe de Vic, Mons. Josep M. Guix, havia de pronunciar la conferència *Influència de Mn. Cinto Verda-*

guer en la pastoral, el dilluns 21 d'octubre, en la inauguració del curs del Centre d'Estudis Pastoral de les diòcesis catalanes.

Els 25 anys del Consell de l'Escola Cristiana de Catalunya i del seu Secretariat

Fa vint-i-cinc anys es va constituir, a partir del document dels bisbes de la CET, *L'escola cristiana que volem*, el Consell de l'Escola Cristiana de Catalunya i el seu Secretariat (SECC). El P. Francesc Riu, salesià, director del SECC durant aquests 25 anys, va informar els bisbes dels actes que se celebren arreu de Catalunya amb motiu d'aquest aniversari i de l'acte final, que tindrà lloc a Barcelona el dia 14 del pròxim mes de desembre, presidit pel cardenal Carles. Amb aquest motiu s'editarà el llibre *L'escola cristiana de Catalunya. Memòria i perspectiva (1977-2002)*, que recollirà la història de la reflexió i el treball fet durant aquests 25 anys, i s'apuntarà la perspectiva de futur d'una escola lliure en una societat democràtica, al servei de la persona i oberta a tothom, amb un profund compromís social, amb una manifesta identitat cristiana, i sempre actual i orientada al futur.

Els bisbes van valorar l'aportació del Consell i del Secretariat a l'Església cata-

lana i a la societat durant aquests 25 anys, van reflexionar sobre els reptes que avui es presenten per a l'educació cristiana, van expressar el seu desig que es potenciï la col·laboració entre tots els que hi estan implicats i van felicitar el P. Riu per la seva llarga i fecunda dedicació en aquest àmbit tan important.

Altres qüestions tractades

—Els bisbes van acordar fer una nova edició de la *Litúrgia de les hores*, que incorporarà el leccionari biennal bíblic.

—Mons. Martínez Sistach va informar els bisbes dels detalls de la commemoració dels vint anys de l'emissió de la Missa en català per TVE, fruit d'un acord

amb la CET. El diumenge 13 d'octubre es va emetre la Missa des de la catedral de Tarragona i van acompanyar la celebració amb els seus cants les corals que durant aquests vint anys hi han col·laborat.

—El bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, va informar de la inauguració a la seva diòcesi, el dia 26 d'octubre, de l'exposició *Germinabit*, l'expressió religiosa en llengua catalana al segle xx. Aquesta exposició es va presentar a Roma la tardor passada i enguany es mostra a les distintes diòcesis catalanes.

—Mons. Joan-Enric Vives, bisbe coadjutor d'Urgell i secretari de la CET, va informar els bisbes de la Jornada de l'àmbit socioreligiós de l'Eurocongrés 2000, que tindrà lloc a Montpeller el pròxim 30 de novembre. L'Eurocongrés 2000 és una iniciativa occitanocatalana que promou les relacions entre les regions del sud-oest europeu per promocionar-les culturalment i socialment en els seus diversos àmbits.

—Mons. Vives va informar també de l'elecció de Mn. Josep M. Vilaseca, de Solsona, com a coordinador dels delegats diocesans de Pastoral Vocacional i va anunciar als bisbes la celebració d'unes jornades sobre aquest àmbit, que tindran lloc a Barcelona els dies 1 i 2 de març de 2003. (C.C.)

La ràdio amable

Freqüències

- 106.6 Barcelona
- 93.7 Catalunya central
- 103.4 Girona
- 105.0 La Seu d'Urgell
- 107.5 Andorra

www.radioestel.com

Catequesi

El sacrament del Baptisme

Resum de la doctrina del Baptisme (per als catequistes).

1. El Baptisme és el fonament de tota la vida cristiana i la porta que obre l'accés als altres sacraments. *Per exemple: qui no és batejat, no pot rebre la comunió ni casar-se per l'Església.*
2. Només es pot rebre un cop a la vida.
3. El Baptisme és el sacrament pel qual naixem a la vida nova en el Crist, per mitjà de la gràcia.
4. Efectes del Baptisme: ens fa fills de Déu, membres de l'Església, ens allibera del pecat original i dels pecats personals (quan és baptisme d'adults).

5. Jesús va manar batejar quan va dir als seus apòstols: «Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant, i ensenyau-los a guardar tot allò que us he manat» (Mt 28,19-20).
6. El qui bateja, aboca aigua sobre el cap del qui és batejat, tot dient: «Jo et batejo en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant.»
7. Només Jesucrist salva. Per tant, el Baptisme és necessari per a la salvació.
8. Els qui moren sense batejar, preguem per ells a Déu que és un Pare bo, i confiem en la seva misericòrdia.

MATERIAL

Us oferim tres tipus de material:

1. Els elements del Baptisme. Tot coneixent-los, ens ajuden a descobrir el significat que el Baptisme té per als cristians.
2. Un full titulat *El Sacrament del Baptisme*, amb el qual volem fer entendre al noi com el Baptisme ens incorpora a la Família dels Fills de Déu.
3. Un full titulat *El meu Baptisme*, on s'apunten les dades del Baptisme.

METODOLOGIA

MATERIAL 1

ELS ELEMENTS DEL BAPTISME

1. Convé posar-se d'acord amb el mossèn, perquè en una primera sessió el mateix mossèn els expliqui el significat del sacrament del Baptisme i els ensenyi els objectes: la Pila Baptismal, el Ciri Pasqual i un ciri de bateig, les Crismes i el Vestit Blanc (si n'hi ha; sinó, una alba d'escolà o la seva mateixa).
2. Es dona als nois els fulls perquè dibuixin, pintin i retallin els diferents elements del Baptisme que acaben de veure.
3. El catequista els explica d'un en un els fulls dels elements, i un cop ho han entès, enganxen l'element del qual acaben de parlar.

MATERIAL 2

EL SAGRAMENT DEL BAPTISME

1. La columna de l'esquerra seria la que primer caldria omplir. Per exemple:
El meu pare es diu: Antoni.
La meua mare es diu: Carme.
Jo em dic: Manel.
Escriu el nom dels teus germans, i després els dels teus familiars: Ana, Oriol, Jordi.
Avis: Josep i Mercè, Joan i Maria. Tiets: Francesc i Cristina, etc.
La meua família es diu: Fernández López.
2. La columna de la dreta és omplerta a continuació de la següent manera:
El meu Pare del Cel es diu: Déu Pare.
La meua Mare del Cel es diu: La Verge Maria.
Jo em dic: Manel, cristià.
Els meus germans són: Jesús, els sants, tots els batejats, i tots els homes i dones del món.
La meua família de Déu es diu: l'Església.
3. I es fan els comentaris oportuns per tal que ho entenguin.

MATERIAL 3 - EL MEU BAPTISME

1. Per poder omplir aquest full, caldria haver pogut aconseguir la informació amb anterioritat. També pot ser molt interessant que, amb el mossèn i els llibres de Baptisme de la parròquia, els nens i nenes batejats a la parròquia poguessin veure la seva inscripció al registre, i copiar-ne les dades. O bé, fer una fotocòpia del registre perquè s'ho copiïn.
2. Poden pintar el dibuix de la dreta, tot i que seria millor poder tenir una fotografia del seu baptisme, i enganxar-la.

Equip de Catequistes de Sant Esteve i Santa Maria de Palautordera
Plaça Santa Maria 1 (Rectoria)
08460 SANTA MARIA DE PALAUTORDERA
www.proget.net/femcatequesi
palautordera@proget.net

El Sacrament del Baptisme

Jo he nascut dels meus pares. Ells m'han donat una família.

El meu pare es diu: _____ La meua mare es diu: _____

Jo em dic: _____

Escriu primer el nom dels teus germans, i després els dels teus familiars.

El meu Pare del Cel es diu: _____ La meua Mare del Cel es diu: _____

Jo em dic: _____

Els meus germans són: _____

La meua família es diu: _____ La meua família de Déu es diu: _____

El meu Baptisme

El meu nom de Fill de Déu és _____

Els meus pares són _____

Els meus padrins _____

Em van batejar el dia _____

a l'església _____

El mossèn que em va batejar _____

AIGUA BAPTISMAL

On hi ha aigua,
hi ha vida.
L'aigua neteja.

1 Em dona la vida
dels fills de Déu:
Déu és el meu Pare.

2 Neteja la meua ànima
del pecat original
i dels pecats personals.

enganxa aquí
el dibuix
que hagi fet
de la PILA BAPTISMAL
de la teua parròquia

EL SANT CRISMA

L'oli dona força.
L'Esperit Sant és la força de Déu.
Jesús té l'Esperit Sant.
El sant Crisma em dona la força
de l'Esperit Sant.

1 Els fills de Déu tenim
l'Esperit Sant
com Jesús.

2 Tots els fills de Déu
formem l'Església.

enganxa aquí
el dibuix
que hagi fet
de les CRISMES
de la teua parròquia

LA LLUM DEL CIRI

Per poder viure, necessitem llum.
La foscor fa por.
El pecat és la foscor de l'ànima.
El Ciri Pasqual encès,
vol dir Jesús Ressuscitat.

1 Jesús em dona
la seva llum.

2 Jo vull ser llum
per als altres.

enganxa aquí
el dibuix
que hagi fet
del CIRI PASQUAL
de la teua parròquia

EL VESTIT BLANC

Les coses blanques
són netes i pures.
Al Cel, el vestit de festa
que tindrem serà blanc.

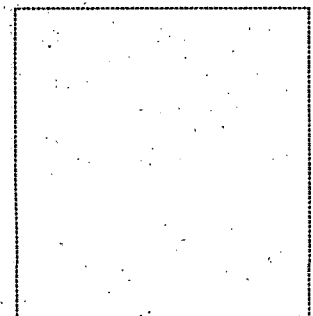
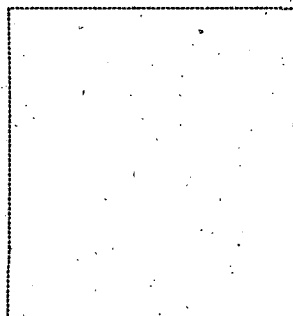
1 L'ànima del batejat
és blanca i pura.

2 Vull mantenir la meua
ànima neta de tot pecat.

enganxa aquí
el dibuix
que hagi fet
del VESTIT BLANC
de la teua parròquia

1 Dibuixem
La PILA BAPTISMAL,
amb l'Aigua Baptismal a dins.

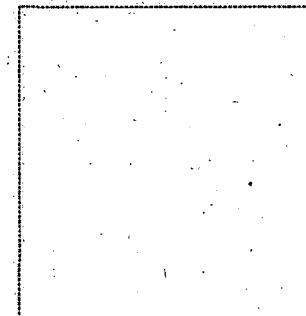
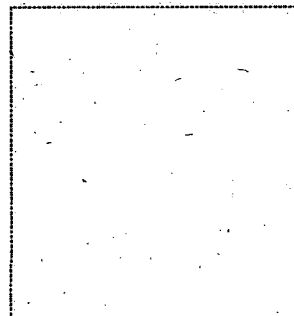
2 Dibuixem el CIRI PASQUAL
de la parròquia i un ciri
de bateig encès al costat.

Ho pintem, i ho retallem.

3 Les CRISMES,
on es guarda
els Sants Olis.

4 Un VESTIT BLANC,
com el que fan servir
per batejar.

Ho pintem, i ho retallem.

Mot var

**Els ensenyants fan molt pels
nostres fills. I per tothom.**

Tenim les escoles i els ensenyants

més qualificats per educar els nostres fills. Quan valorem la feina que fan i la continuem
fora de les escoles, tots hi sortim guanyant.

*Molt per fer
molt per viure →*

Generalitat de Catalunya

El futur del poble gitano

■ Unió Romaní treballa des del 1986 per a la promoció social i cultural dels gitanos espanyols

Ser nexe d'unió entre els més de 700.000 gitanos que es calcula que hi ha a l'Estat espanyol i afavorir-ne la promoció social i cultural és l'objectiu d'Unió Romaní, que es va crear el 1986 amb seu a Barcelona i que agrupa unes 150 associacions. «Amèntsa, amèntsa, khetane thàj

na korkore, ke feri khetane sam zurale.» Aquest és el missatge en romanò, llengua universal de comunicació entre tots els gitanos, que acompanya tota acció d'Unió Romaní i el significat del qual és: «Amb nosaltres, amb nosaltres, plegats i no sols, que només plegats som forts.»

Precisament una de les activitats empreses per Unió Romaní pel que fa a acció social i cultural és la recuperació del romanò i més concretament del romanò-kalò, la llengua dels gitanos de l'Estat espanyol, Portugal i del sud de França que es troba en una situació precària a causa de la manca d'accions polítiques, socials i educatives adreçades a la seva protecció i desenvolupament. És per això que s'ha elaborat un manual de conversa perquè per a la recuperació del romanò-kalò és important que els parlants potencials disposin d'una eina de consulta que els proporcioni expressions de la vida quotidiana, frases que els gitanos fan servir de

El poble gitano afronta un nou futur.

potser en un mes no guanyen el que una altra persona en una setmana, perquè ha plogut, perquè han comprat malament i el gènere no s'ha venut o perquè no està de moda. Potser el que han guanyat en dos o tres mesos llavors ho perden.»

Per això des d'Unió Romaní es desenvolupen programes de regulació de la venda ambulant, però també d'inserció laboral per al conjunt de la comunitat gitana i, de forma més específica, per a la promoció i inserció sociolaboral de la dona gitana. «El paper desenvolupat fins ara per la dona gitana ha estat el d'educadora dels fills, transmissora de la cultura gitana i, en certs casos, el de col·laboradora en la recerca de recursos per al manteniment de la família»,

s'assenyala en la memòria anual d'Unió Romaní. Donada la seva mancança de qualificació educativa, cosa que les obliga a fer treballs i oficis marginals, s'ha considerat indispensable l'alfabetització i la realització de programes d'igualtat d'oportunitats educatives i laborals que milloren la condició de la dona gitana.

Un altre cavall de batalla d'Unió Romaní ha estat i és l'escolarització dels nens, cosa que ha portat a desenvolupar un programa de reforç escolar per reduir l'alt índex d'absentisme i de desescolarització primerenca, situació que desencadena en marginació, en situacions de risc

i, fins i tot, en exclusió social. Els objectius, doncs, d'aquest programa de reforç escolar són reduir els nivells de fracàs escolar, implicar els pares en el procés educatiu dels fills i filles, conscienciar els professors de la problemàtica d'aquest grup de població, millorar el nivell en els aprenentatges bàsics i desenvolupar aspectes culturals.

El futur

«El futur del poble gitano passa per nosaltres mateixos i, evidentment, per la societat en general», reconeix Paco Santiago, qui, a més, demana un apropament més gran i coneixement mutu entre gitanos i no gitanos, i que siguin tinguts més en compte. A Andalusia, on es concentra pràcticament la meitat dels gitanos que hi ha a l'Estat espanyol, és on paradoxalment, segons el gerent d'Unió Romaní, hi ha la convivència més bona. «A Catalunya no passa el mateix, no es té gaire en compte els gitanos, especialment les associacions de veïns, que mai no compten amb ells per prendre decisions que afecten tothom.»

Els dies 23, 24 i 25 d'octubre se celebren a Barcelona les X Jornades de Cultura Gitana a Catalunya, organitzades per la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya. Els actes, que tenen lloc al centre cívic Casa Elizalde, compten amb la presència d'importantes personalitats institucionals i líders gitanos que no volen perdre's aquesta oportunitat d'assistir a la desena edició d'aquesta trobada, dedicada en aquesta ocasió a la joventut gitana i al seu desenvolupament en el futur.

Carme Munté

«La dificultat més gran dels gitanos d'avui dia és la manca de feina»

forma pràctica en les relacions diàries.

A banda de les gestions d'informació i assessorament així com de promoció de la cultura i els costums gitanos, i pel que fa a activitats divulgatives, cal destacar la introducció d'Unió Romaní a Internet (www.unionromani.org), cosa que possibilita un augment de les relacions entre la comunitat gitana mundial. Així, Internet s'ha revelat com un mitjà excel·lent per connectar el poble gitano, que tradicionalment s'ha vist obligat a disgregar-se arreu del món. Es calcula que només a Romania, on hi ha la concentració romaní més gran, viuen al voltant de quatre milions de gitanos.

Adéu al nomadisme

«Els gitanos espanyols portem anys de sedentarisme», aclareix Paco Santiago Maya, gerent d'Unió Romaní. Calia trencar amb una tradició ancestral de noma-

disme que a la llarga només comportava dificultats laborals, escolars i d'habitatge. «La dificultat més gran dels gitanos d'avui dia és la manca de feina. Hi ha molt d'atur entre altres coses perquè les activitats que saben fer s'estan perdent i perquè el gitano sempre ha volgut treballar pel seu compte, ja sigui com a ferrer, esquilador d'ases, llauner... La venda ambulant és l'activitat majoritària», indica el gerent d'Unió Romaní. I afegeix: «Els gitanos han d'acceptar que ser autònom de vegades no és la solució més bona. Sabem que potser al mercat ambulant, durant un dia, guanyen el mateix que una altra persona en tot un mes, però també sabem que

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

1995
I CONGRÉS CATALÀ
DEL VOLUNTARIAT

1998
CONGRÉS EUROPEU
DEL VOLUNTARIAT

2001
ANY INTERNACIONAL
DEL VOLUNTARIAT

2002 CONGRÉS CATALÀ
DE L'ASSOCIACIONISME
I EL VOLUNTARIAT

incaVol

On ens podeu trobar

Diputació, 92-94
08015 Barcelona

incavol@correu.gencat.es

93 228 73 05

www.voluntariat.org

0126 atenció
ciutadana

BARCELONA, 15 i 16 DE NOVEMBRE
Palau de Congressos de Catalunya

societat

«Novahumanitas relaciona la psicologia amb la Paraula de Déu»

■ M. Àngels de los Ríos és la fundadora d'aquesta associació que treballa per a la formació profunda de l'ésser humà

M. Àngels de los Ríos és natural de Toledo. Va ser professora d'EGB a Espanya i posteriorment a París, on va viure onze anys al servei dels emigrants espanyols. Allí es va llicenciar i va fer un mestratge en Teologia Bíblica i Sistemàtica. Es va formar també en psicopedagogia del creixement humà. Fa vint-i-quatre anys que es dedica a la formació humanocristiana d'adults. És la fundadora i responsable de l'associació Novahumanitas.

—Ens podria dir què és Novahumanitas i quins són els seus objectius?

—Novahumanitas és una associació sense afany de lucre, reconeguda canònicament i civilment a Espanya i a Portugal, que se situa dins de l'àmbit de les ciències humanes com a «psicopedagogia del creixement». L'objectiu és ajudar qualsevol persona a descobrir i a desenvolupar tota la riquesa que porta en potència dins d'ella mateixa. Com Carl Rogers, nosaltres creiem que «el fons de tot ésser humà és positiu». Tanmateix, gran part d'aquesta positivitat i riquesa interior pot restar desconeguda per a la pròpia persona i infecunda per a la seva vida si no és despertada per una educació vertadera. Potser va restar soterrada sota un passat traumatitzant o va ser deformada per una pseudoeducació negativista i repressiva. En aquests casos, la persona va crear, per sobreviure, un conjunt de mecanismes de defensa o de compensació que originen nombroses disfuncions humanes (pors, insatisfaccions, complexos, agressivitats...) que fan molt difícil la vida personal i relacional. La finalitat de Novahumanitas és ajudar qual-

sinó sessions de treball altament pràctiques i en les quals Novahumanitas posa a l'abast de qualsevol persona els avenços de la psicologia moderna. El mètode pedagògic, basat en l'antiga i sempre nova *maïèutica*, és senzill, profund, lliure i eficaç. Mitjançant un treball personal d'introspecció i d'autoanàlisi, orientat i conduït pel formador, cada participant arriba a autodescobrir-se i a comprendre's més bé a ell mateix i, en conseqüència, als altres. Això li permet millorar notablement la seva qualitat de vida personal i relacional.

—A quin tipus de públic s'adrecen?

—Novahumanitas va dirigida a qualsevol persona adulta que vulgui de debò conèixer-se i créixer com a persona, sigui quin sigui el seu estatus social, el seu nivell cultural, la seva ideologia política o la seva creença religiosa. Tanmateix, aquesta formació és particularment important per a aquelles persones, de les quals l'estat de vida o bé la professió exigeix un bon equilibri personal i una relació humana de qualitat: pares, educadors, formadors, sacerdots, treballadors socials, personal mèdic i paramèdic, etc. La majoria dels parti-

Tot és presentat amb una formulació exacta, però molt accessible tant per als especialistes com per als qui no ho són. Novahumanitas s'inspira i convergeix amb les investigacions de diferents autors de psicologia moderna i es recolza en una profunda antropologia cristiana. El seu sistema explicatiu de l'ésser humà en creixement ofereix, per tant, les garanties d'un veritable treball científic, il·luminat, alhora, per les llums de la revelació. Per als creients, Novahumanitas relaciona la psicologia amb la Paraula de Déu; fa copsar la

profunda unitat que hi ha entre el veritable creixement humà i la perfecció per a la qual Déu ens ha creat. Fa de pont entre aquestes dues ciències que clarifiquen l'interior de l'home: la psicologia i la fe, ja que si totes dues miren la persona, totes dues hauran de descobrir en ella, des del seu punt de vista específic, la mateixa realitat de fons.

—Com s'integra això en les sessions de formació tenint en compte la diversitat de les persones, els problemes actuals de la societat...?

—A Novahumanitas ajudem a viure un profund respecte per les diferències personals, religioses o ideològiques de cada participant. No busquem donar una resposta directa als problemes individuals i socials del nostre món: no és aquest el nostre objectiu. El que intentem és «solidificar» cada persona, que trobi en el fons d'ella mateixa la força interior per fer front i resoldre qualsevol problema i qualsevol situació, i fins i tot per millorar el món en què viu. És allò de «no donar el peix, sinó la canya per pescar». D'altra banda, estem convençuts que és precisament la manca de solidesa, de maduresa i de «qualitat» humanes les que engendren una gran part o tots els problemes socials i les dificultats personals i relacionals en la família, en el treball o en l'amistat.

—Quines són les principals dificultats amb què es troben per arribar a un gran ventall de públic?

—Les dificultats de tots els capdavanters: potser hem nascut cinquanta o cent anys abans d'hora. La dificultat més gran que trobem és que moltes persones es troben avui «fora d'elles mateixes». Són persones abocades a l'eufòria científica, tecnològica i consumista, i intenten omplir d'aquesta manera un buit existencial que no aconsegueixen satisfer. És evident que enmig d'un progrés material no aconseguit

i on les possibilitats de la ciència i de la tècnica semblen dilatar-se fins a l'infinit, el nostre món no és feliç; l'home d'avui no és feliç. Per què serveix, per tant, el progrés si no fa l'home més «humà» i no li permet sentir-se més realitzat, més feliç i més proper als altres?

—Quina li sembla que és la causa d'aquesta gran insatisfacció individual?

—L'home ha conquerit el món exterior; però s'ha estancat en el coneixement i en la conquesta del seu propi món. Ha crescut la ciència, la tècnica, els invents i les màqui-

nes, però l'ésser humà no ha crescut alhora, no s'ha desenvolupat. Sembla, fins i tot, que amb la mecanització industrial l'home modern s'ha tornat una «màquina»: Avui palesem que la prosperitat no fa la felicitat de les persones. I és que l'ésser humà no és tan sols cos, ni plaer, ni confort, ni ciència, ni tecnologia. Juntament amb tots aquests components, posseeix una interioritat profunda a la

M. Àngels de los Ríos.

qual ha d'arribar també, i prioritàriament, la saludable influència de la veritable civilització i de l'autèntic progrés. Crec que avui caminem cap a una nova etapa més humana i humanitzant, més de tipus sociològic i psicològic, que no pas de tipus tecnològic o econòmic. Aquesta nova civilització a la qual André Rochais anomena «la civilització de l'home i de la societat de l'home», se'n apareix tímidament davant nostre provocant la coneguda agitació del nostre món actual. És l'agitació ocasionada pel desnivell i el xoc entre l'hiperdesenvolupament de la ciència de la tècnica i el subdesenvolupament humà de la persona. Per això, a Novahumanitas treballem per a la formació profunda de l'ésser humà. Estem convençuts que és una formació fonamental i indispensable. Aquesta serà, sens dubte, la formació prioritària del futur.

—Per acabar, quin missatge voldria fer arribar als lectors?

—Els diria el següent: «No busqueu fora de vosaltres mateixos el que només trobareu dins.» No gasteu tot el vostre temps i totes les vostres energies a «fer» per «tenir». Preocupeu-vos de «ser», perquè «ser» o «no ser»: aquesta és la qüestió. Per a més informació sobre Novahumanitas: Josep Font (tel. 973 445 335), Pilar Ferriz de Oñate (tel. 936 854 348) i M. Àngels de los Ríos (629 218 018).

Mn. Josep Font

Professor de l'Institut de Teologia Espiritual

«L'objectiu és ajudar qualsevol persona a descobrir i a desenvolupar tota la riquesa que porta en potència dins d'ella mateixa»

sevol ésser humà a dur a terme un treball interior per conèixer i viure més i millor la seva realitat profunda. Només d'aquesta manera podrà relacionar-se bé amb ell mateix i amb els altres i sentir-se més realitzat i feliç.

—Se situen, per tant, en la línia de la psicologia humanista?

—Exactament. Novahumanitas s'inspira i convergeix en les investigacions de diferents autors de la psicologia moderna: V. Frankl, C. Rogers, A. Janov, H. Maslow, Narch, A. Rochais, etc.

—Però, què és el que fan en concret?

—Novahumanitas és una escola de psicologia aplicada; una «psicopedagogia» que ofereix un procés de formació en l'àmbit del desenvolupament personal. Per això, realitza accions de formació que duren dos o quatre dies i que no són cursos teòrics

cipants i dels divulgadors de la nostra formació són precisament aquestes persones que treballen, més o menys directament, amb l'ésser humà.

—Hi ha moltes institucions dedicades a la formació, tant a nivell humà com espiritual. Quin és el tret característic de Novahumanitas?

—Novahumanitas presenta una visió àmplia, sintètica i dinàmica de l'estructura interna de l'ésser humà i de les seves lleis de desenvolupament. Ofereix una formulació clara i precisa de les diferents instàncies que constitueixen la persona i de la seva mútua interacció en la vida concreta. Això constitueix un sistema explicatiu ample, ric i coherent de la persona en creixement que facilita molt la comprensió de la seva constitució psicològica i del seu desenvolupament individual i relacional.

La veu del metge

La relació metge-pacient (12)

«Gestió del canvi» en la malaltia (I)

La gestió en la natura

La paraula *gestió* la fem servir habitualment per indicar la qualitat d'una persona o d'una empresa per organitzar els seus recursos i les seves forces de la manera adient d'acord amb una estratègia. La natura ens ensenya formes ancestrals de gestió de la vida, en les quals els éssers vius s'esforcen per direccionar de forma concreta les seves energies. Emigrar, lluitar, camuflar-se, protegir-se, reproduir-se extraordinàriament o hibernar són algunes de les més sorprenents. Totes són formes de gestionar les situacions plantejades segons les peculiaritats del cos de cada espècie animal.

Les plantes coneixen també formes magnífiques de gestió. La seva capacitat d'arrelar, despullar-se, retenir energia en els seus fruits, acumular aigua i atreure insectes els ha permès també sobreviure malgrat ser immòbils.

No tot és biologia en la natura. Els éssers vius també presenten aspectes psicològics que s'han estructurat en especialitzades formes de gestió. L'astúcia, la ferocitat, la brutalitat, la discreció i l'exhibicionisme són formes del tarannà dels éssers vius que els permeten complementar-ne els aspectes biològics tot constituint, al capdavant, una forma de vida.

La medicina tracta de reconèixer la persona i la seva particular manera d'entendre la vida i les seves circumstàncies.

El «canvi» com a qualitat de la vida

Fem servir la paraula «canvi» per referir-nos al fet que, en la natura, les situacions deixen de ser «com són» per ser progressivament d'«una altra manera». En realitat la natura no està «petrificada» ni a nivell atòmic ni a nivell galàctic. Tota ella està en perpètua alteració, i no hi ha «forats sense canvi» dins d'ella. Aquesta qualitat és la base de la natura i produeix una conseqüència lògica: tots els canvis estan d'alguna manera interrelacionats i totes les parts d'allò que exis-

teix es relacionen entre elles.

L'homeòstasi: la gestió del canvi en la natura

D'una forma elemental s'ensenya que les formes de vida més simples estan constituïdes per «quasi-cèl·lules» la principal estratègia de les quals és aconseguir un cert aïllament de l'«exterior» mit-

jançant una membrana i així poder disposar d'un «cos» més estable als canvis que l'entorn. En els éssers vius amb múltiples cèl·lules especialitzades s'aconsegueix que cada cèl·lula tingui el seu mitjà intern estable i a més que un circuit comú —l'aparell circulatori i el respiratori— les nodreixi i oxigeni totes elles, cosa que fa al cos molt més independent de l'entorn. Una situació així permet una extraordinària capacitat de supervivència en un món canviant i, a més, estar preparat per a noves funcions que, sense un mitjà intern mínimament estable, serien irrealitzables.

La malaltia greu: la pèrdua de l'homeòstasi

En una existència saludable, els sistemes fisiològics compensen els successius canvis i mantenen les parts de l'ésser dins d'uns límits normals. Una *anàlisi bàsica de sang* és, en certa manera, un inventari d'alguns dels constituents de la sang i la seva comparació amb unes quantitats saludables establertes.

La malaltia greu, tal com l'entenem, és una ruptura severa en aquest equilibri particular, de manera que tot el sistema es torna inestable. La medicina —com a ciència— es basa en la identificació com més aviat millor el subsistema alterat i —fent servir estratègies també naturals— provocar un efecte de recuperació que el cos per ell mateix no tindria.

La medicina —com a art— tracta de reconèixer la persona i la seva particular forma d'entendre la vida i les seves circumstàncies i, des d'aquesta intuïció professional, motivar-la a utilitzar tots els seus recursos personals a adaptar-se per superar les situacions de malaltia.

Dr. Ferran L. Tognetta

22324fta@comb.es

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

Informe anual de la FAO sobre l'alimentació

ROMA.— En un informe de 227 pàgines s'examina el paper de l'agricultura en el subministrament de béns a nivell mundial durant aquest any. L'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) analitza mitjançant aquest estudi la situació de l'economia i de l'agricultura mundials, el preu dels productes bàsics i les repercussions de la IV Conferència Ministerial de l'Organització Mundial del Comerç sobre Agricultura. L'informe es pot consultar a la web de la FAO: <http://www.fao.org/es/ESA/sofa.htm>

Un dels capítols més interessants és el dedicat a «L'explotació de la fixació del carboni mitjançant el canvi en l'ús del terreny: una sortida a la pobresa rural?». En aquest capítol s'afirma que l'agricultura assumeix una importància clau en el canvi climàtic, tant com una de les causes del problema com a receptora del seu impacte. De fet, els científics afirmen que un 80% de les reserves globals de carboni es troben als sòls o als boscos.

No queda clar si mitigar la pobresa repercutiria positivament en l'ambient o si la millora de l'ambient podria mitigar la

pobresa. En canvi, queda de manifest que a través de la gestió dels recursos naturals, els agricultors, els pescadors i les persones que depenen dels boscos beneficien els altres conservant el paisatge, defensant la biodiversitat i l'estabilitat de l'ecosistema. L'informe de la FAO adverteix que aquests no són beneficis gratuïts i que s'han de compensar per tal que qui els proporciona pugui tenir nivells de vida desitjables.

Com ja és habitual en aquest tipus d'informes, se sol·licita un augment dels fluxos financers destinats a l'agricultura i a les zones rurals per tal de fomentar el subministrament de béns comuns globals. El *SOFA 2002*, nom de l'informe, conté un cd-rom amb dades cronològiques sobre 150 països en anglès, francès i espanyol.

Miriam Díez

Casa Graupera Mestres Neules des de 1895 a Mataró
Les autèntiques Neules Graupera són d'Enric Graupera.
Tres segles d'experiència ens avalen.

c/ Sant Simó, 5 cant. Fossar Xic (Mataró) Tel: 937 550 222 - Fax 937 550 326
a/e: info@casagraupera.com web: www.casagraupera.com
Horari: de dilluns a dissabte de 10 h a 14 h i de 17 h a 20.30 h (desembre tots els dies).

Les millors neules de tot Catalunya les de Casa Graupera. És clar!!!
Tasti les primeres neules en «pot de vidre» de disseny.
Així com els assortits en capsa, record de Mataró. Torrons i polvorons com els d'abans, xocolates de disseny de fabricació pròpia i amb ingredients naturals.
Aquest Nadal demani Neules de «Qualitat Alimentària»

Servei a Domicili

Coses de la vida

Mare de Déu de Guadalupe

Hola, amics! Avui m'agradaria parlar de la cantant Lola Flores, a qui he admirat com a artista i com a mare, ja que sempre va lluitar pels seus fills i la seva família. En un moment difícil de la seva vida, va enregistrar una cançó molt bonica dedicada a fra Joan Diego, de Mèxic, frare franciscà santificat per Joan Pau II aquest estiu, i a la Mare de Déu de Guadalupe. La tornada d'aquesta cançó no gaire coneguda i que es titula *Virgen guadalupana* diu així: «Al ser de día Ave María / una mañana guadalupana / descendiendo de los cielos / se le apareció a Juan Diego / nuestra Virgen mexicana.»

Recentment l'arquebisbe de Buenos Aires, el cardenal Jorge Bergoglio, ha disposat que sant Joan Diego sigui el patró dels floristes a l'Argentina. «Les roses han estat el signe elegit per la Puríssima per mostrar l'amor maternal cap als fills d'aquestes terres americanes», afirma Mons. Bergoglio. Altres estrofes de la cançó, que tenen una gran relació amb el que s'acaba d'esmentar, són les següents: «Cuando el obispo al pensar / lo que el indio le contara / para ver si era verdad / la historia de Tepeyac / le mandó que cortara / rosas sin haber rosas. / Cuando Juan Diego mostró / aquellas rosas tempranas / la tela se transformó / la Virgen se apareció / María Guadalupe / y México le rezó.»

Cecília Aranés Mallol

Coses de la vida

cultura

Atorgat el Memorial per la Pau Josep Vidal i Llecha

■ La religiosa Isabel Correig i Mn. Joan Llorc han estat els guardonats

REUS.— El Memorial per la Pau Josep Vidal i Llecha, creat el 1985 per donar suport a persones, grups, campanyes o investigacions dedicades a la defensa i al foment de la pau, al desarmament i a l'ecologia, ha estat

atorgat, pel que fa a la seva edició 2002, *ex aequo* a la missionera religiosa Isabel Correig i Blanchar i a Mn. Joan Llorc i Badies. El 4 d'octubre passat va tenir lloc el lliurament del premi al Centre de Lectura de Reus.

La sala d'actes del Centre de Lectura de Reus va quedar petita per donar cabuda a tota la gent que va voler ser present a l'hora del lliurament del premi, que els guardonats van rebre de mans de Liesel Vidal, vídua de Josep Vidal i Llecha.

La germana Isabel Correig i Blanchar ha estat guardonada per la seva implicació personal en projectes de recuperació i promoció humana dels sectors més marginats del Congo. És reusenca, filla del recentment traspassat Antoni Correig, poeta, prosista i historiador. Fa molts anys que és missionera al Congo, on el 1985 va fundar l'anomenat Poble de la Fraternitat, una organització amb grups a Kinshasa i a Bongo, dedicada a recuperar les persones més excloses d'una societat dividida i empobrida per molts anys d'explotació i de guerres. Funciona com un centre d'acollida i amb uns equips de recerca de persones excloses per tal de treure-les de la marginació.

Isabel Correig va explicar com al Congo s'ha aconseguit formar un equip d'unes vuitanta persones compromeses, moltes d'elles rescatades de la precarietat «per treballar en el procés de reinserció social i en l'àmbit familiar de persones desarrela-

Mn. Joan Llorc, Liesel Vidal i la germana Isabel Correig.

des i que tenen necessitat de caliu humà». Va resultar corprendor sentir alguns dels relats de la germana Correig, com els que es refereixen «a salvar gent que es pretenia cremar perquè es considerava posseïda pel mal esperit i acollir-la al Poble de la Fraternitat». Aquesta religiosa va denunciar el fet que països com el Congo, amb tants recursos naturals, es vegin abocats a la misèria.

Per la seva banda, Mn. Joan Llorc va ser guardonat per haver estat l'artífex d'un moviment cooperatiu a les Garrigues orientals. Nascut a Guimerà (Urgell), és rector dels pobles de l'Espluga Calba, els

Omellons i els Omells de na Gaia, ubicats a les Garrigues orientals y pertanyents a l'arquebisbat de Tarragona. La seva voluntat de lluitar per tornar vida i il·lusió a una zona depressiva el va portar a crear la cooperativa John Fil, que funciona des del 1969. Dóna feina estable a molts habitants, inclosos immigrants, i cohesió a una societat abans dividida i desanimada, a la qual ha dotat d'una estructura laboral sòlida, d'una economia solvent, estabilitat de la població i revalorització de la comarca.

En comentar la tasca que ha desenvolupat, Mn. Joan Llorc, esmentant la frase evangèlica, va dir que «tenim uns valors amagats que descobrim, com el fet de nedar, quan entrem a la piscina. La nostra cooperativa és com una gran família que es

En favor de la pau

Josep Vidal i Llecha va néixer a Reus el 2 de desembre del 1907. Es va llicenciar en Dret i es va doctorar en Dret Internacional. Del 1934 al 1939 va treballar a la Comissaria General d'Ordre Públic de la Generalitat, on el van nomenar magistrat d'Audiència i jutge. A finals del mes de gener del 1939 es va exiliar a França, país que va abandonar amb motiu de l'ocupació nazi i es va dirigir cap a Mèxic. Posteriorment es va casar i es va quedar a viure als Estats Units, on va ser professor universitari. Autor de diversos llibres, va ajudar nombroses institucions i organitzacions internacionals dedicades a la causa de la pau. També va donar suport als objectors de consciència del nostre país quan eren perseguits. Va morir el 9 d'abril del 1983 a Nova York.

reparteix uns guanys, si aquests hi són, i que sap treballar braç a braç quan cal. Com a sacerdot, entenc que la pastoral inclou totes les preocupacions de la gent i que cal posar-se al seu servei. Hem aconseguit apaivagar una situació angoixosa».

L'acte de lliurament del premi Josep Vidal i Llecha va acabar amb l'actuació de la Coral Harmonia d'Arbeca, que va oferir el bo i millor del seu repertori musical.

Joan Boronat

Danses populars ucraïneses

TERRASSA.— Els propers 16 de novembre, a les 21.00, i 17 de novembre, a les 18.00, tindrà lloc al Centre Cultural de Caixa de Terrassa l'inici de la temporada de dansa 2002-2003 amb l'actuació del Ballet Nacional d'Ucraïna Virsky, sota la direcció artística de Miroslav Vantoukh. El programa inclourà música i danses populars ucraïneses. El Ballet Nacional d'Ucraïna Virsky està format per noranta

artistes que, damunt de l'escenari, creen un espectacle ple de força ritme i vitalitat, amb una riquesa visual extraordinària, fruit d'una seriosa disciplina i de la gran preparació de tots els ballarins i ballarines. El reconegut crític Clive Bearn, del *New York Post*, ha definit aquesta companyia com «una increïble barreja de danses ètniques amb la tècnica del ballet clàssic». (C.C.)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Sant Teobald

Dins de la sèrie filatèlica que Càritas de Luxemburg va dedicar el 1963 a diferents patrons, destaquem avui el de sant Teobald. El segell ens el mostra vestit de bisbe amb la tiara. A la mà dreta porta el bàcul i a l'esquerra, un llibre. Damunt de l'escut, hi ha un martell, un escaire i altres signes. En aquest segell se'ns diu que sant Teobald és patró de set oficis. Va néixer a Provins (França) el 1017 i va morir a Salanigo (Itàlia) el 1066. Pertanyia a una família noble. La seva festa se celebra el 6 de novembre.

LES RECEPTES DE

JOAN
Villaró

Carn molt nutritiva

Si compreu un parell d'entrecots, probablement procediran de l'Argentina, un dels països preferits per Europa pel que fa a la carn. I és que, en carn congelada, l'Argentina és el primer país en exportació, ja que la carn que produeix és de molt bona qualitat.

La carn dels entrecots és altament nutritiva i ens proporciona una gran quantitat de proteïnes. Cada 100 grams conté aproximadament unes 20 proteïnes i unes 200 calories, sense oblidar l'aportació en ferro.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

Inauguració del curs acadèmic 2002-2003 de la URL

BARCELONA.— L'11 d'octubre, a les 12.00, va tenir lloc l'acte inaugural del curs acadèmic 2002-2003 de la Universitat Ramon Llull (URL) a l'Auditori Cardenal Narcís Jubany de la Fundació Blanquerna (c/ Cister, 24-34 - Barcelona). L'acte acadèmic va ser presidit per la nova rectora de la URL, Esther Giménez-Salinas, i va comptar amb la presència, entre altres personalitats, del cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona.

L'acte es va iniciar amb la lectura del resum de la *Memòria* del curs 2001-2002, a càrrec del vicerector acadèmic i secretari general, Dr. Josep Gallifa. Seguidament el Dr. Jaume Aymar, doctor en Història de l'Art i degà de la Facultat de Filosofia de Catalunya, va pronunciar la lliçó inaugural titulada *Gaudí i Verdaguer: concordança i context*. En la seva lliçó, Aymar va fer un repàs a les semblances entre Verdaguer i Gaudí i va destacar que és «colpidora la similitud de temperaments, de trajectòria espiritual i, fins i tot, de situacions de vida entre Verdaguer i Gaudí, les úniques figures prominents de la nostra Renaixença que han traspassat les fronteres». Després, la soprano Alba Rosa Forasté i el pianista Alan Branch van interpretar la *Romança* de l'òpera *Gaudí*, del compositor Joan Guinjoan.

Les intervencions del president del Patronat de la Fundació de la URL, Ricard Fornesa, i de la rectora de la URL, Esther Giménez-Salinas, van posar punt final a l'acte. En la seva intervenció, Giménez-Salinas va manifestar que «avui és per a mi una magnífica ocasió per adreçar a aquesta comunitat universitària el meu compromís d'intentar comprendre i compartir la seva diferent composició i cultura i ser la rectora de tots al seu servei». A més, Giménez-Salinas és partidària de fer «una reflexió sobre l'espai que ocupa la Universitat Ramon Llull en el conjunt del sistema universitari català, sistema que ha apostat per unes universitats d'excel·lència i de qualitat, tal com diu el preàmbul del projecte de llei d'universitats de Catalunya. En primer lloc, penso que la nostra universitat hauria de tenir una presència molt més

Imatge de la inauguració.

àmplia en els diferents organismes de govern de les universitats catalanes. No és un regal, una concessió, sinó una conseqüència lògica del seu desenvolupament».

La nova rectora de la URL va aprofitar l'ocasió per recordar que «hauríem d'assegurar la lliure elecció dels estudiants a les distintes universitats en condicions d'igualtat. No es tracta de l'eterna discussió sobre si sector públic o privat, sinó simplement d'assumir que la varietat és bona, que la diversitat fa créixer i que la competència ben entesa ens ajuda a oferir uns serveis

més bons. Però perquè això sigui una realitat i no només una declaració de voluntat, cal instrumentar diferents canals. Aquesta universitat que ha destacat per la seva qualitat docent ha d'aprofundir en la recerca. Tots sabem que no hi ha docència sense recerca. Entesa aquesta no solament en el camp de les ciències i de la innovació tecnològica, sinó també en el terreny social. La universitat ha de ser motor de canvi al nostre país, a l'espai europeu i un referent per a aquells països amb dificultats de desenvolupament». (C.C.)

Any Gaudí

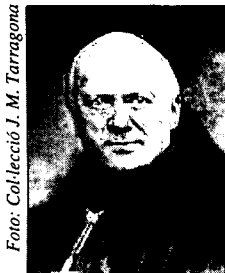
On va viure Gaudí

26 Cristianisme

Antoni Gaudí va ser sempre un fill fidel i amorós de l'Església catòlica. Els pares el van fer batejar i confirmar i el van educar en la fe, que va ser enrobustida al seu pas pels Escolapis de Reus. De jove i a la maduresa, va freqüentar el tracte d'eclesiàstics com el Dr. Torras i Bages, que té obert el procés de beatificació. Estimava la Sagrada Escriptura, els dogmes, la litúrgia i els escrits dels sants, ja que cita sant Tomàs d'Aquino, santa Teresa d'Àvila, sant Joan de la Creu, sant Pau, etc.

L'Església catòlica tenia el greu problema de la «qüestió romana», la usurpació violenta dels Estats Pontificis (1870), que va estroncar el Concili Vaticà I i va deixar el beat Pius IX (Papa del 1846 al 1878) i els seus successors (fins al 1929) sense diners ni estatut jurídic, tancats al Vaticà com una mena de presoners del govern italià, d'idees maçòniques.

Gaudí, en situar-se al solar de la Sagrada Família, va erigir unes teieres per significar que allò era terreny sagrat. En la de l'entrada hi va posar l'escut del Papa, en una manifestació explícita de fe i suport al Sant Pare, a qui també va enviar donatius. Va participar especialment en el moviment de renovació litúrgica, encapçalat pel l'abat de Solesmes, dom Guéranger, autor de l'*Année Liturgique*,

L'abat de Solesmes, dom Guéranger.

llibre de capçalera de l'arquitecte. El Concili Vaticà II, uns lustres després, els donarà la raó.

A Catalunya, els catòlics es dividien entre els tradicionalistes, que evolucionarien cap a l'integrisme, i aquells que, encapçalats per Torras i Bages i després Vidal i Barraquer, seguint les directrius del papa Lleó XIII i els seus successors, van acceptar amb matisacions les noves realitats socials i es van proposar seriosament cristianitzar-les. Així, després de la seva mort i segons el record i el sentit unànime del poble cristià que el va conèixer, Gaudí ha estat representat amb el Dr. Torras i Bages, Mn. Verdaguer, Lluís Millet, Joan Llimona i la senyora Bonnemaison, al cambril de la Mare de Déu de Montserrat, sota el títol de

Mater Peregrinorum (Mare dels Peregrins).

A la primera meitat del segle XX, l'Església catòlica ha patit tres grans persecucions amb vessament de sang: a Rússia (1917), pels comunistes; a Mèxic (1926), pels governs anticlericals, i a l'Estat espanyol del 1936 al 1939, deu anys després de la mort de Gaudí. Van cremar i van destruir l'estudi de Gaudí, amb tots els seus plànols, documents i maquetes. La seva obra va donar per ell el testimoni suprem del martiri per Jesús de Natzaret i l'Església catòlica.

Josep M. Tarragona

(www.e-cristians.net/gaudi)

LA PREGUNTA DE LA SETMANA

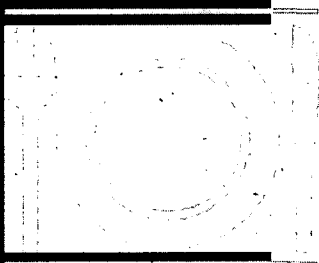
Quina frase relacionada amb l'originalitat solia repetir Gaudí?

- Envieu les respostes a Catalunya Cristiana. Concurs Antoni Gaudí. C/ Comtes de Bell-lloc, 67, 4t - 08014 Barcelona; o per correu electrònic (redaccio@catcrist.com); indicant Concurs Gaudí.
- Cal que indiqueu el vostre nom i cognoms, adreça i telèfon.

Entrecot amb salsa pierola

INGREDIENTS:

entrecots
2 grans d'all
1 cullerada de pinyons
1 anxova
1 cullerada de mostassa
1 ou dur
oli d'oliva i llimona

PREPARACIÓ:

Primer prepararem la salsa.

Poseu en un morter dos grans d'all, una cullerada de pinyons, una anxova de llauna, una culleradeta de mostassa, un ou dur, un rajolí d'oli d'oliva i unes quantes gotes de llimona. Esmicoleu-ho tot bé fins que tingui una textura de salsa.

Després feu els entrecots a la brasa i, per sobre, escampeu-hi la salsa.

LLIBRES

Conversió al silenci contemplatiu

Qui es posa en camí cap a la profunditat del misteri, s'assembla a qui perfora la terra per fer un pou; per mantenir-se constant en aquesta tasca dura, cal experimentar la necessitat de mantenir sempre els ulls fixos en Jesús. En aquest llibre es proposen, amb un llenguatge senzill i col·loquial, les pautes d'una experiència oracional propera i entranyable, adreçada a tots els que viuen la comunió i el servei als germans. A través de les seves línies, l'orant trobarà l'impuls per passar de la contemplació al compromís concret en la certesa que la conversió al silenci contemplatiu és veritable quan impulsa a dur l'aigua de la vida a tantes persones anònimes que, potser sense saber-ho, pateixen aquesta set. «En les nombroses experiències de pregària compartides amb germans i germanes de països diferents, algú em va fer veure la força expressiva que es podia trobar a l'aigua per ambientar una experiència de Jesús en el silenci», afirma l'autor, el dominic Jaume Boada i Rafi, en el pròleg. «L'aigua "útil, casta i humil" de la qual ens parla sant Francesc d'Assís —afegeix— serà com l'entorn natural que ens acollirà.» (C.C.)

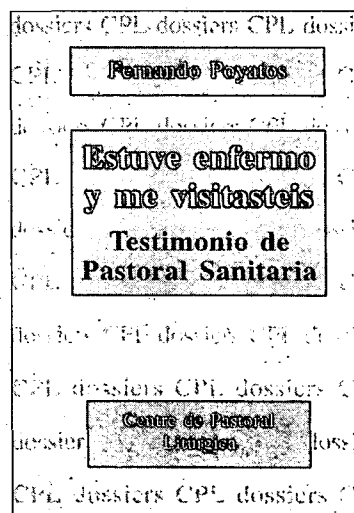
Jaume Boada, *Fijos los ojos en Jesús. La parábola del agua*. Editorial Narcea, Madrid 2002, 171 pàg.

Reflexió sobre la pastoral sanitària

«Vaig estar malalt i em vaig visitar», va proposar Jesús als deixebles. Visitar, acompanyar o ajudar malalts i ancians continua sent avui dia un servei primordial cristià. Un servei que és també una gràcia per a qui ho fa. Com va dir Joan Pau II el 1982 en una homilia: «Comencem imaginant que els estem donant a ells; acabem per adonar-nos que ells ens han enriquit a nosaltres.» La pastoral sanitària és una tasca central en la comunitat cristiana, però requereix esforç i coneixement. És l'objectiu d'aquest llibre, testimoni d'un laic, Fernando Poyatos, professor emèrit de la Universitat de New Brunswick (Canadà), que hi ha dedicat anys. La visita als malalts, la pregària per ells i amb ells, l'acompanyament en el dolor, la preparació a la tasca sacramental del sacerdot... són alguns aspectes que aquí es tracten. Aquest volum, «ideat com a manual espiritual per a qui treballa en el ministeri de pastoral de malalts i persones recloses», segons paraules de l'autor, ofereix material per a activitats diverses com cursets, seminaris, tallers i recessos, fins i tot més enllà del camp sanitari. (C.C.)

Fernando Poyatos, *Estuve enfermo y me visitasteis. Testimonio de pastoral sanitaria*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Dossiers CPL, Barcelona 2002, 147 pàg.

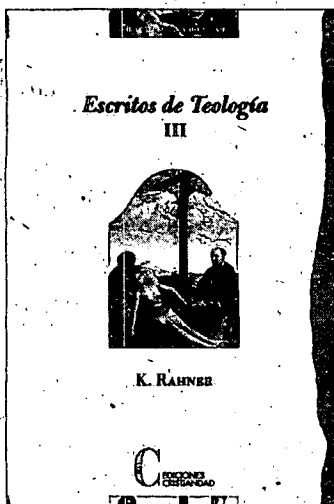

Qüestions de vida cristiana

En aquest tercer volum dels seus *Escritos de Teología*, el teòleg alemany Karl Rahner agrupa dues dotzenes de treballs destinats a exposar tot allò referent a la vida del cristià. Començant per algunes qüestions fonamentals, després aborda la vida sacramental, aspectes diferents de la pregària, reflexions sobre els estats de la vida cristiana i, per últim, trets de tot el que comporta la presència dels cristians a la vida del món. Karl Rahner (Friburg de Brisgòvia, 1904 - Innsbruck, 1984)

va ingressar a la Companyia de Jesús el 1922 i va cursar estudis a Friburg amb Heidegger, amb el qual va aprofundir en els corrents renovadors de la filosofia contemporània. Posteriorment va estudiar teologia a Innsbruck, on es va doctorar el 1936. Va ser assessor teològic del Concili Vaticà II i membre de la Comissió Teològica Internacional en el període inaugural, a més d'un dels principals teòlegs postconciliars. «La paraula del sacerdot —escriu Rahner a un dels capítols del llibre— és paraula de Déu, pronunciada per aquest en la infinita catàbasi de la seva autorevelació; paraula que infiltra la més recòndita i íntima llum divina en la tenebra de l'home.»

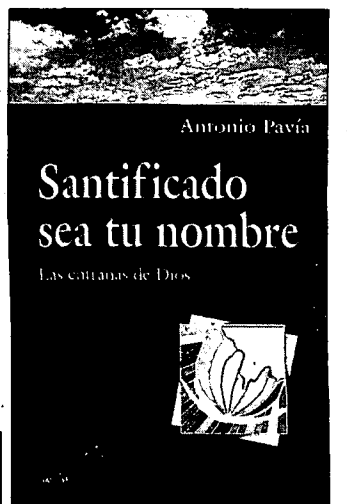
Karl Rahner, *Escritos de teología. Tomo III. Ediciones Cristiandad, Col·lecció Obras Selectas y Homenajes*, Madrid 2002, 414 pàg.

Relació serena amb el Pare

La Bíblia ha estat interpretada com la carta d'amor de Déu als homes. Una carta que Jesús, en l'evangeli, ens ensenya a respondre, en una autèntica i serena relació amb el Pare, mitjançant el Parnostre. A través d'aquesta pregària, l'Esperit Sant desentranya i porta al Pare les aspiracions més profundes de l'ésser humà. Déu, mitjançant la Paraula, crea el cosmos, i sobre ell, torna a parlar i diu: «Fem l'home a imatge nostra, semblant a nosaltres» (Gn 1,26). Sense oposició a cap criteri o postulat científic sobre l'evolució de les espècies, i aplicant aquests postulats a l'acte creador de Déu, que, com a tal, és continu i per tant evolutiu, «el cristianisme, sota la llum catequètica que engendra la fe, veu en aquest punt el que s'anomena, en el context d'un món en evolució constant, "la baula perduda"», segons l'autor del llibre, el missioner colombià Antonio Pavía. El procés evolutiu de l'home, però, no acaba amb l'aparició de la paraula humana a la història: la culminació de la creació de Déu sobre l'home és que arribi a ser divinitzat. «És allò que tants Pares de l'Església primitiva —explica Antonio Pavía— anomenaven la deificació de l'home.» (C.C.)

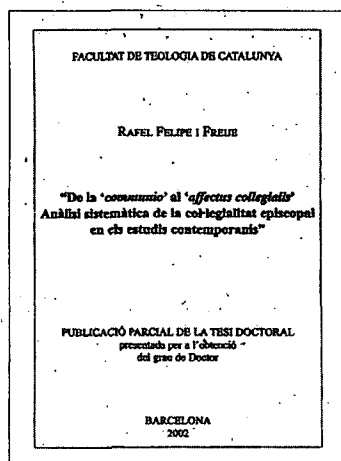
Antonio Pavía, *Santificado sea tu nombre. Las entrañas de Dios*. Editorial San Pablo, Col·lecció Timonel, Madrid 2002, 183 pàg.

Estudi de la col·legialitat episcopal

A finals del mes d'octubre del 1999 Rafel Felipe i Freije va defensar la tesi doctoral *De la «communio» al «affectus collegialis». Anàlisi sistemàtica de la col·legialitat episcopal en els estudis contemporanis* a la seu de la Facultat de Teologia de Catalunya. El tribunal li va fer arribar les observacions crítiques que, evidentment, va tenir presents a l'hora de redactar la part d'aquesta tesi destinada a ser publicada. La col·legialitat episcopal és el tema central de la tesi, la qual aportava l'opinió plural de tot un conjunt d'autors que plantejaven interrogants que ajuden a la reflexió. Es tracta d'un propòsit ambiciós, tant pel que fa referència al contingut del tema, com pel que fa a l'extensió. La tesi s'inicia amb l'estudi de la col·legialitat episcopal des dels seus fonaments bíblics i del seu exercici a la història. Després l'autor porta a terme la recerca de les dues grans qüestions centrals en aquesta matèria: d'una banda, la comunió i la col·legialitat, i, d'altra, la col·legialitat episcopal i l'exercici del Primat. Finalment la tesi presenta una valoració *ad hoc* de la institució del Sínode dels Bisbes i de les Conferències Episcopals. (C.C.)

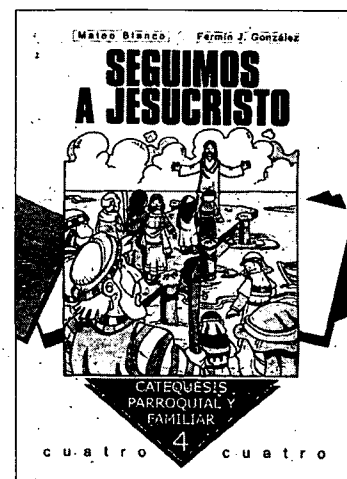
Rafel Felipe i Freije, *De la «communio» al «affectus collegialis». Anàlisi sistemàtica de la col·legialitat episcopal en els estudis contemporanis*. Facultat de Teologia de Catalunya, Barcelona 2002, 95 pàg.

Educació en la fe

S'ha presentat recentment el quart i darrer volum de la col·lecció Cuadernos de Catequesis Parroquial y Familiar d'Editorial Palabra. Es tracta d'un instrument molt útil per a l'educació en la fe dels més petits. Els quatre volums estan dissenyats especialment perquè els nens entenguin i assimilïn la seva relació amb Déu d'una manera adequada a cada edat. Estan recomanats per a la preparació a la Primera Comunió i poden fer-lo servir les famílies a casa, les parròquies i els centres educatius com a material didàctic auxiliar de la classe de Religió. Els quaderns se centren en l'etapa del despertar religiós i de la iniciació cristiana, entre els sis i els deu anys, moment clau perquè els més joves facin la primera síntesi de fe. En aquest quart volum s'inclouen les pregàries del cristià (Parnostre, Avemaria, Glòria...), una recomanació per als pares i els catequistes, una guia per participar més bé en l'Eucaristia, una síntesi de fe (a base de preguntes i respostes) i vint-i-un capítols en els quals el lector podrà trobar temes diversos (Maria, Nadal, La força de l'Esperit, L'Església és la meua família, etc.). (C.C.)

Mateo Blanco i Fermón J. González, *Seguimos a Jesucristo. IV volumen*. Editorial Palabra, Col·lecció Cuadernos de Catequesis Parroquial y Familiar, Madrid 2002, 56 pàg.

El llibre de la setmana

Des de la perplexitat

Aquestes línies estan escrites des de la perplexitat, com indica el títol del comentari. I no precisament perquè el llibre del P. Ignacio Larrañaga ens hagi sotmès en un estat d'ànim tan condicionat per la indecisió, en la qual no acabes de saber què pensar. El *Diccionario de la Real Academia* indica que un sinònim de «perplexitat» és la «confusió». Però jo encara hi afegiria algunà cosa més, que és precisament el que inspira aquest comentari.

Larrañaga, mestre de pregària, parla al seu llibre amb senzillesa i convicció sobre «orientacions pràctiques per recuperar la pau interior, el sentit de la vida i l'alegria de viure». I convenç, amb unes pàgines plenes de la seva capacitat d'acompanyar l'home i la dona en les seves inquietuds, obrint un camí perquè la vida, amb totes les seves tortuositats impossibles, es converteixi en un caminar, si no joïós, almenys, sàviament suportable.

D'on bé, doncs, la perplexitat? Fàcil i difícil d'explicar. En la tasca de lectura per a aquesta secció de *Catalunya Cristiana* he estat immers últimament en dues obres recents, d'un èxit lector indubtable: *Intimidad*, de Hanif Kureishi (Anagrama, 6a ed. 2002), i *Plataforma*, de Michel

Ignacio LARRAÑAGA,
El arte de ser feliz.
Ed. LibrosLibres, Madrid 2002, 139 pàg.

Houellebecq (Anagrama, 1a ed. 2002). A totes dues es parla de la recerca de la felicitat a la qual estan lliurats els homes i les dones que les protagonitzen. Però... quina felicitat!

Perquè Kureishi ens presenta el cas d'un home, casat amb una dona que l'humilia, i el sotmet a la violència psicològica feroç amb la qual una dona pot crispar fins a l'exasperació l'home: menyspreus, indiferències, insults, esforços per ridiculitzar-lo en societat. Una violència que no és física, però que l'exaspera fins a fer-lo abandonar la llar, i cercar-ne les compensacions als baixos fons d'una societat, a la qual es veu abocat per la recerca d'aïllament i de pau. Però, és aquest l'art de ser feliç? L'abandonament, la satisfacció eròtica, el sexe, són els que donen la felicitat? Impressionant, trist, digne de compassió, èticament rebutjable...

Plataforma encara va més lluny. Amb

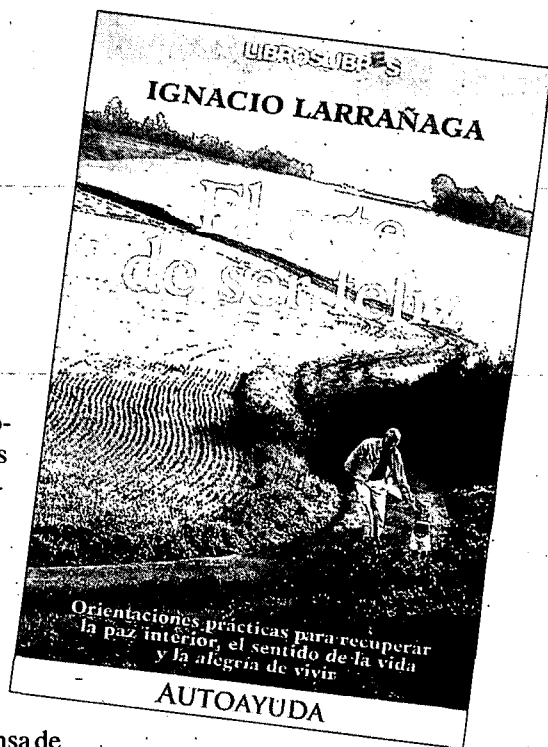
un argument feble, ple de llocs comuns, el francès Houellebecq ens explica la història de dos solters solitaris i un marit frustrat, embarcats en l'aventura de la promoció del turisme, que quan intenten l'èxit a través de l'anomenat «turisme sexual» a l'orient llunyà, acaben metrellats per fonamentalistes islàmics, gelosos de mantenir la integritat dels seus costums, i a la defensa de les joves explotades sense cap escrúpol pels occidentals.

Deixant a part les seves pàgines destructores del món islàmic —que li han portat tants problemes amb la justícia francesa!— tot el text està ple d'escenes de la pornografia més grollera. No parlem des d'una fàcil —i explicable— postura dictada per un escàndol purità, sinó per l'exigència de la dignitat humana, i un sentit ètic que demana comportaments normals. No és pòden acceptar uns protagonistes aparentment normals, que es dedecten a nivells d'animalitat pura, en nom d'una recerca de felicitat que no aconsegueixen mai, entre núvols d'alcohol i es-

tridències d'exotisme eròtic de barriada, encara que es donin en hotels de superluxe molt cars.

Per això pensem que el llibre d'Ignacio Larrañaga contrasta amb aquests escrits que acabem de ressenyar. I ens sap greu pensar que aquesta invitació d'*El arte de ser feliz*, de Larrañaga, pot obtenir respostes a les obres de Kureishi o d'Houellebecq, amb la presentació de biografies d'aquesta mena, tot i que es creguin molt literàries. És dolorós pensar que potser no tot és ficció, i que potser tot cap en la nostra decadent societat.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Memorial Joaquim Serra

Un gran esdeveniment musical a l'entorn de la figura i l'obra de Joaquim Serra, es torna a celebrar en plena tardor. Ens referim al Memorial Joaquim Serra que promou l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona.

La cita d'enguany serà el 29 de novembre en un marc excepcional: l'Auditori de Barcelona, amb l'actuació de dues formacions de gran prestigi: les cobles Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i Mediterrània.

El Memorial és la festa de l'evocació de la música d'un dels compositors més emblemàtics de l'àmbit de la cobla, però també pretén ser una exaltació a la creativitat de noves obres musicals. En aquest sentit, cada any, els promotors del Memorial Joaquim Serra encarreguen la composició de noves obres a autors acreditats però que no es dediquen habitualment a escriure per a aquesta característica formació instrumental catalana que és la cobla.

El dia 29 de novembre s'estrenarà *Variants de color*, una composició que és un autèntic recital cromàtic dels diferents instruments de la cobla, escrit per Joan Albert Amargós, un jove compositor que

enguany ha estat distingit amb el Premi Nacional de Música i amb la Medalla al Mèrit Artístic de la Ciutat de Barcelona. Amb *Variants de color*, Joan Albert Amargós planteja un singular homenatge musical a Joaquim Serra. D'altra banda, dins del Memorial també s'estrenarà el *Concert per a timbales i dues cobles*, escrit per Santi Molas, tot commemorant les seves noccs d'argent com a professional de la percussió.

En el programa també s'inclouen harmonitzacions de danses tradicionals catalanes i sardanes de Joaquim Serra, en l'any del centenari dels Esbarts Dansaires; l'audició de l'obra per a cobla de Xavier Montsalvatge i sardanes i obres d'Agustí Borgunyó, Francesc Basil i Fèlix Martínez i Comín.

Les localitats per a aquest gran esdeveniment musical ja estan a la venda a través del telèfon 902 101 212 les 24 hores mitjançant targeta de crèdit i per Internet a www.telentrada.com, així com a qualsevol oficina de Caixa de Catalunya. També es poden adquirir a les taquilles de l'Auditori de Barcelona (Lepant, 150 - telèfon 932 479 300, de 12 a 21 hores, de dilluns a dissabte). (C.C.)

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 80,60€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 80,60€ per any

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Amb dos pagament semestral de 40,30€

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

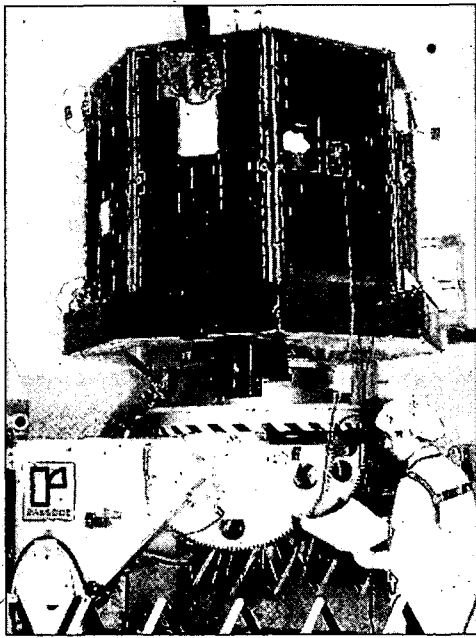
Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Una altra sonda per conèixer millor els cometes

El dia 1 de juliol passat va ser llançada a l'espai per la NASA la sonda *Contour* (COMets Nucli TOUR = Excursió al nucli dels cometes). Ha costat uns 150 milions de dòlars i tindrà una durada de quatre anys. Investigar la composició dels cometes és una de les prioritats que s'han marcat els astrofísics. Aquests astres, que es van formar al mateix temps que naixia el sistema solar, són com fòssils que conserven les característiques del núvol primigeni de gas i pols que originà el Sol i els planetes. Ja en sabem moltes coses. Són com grans boles de gel brut amb un nucli més o menys rocós. Quan un cometa passa prop del Sol, part del gel es fa vapor i moltes de les partícules i inclusions de gasos que conté es desprenen bo i formant la vistosa cua tan característica dels cometes, pressionada pel vent solar, que, per això, sempre pren el sentit oposat als raigs solar del Sol.

Hi ha dos cometes d'òrbita ben coneguda que seran l'objectiu de la sonda *Contour*: *Encke* i *SW-3*. S'han fet els càlculs corresponents i amb la màxima precisió s'ha

llançat aquesta sonda a l'espai de manera que passi a freqüència de l'*Encke* el 12 de novembre del 2003 i del *SW-3* el 19 de juny del 2006. Quan diem «a freqüència» volem dir a menys de 100 km del nucli. La pols de la cua es podrà analitzar amb força facilitat, com ja s'ha fet amb altres cometes, gràcies a sondes anteriors, la *Giotto* (per al cometa *Halley*), la *Deep Space 1* (per al *Borrelly*) i la *Stardust* (per al *Wild 2*), que encara no ha acabat la seva missió, però aquesta vegada hi haurà la novetat, com indica la *N* de *Contour*, d'escatir també com és el nucli.

El *Contour* és un enginy octogonal recobert de cinc capes protectores per evitar que els impactes de pols i pedretes en malmetin els quatre aparells que porta per a la captació d'imatges i anàlisis químiques, a part dels dispositius per controlar la seva marxa. Tot ha estat tècnicament molt estudiat. Penseu que quan se situarà al costat de l'*Encke* haurà d'anar a la velocitat de 100 km per segon! És clar que són 150 milions de dòlars el que ha costat. Una mica car, oi? Desitgem que, almenys, vagi tot tal com s'ha programat.

A actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Teories evolucionistes i ciència de l'evolució

L'aparició de la teoria darwiniana sobre l'origen de les espècies va provocar, a partir ja del 1859, reaccions de protesta i rebuig en els ambients eclesias-tics. Principalment en l'Església anglicana, però també en els ambients catòlics en general. A Anglaterra la interpretació literal de la Bíblia era tinguda pels jerarques de l'«Alta Església» gairebé com un dogma de fe: s'havia de creure que Déu havia creat directament totes les espècies d'éssers vius. I com que, per la seva banda, l'ateisme s'aprofità del llibre de Darwin a favor de les seves idees fent-ne bandera, la cosa encara s'acerbà més. Se suscitaren fortes polèmiques, i es digueren coses molt dures. En un article de la *Quarterly Review* (1860) el bisbe d'Oxford, Wilberforce, diu que el llibre de l'origen de les espècies vol demostrar amb suposicions i especulacions gratuïtes una teoria preconcebuda i aquesta manera de fer «és deshonrosa per a les ciències naturals». I encara diu: «Com podem arribar a creure que varietats afavorides de naps tinguin tendència a fer-se homes?» I un altre jerarca anglès diu que li ha estat impossible trobar al diccionari qualificatiu prou baixos per expressar el que són Darwin i els darwinistes. Darwin, però, no volia polèmiques i no contestava res ni admeté mai cap debat públic sobre la matèria.

Avui dia tots sabem que la fe cristiana és ben compatible amb el fet de l'evolució i que els arguments de Darwin s'han d'anàlitzar des del punt de vista purament científic; la doctrina de l'Església no és pas oposada a una creació evolutiva per part de Déu. Però a Darwin li deien que l'evolució era incompatible amb la fe. Quina va ser la resposta de la seva consciència? Va deixar de creure en Déu?

Evolució del pensament de Darwin respecte de la religió

Quan s'embarcà al *Beagle* encara no havia perdut la vocació de sacerdot. És ell mateix que dirà que la perdrà «de mort

13 Darwin i la fe cristiana

natural» durant el viatge. I la fe en el cristianisme? I la fe en un Déu personal creador de tot? De moment es mantindran. Però s'aniran refredant. I segurament amb lluites fortes dins el seu esperit. La fe en el cristianisme tal com l'entenia l'Església anglicana potser sí que va acabar perdent la força aviat. Però sembla que no la perdé mai del tot en un Déu Autor de la natura.

Ja vam citar el final del llibre de l'origen de les espècies que és una afirmació de fe en el Creador. «Hi ha grandesa i esclat en la idea que la vida, amb les diverses energies i facultats que té, vagi ésser alenada pel Creador en comptades formes...» Com s'ha d'entendre això? Que ho afirma sincerament o bé que ho diu fingint una fe que ja ha perdut, perquè no es digui que s'ha fet ateu? Els que s'inclinen per la ficció es basen en el que exposa en el llibre sobre l'origen de l'home, en el qual considera que no és més que un animal que ha evolucionat gradualment com els altres, cosa que sembla excloure la intervenció divina. Però això és de dotze anys més tard i potser ja havia evolucionat més el seu pensament; i encara cal notar que fins i tot en aquest segon llibre no diu pas explícitament que no hi ha hagut acció de Déu. Això no es troba en cap dels seus llibres. Ara bé, en la correspondència amb els amics materialistes sí que expressa que ha perdut la fe en el Déu de la Bíblia (potser, doncs, en un Déu Creador?). I és aquí, diuen molts, on és sincer del tot i apareix Darwin amb tota la seva autenticitat; el que passa, afegeixen és que el seu caràcter tímid fa que no gosi escriure res que ofengui directament els sentiments que tenen la major part dels que el llegiran. A més hi havia l'amor a la seva esposa,

cristiana practicant, que no volia ofendre. Què hi hem de dir?

La influència de la seva esposa

Emma Darwin estimava Charles de debò. I era una creient piadosa. Ningú no en dubta. I patia quan veia que el seu marit prescindia de Déu. Però Charles també estimava Emma. El matrimoni, que tingué deu fills, va ser sempre molt ben avingut. El problema que es planteja és: era només per respecte a la seva muller que Darwin no es manifestava mai ateu o potser era la influència d'ella que feia que no caigués del tot en l'ateisme? Pot il·luminar la resposta una llarga carta que es conserva de l'esposa dirigida al seu marit amb la nota que ell posà al final. La carta diu, entre altres coses: «L'opinió que tinc i vull conservar de tu és que mentre actuis en consciència i vulguis tractar sincerament de conèixer la veritat, no pots equivocar-te; però hi ha raons de fora de la meua voluntat que no em deixen consolar amb aquesta idea en qualsevol instant... El teu pensament i el teu temps estan plens de qüestions interessants... però fan que deixis de banda un altre tipus de pensaments... Tant de bo que aquest hàbit, propi de la recerca científica, de no creure en res que no estigui demostrat, no influeixi massa en el teu esperit en tractar-se d'assumptes que no puguin demostrar-se de la mateixa manera... No estic del tot d'acord amb tu en allò que vas dir un dia: que sortosament no hi ha dubtes de com cal actuar. Crec que pregar és un exemple del contrari, perquè allò és un deure imperatiu i això pot ser que no ho sigui...» Al final hi ha escrit amb lletra de Darwin: «Quan em mori sapigueu

que he besat aquesta carta i he plorat per causa seva moltes vegades. C. D.» (signa amb les inicials).

Quina interpretació donar-hi? Creiem que la més lògica és que Darwin no va deixar del tot de creure en Déu. Dins la seva consciència hi ha una lluita. No pot admetre la interpretació literal de la Bíblia, però veu que la vida ha d'haver sortit de les mans d'un Creador. Com compaginar les dues coses? Tenim encara que, en una de les cartes que es conserven, diu: «Al llarg de les meves fluctuacions no he estat mai un ateu, en el sentit de negar l'existència de Déu. Crec en general —i cada cop més en fer-me vell—, excepte en comptades ocasions; el meu estat d'ànim podria descriure's com el d'un agnòstic.» No hi ha cap raó per dir que en aquesta carta no fos sincer. I a les velleses és clar que la lluita interior es fa més gran (el que va afegir a la carta de la seva esposa també ho demostra) i per això quan escriu la seva autobiografia per a introducció de l'edició alemanya de l'*Origen de les espècies*, un any escàs abans de la seva mort, diu: «Pel que fa als meus sentiments religiosos, considero que això és un assumpte que no interessa més que a mi. Només diré que crec que l'evolució és compatible amb l'existència de Déu. Però... he posat poc el pensament en la religió en tractar de la ciència.»

Darwin era sincer quan deia que era un apassionat de la veritat, però la religió anglicana li presentava un cristianisme incompatible amb els resultats de les seves recerques. Això és el que li motivà la crisi de fe i al final de la vida la lluita interior s'abrivà. S'aconsolava pensant que no havia pas obrat el mal mai en la seva vida. Així ho deixà escrit també en la seva autobiografia: «Crec que he obrat bé seguint sempre la ciència i dedicant-hi tota la meua vida. No tinc cap mena de remordiment d'haver comès cap pecat greu, però sí sentiment de no haver fet més bé al proïsme.»

Va morir el 19 d'abril de 1882 i fou enterrat al Panteó Nacional de l'Abadia de Westminster, al costat d'Isaac Newton.

Pensadors cristians del segle xx (73)

Ernst Bloch i l'ateisme creient

VOCACIÓ DOCENT I D'ESCRITOR

Ernst Bloch neix a Ludwigshafen am Rein (Baden, Alemanya) el 1885. Des de petit s'inclina cap als estudis i la lectura de llibres. Estudia les carreres de Filosofia, Física i Música a les ciutats emblemàtiques de Munic i Würzburg.

Doctorat en Filosofia el 1908, desenvolupa la seva vocació com a escriptor i publica i viatja arreu d'Europa i Nord-amèrica. Va viure a França (París), Itàlia, Suïssa (Zuric), a l'antiga Txecoslovàquia (Praga) i als Estats Units.

A partir del 1949 desenvolupa la seva segona vocació: l'ensenyament. Va ser cridat a la Universitat de Leipzig per impartir classes com a professor titular de Filosofia. Hi va poder desenvolupar les idees enmig d'un ambient acadèmic propici a l'estudi i a la recerca. Compagina la docència universitària amb la direcció de l'Institut de Filosofia de Leipzig. Des de llavors i fins a la seva mort el 1977, Bloch va dedicar tots els esforços a l'ensenyament i a la publicació de llibres, articles i recensions. Malgrat el reconeixement mundial de la seva obra, el 1957 un congrés d'intel·lectuals organitzat a Leipzig va condemnar públicament les seves teories filosòfiques.

D'entre els seus escrits destaquem: *El espíritu de la utopía* (1918); *Thomas Münzer* com a teòleg de la revolució (1921); *El principio de la esperanza* (3 vol. 1954-1959); *Naturech und menschliche Würde* (1961) i *El ateísmo en el cristianismo* (1968).

UN TEÒLEG ATEU?

Ernst Bloch va ser un ateu declarat al llarg de la seva vida. A molts sorprèn que se l'inclogui a la llista dels teòlegs més destacats del segle xx. En efecte, alguns escrits seus tracten sobre teologia cristiana, on es reflexiona sobre la vida i la figura de Jesús de Natzaret, sobre els primers cristians, sobre l'Església, sobre la salvació i sobre altres temes d'empremta teològica.

Bloch se sentia hereu de la cultura judeocristiana però aliè a la vida de les esglésies cristianes. En les seves obres recull la tradició d'una filosofia de la

«**B**loch és ateu, no obstant això, la seva obra correspon als documents religiosos de la nostra època. Aquesta afirmació es prova pels estímuls múltiples que d'ell han partit cap als cristians i teòlegs, i per la forma externa d'aquesta obra, que accepta gran quantitat de material de la Bíblia, de la mística i la teologia jueva i cristiana» (Wolf Dieter Marsch).

Ernst Bloch.

identitat cristiana, esperança d'Europa i de la humanitat sencera (cf. *El principio de la esperanza*, vol. I, 1954). Reconeix Déu com a força impulsora de l'esperança, fita escatològica del regne de Déu. És més, des dels temps del Messies, només podem esperar humanament la pàtria celeste i identificar-nos-hi.

El nostre pensador alemany considera Jesús com un ésser igual a Déu, com el pacient rebel i màrtir. Crist és un model a seguir, sobretot tenint en compte el seu missatge messiànic-utòpic. Ell és el mitjancer de salut, el qui guareix les nostres dolences i ens purifica amb el seu patiment a la Creu (cf. *Durch die Wüste. Kritische Essays*, 1923).

L'ATEISME EN EL CRISTIANISME

Aquest és el títol d'un llibre d'Ernst Bloch sobre el cristianisme. Ens recorda que «ateu» va ser el terme encunyat per Neró per designar els primers cristians que no creien ni en els déus ni en l'emperador diví. Aquests eren cristians farts de superstició teocràtica i afamats de transcendència. Per això, Bloch afirma que el cristianisme té alguna cosa d'ateisme, com a negació de les divinitats

de fang que també avui dia miren de seduir l'esperit i la carn humana feble (cf. *El ateísmo en el cristianismo*, 1968).

Bloch troba en el cristianisme una força explosiva com cap altra. Ho compara amb una revolució per a un nou segle. L'excels del cristianisme serà l'espontaneïtat del missatge, allò utòpic i fantàstic de les paraules de Jesús de Natzaret. Una utopia que es fa realitat a les nostres vides quan la posem en pràctica, quan les lletres de la Bíblia cobren vida en nosaltres.

La força del cristianisme es troba en la proclamació del Fill de l'home igual a Déu. Aquesta és la gran revolució de la religió cristiana. Així afirmarà Bloch: «Només un ateu pot ser un bon cristià, però certament també: només un bon cristià pot ser un bon ateu» (cf. *El ateísmo en el cristianismo*).

TAMBÉ PROMETEU ÉS UN MITE

El cristianisme és per a Bloch una religió de l'esperança i, com a tal, ens il·lumina en els moments de dificultat i ens estimula en la lluita contra les penallitats de la vida present. N'hi ha, però, que creuen que la religió cristiana és falsedat. Cerquen la pau del cor i no la troben; o més aviat creuen trobar-la en el superhome, en el Prometeu del segle xx: l'home ideal i autosuficient, sense necessitat de Déu ni de cap religió.

Per a Ernst Bloch el superhome Prometeu és un mite. És un mite que mira d'omplir l'espai del fet religiós a la vida de les persones amb actituds de superioritat i autoproveïment espiritual. A l'ésser

humà, però, molts cops li falla Prometeu. L'home orgullós es replega sobre el seu interior, mancat de jo, i s'aïlla, es fa solitari. (cf. *El ateísmo en el cristianismo*, 1968).

L'home areligiós intenta elevar-se, des de la pròpia raó i la secularitat de la seva vida, a un pla diví. Cada cop se submergeix en un futur més negre, negritud de la qual no se'n sap sortir. L'aparença de poder i de seguretat en allò material dóna esperances i alleujament momentani de l'home... esperances falses. «Es tracta així de mantenir els homes disminuïts o engrandits. Ells han "caigut", estan corromputs a mitges, o totalment; per tant només poden fer el mal en raó de la seva pròpia realitat, només són capaços de caminar extraviats. A la perspectiva catòlica-les aspiracions en tot cas són moralment tan febles que en definitiva també aquí té validesa el crit: —Senyor, aixeca tu mateix el carruatge» (cf. *El ateísmo en el cristianismo*, 1968).

TEOLOGIA APOCALÍPTICA

Malgrat que Bloch es va sentir al llarg de tota la vida pròxim a les tesis marxistes i socialistes sobre el desenvolupament de la història i dels pobles, la seva fascinació pels escrits bíblics i pel gènere apocalíptic va ser palpable en els seus escrits.

L'Apocalipsi és una forma de pensament bíblic i jueu que concep el cosmos com una successió d'èpoques, Déu com el protagonista i el consumidor de cada època i el present com una crisi entre les èpoques, a l'espera de la fi dels segles, que encara no arriba. Per a Bloch, l'apocalipsi i l'escatologia es relacionen entre si; totes dues a l'espera de la fi dels temps, en

«**L'excels del cristianisme serà l'espontaneïtat del missatge, allò utòpic i fantàstic de les paraules de Jesús de Natzaret**»

l'esperança de la resurrecció dels morts. El pensador alemany ho resumeix així: «Jo sóc, però no em tinc. Per això precisament arribarem a ser» (*Huellas*, 1930).

Per a Bloch la història bíblica, la història dels patriarques i profetes, i l'apocalipsi es fonamenta en Jesús de Natzaret. És Ell el centre de la història, esperança del poble jueu i cristià. La mateixa vida de Jesús, amb els seus fets i paraules, va ser anunciada pels profetes, aquesta és la part objectiva del cristianisme. D'altra banda, la mística és la part subjectiva i cerca directament Déu des de les profunditats del propi esperit.

Segons Bloch, aplicant el principi d'esperança a les nostres vides podem aconseguir l'autèntica identitat personal amb el Déu judeocristià. Un Déu proper i pròxim, orientador de la nostra història.

Joan Manuel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista (stein@mixmail.com)

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA
(edició setmanal)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA
(edició mensual)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA
(edició anual)

RÀDIO ESTEL
FM 106.6

Informe-vos al telèfon: 934 092 810 — Fax: 934 092 820
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 — 08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

RADIO

Des de les 02.00 a les 6.30 hores, selecció de música instrumental.
Sant Rosari, a les 6.30 hores.
El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.
Espurna d'Alba, a les 07.15 i 02.00 hores.
 Informació general i d'Església, cada mitja hora.
 Comentari de l'Evangeli, a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.
 Pensament humà i cristià, cada hora.
 Comentari creient sobre l'actualitat, a les 10.30 hores.
 Angelus cantat, a les 12.00 hores.

Dilluns

07.00-09.00 *El Primer Cafè* (informatiu i tertúlia)
 09.00-10.00 *Hora blaugrana* (esports)
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones* (esports)
 14.30-15.00 *Catalunya actualitat* (informatiu)
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La Plaça de l'Església* (magazín)
 20.00-21.30 *Sin concesiones* (esports)
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes* (actualitat en clau cristiana i un informatiu general i d'Església durant la primera mitja hora)
 23.00-00.00 *Planeta Blau* (medi ambient)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Dimarts

07.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La Plaça de l'Església*
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Paraules d'amor* (família)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Dimecres

07.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La Plaça de l'Església*
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Mar de claror* (catequesi)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Dijous

07.00-09.00 *El Primer Cafè*

09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-20.00 *La Plaça de l'Església*
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *A tota costa* (submarinisme)
 00.00-02.00 *Rumba Llatina*

Divendres

07.00-09.00 *El Primer Cafè*
 09.00-10.00 *Hora blaugrana*
 10.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-14.30 *Sin concesiones*
 14.30-15.00 *Informatiu*
 15.00-18.00 *Radiofórmula*
 18.00-19.00 *La Plaça de l'Església*
 19.00-20.00 *Catalunya sense barreres* (atenció a discapacitats)
 20.00-21.30 *Sin concesiones*
 21.30-23.00 *Qui tingui oïdes*
 23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (personatges famosos)
 00.00-02.00 *Nit de música*

Dissabte

07.00-08.30 *La gran diferència*
 08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
 09.00-10.00 *Radiofórmula*
 10.00-11.00 *Club de golf* (esports)
 11.00-12.00 *Trotamundos* (turisme rural)
 12.00-13.00 *Hora blaugrana*
 13.00-14.00 *Radiofórmula*
 14.00-17.00 *La gran diferència* (selecció musical)
 17.00-18.00 *Vaixells, trens i música country*
 18.00-19.00 *En compàs de cine* (cinema)
 19.00-20.00 *Els temps de la música* (música clàssica)
 20.00-00.00 *Ressons o futbol Sin concesiones*
 00.00-01.00 *Radiofórmula*
 01.00-06.30 *La gran diferència*

Diumenge

07.00-08.30 *La gran diferència*
 08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
 09.00-10.00 *Tot sardana*
 10.00-12.00 *Rutes per Catalunya* (excursions)
 12.00-13.30 *Sirocco* (ONG)
 13.30-14.00 *Cafè internacional*
 14.00-17.00 *La gran diferència*
 17.00-18.00 *Mar de claror*
 18.00-18.30 *La Taula de l'Evangeli* (comentari de les lectures dominicals)
 18.30-20.00 *Avui és el dia del Senyor* (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
 20.00-21.00 *Melodies de fe* (música cristiana)
 21.00-23.00 *Ressons o futbol Sin concesiones*
 23.00-23.30 *Missatge en una ampolla* (reflexions)
 23.30-00.00 *Moments a mitjanit* (reflexió cristiana)
 00.00-00.30 *La cova del Country*
 00.30-01.00 *Cova de Jazz*
 01.00-06.30 *La gran diferència*

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

09.00-09.20 *Informatiu matí + el Temps*
 09.30 *Música Principat*
 14.00-14.15 *Informatiu migdia + el Temps*
 20.00-20.30 *Informatiu + el Temps + Música Principat*
 9.15, 14.15, 18.45 *el Temps*
 9.00, 12.00, 15.00, 17.00 *Butlletins horaris*

Cada dia

06.45 *Un bon motiu per viure*
 08.12, 10.45, 16.15 *Agenda*
 12.45, 17.45 *Recomanacions turístiques*
 00.00-02.00 *Música Principat*

Dilluns

20.30-21.00 *Des del campanar*

Dimarts

20.30-21.00 *In Corpore Sano*

Dimecres

20.30-21.00 *El que més ens agrada*

Dijous

20.30-21.00 *Fruits de la terra*

Divendres

20.30-21.00 *La Taula de l'Evangeli*

Dissabte

13.00-13.30 *Església d'Urgell*

13.30-14.00 *In Corpore Sano*

Diumenge

18.00-18.30 *La Taula de l'Evangeli*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.05 a 23.00h,
Objectiu, l'home
 Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista a Mn. Miquel Jordà, missioner diocesà a Xile; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

Cadena Estel

106.6 FM	Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat.
93.7 FM	Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà i Garraf ARQUEBISBAT DE BARCELONA
103.4 FM	Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa BISBAT DE GIRONA
105.0 FM	Ràdio Principat: Alt Urgell, Cerdanya, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
107.5 FM	Ràdio Principat: Andorra BISBAT D'URGELL

TELEVISIÓ

Diumenge 27

08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant).
 «Juderías españolas: Murcia»
 La visita al call medieval de Múrcia ens ajudarà a descobrir una pàgina oblidada de la història d'Espanya, un de tants esquins de la nostra memòria col·lectiva que mereix ser recuperat.
 09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 21)
 «Un pueblo que revive»
 La província d'Orense és una de les més envellides de l'Estat espanyol. El 25% de la seva població és més gran de 65 anys. La Fundació San Rosendo, conscient d'aquesta realitat, ha creat més de cinquanta centres per atendre la gent gran.
 10.00 *Últimas preguntas*
 «Religiosidad popular»
 Què és la pietat popular? Quins valors inclou? A aquestes i altres qüestions respon Fermín Labarga, director de la XV Trobada Nacional de Confraries Penitenciaris.
 10.25 *Testimonio*
 «Frater, un lugar llamado milagro. (II)»
 10.30 *Santa Misa*
 Amb la participació de la coral Lorelei de Santa Maria del Corcó-L'Esquirol (Osona), sota la direcció d'Eulàlia Carbonell.

(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 28

17.15 *Pueblo de Dios*
 «Camboya, el futuro ha comenzado.»

Diumenge 27

09.00 *Signes dels Temps*
 «Joves cristians de Mallorca»
 La diòcesi de Mallorca ha convocat per als dies 1, 2 i 3 de novembre un Congrés de Joves d'Església. Una trobada que pretén reflexionar sobre el model d'Església que volen les noves generacions. Conversa amb la delegada de Pastoral Juvenil de Mallorca, Joana Karmany; i el consiliari de la Delegació, Marià Gastalver. Altres temes:
 —Declaracions del teòleg i catedràtic, Olegario González de Cardedal.
 —Presentació de les activitats didàctiques vinculades a l'exposició *Gaudí, l'home i la seva obra*.
 —Comentari de l'actualitat, amb Jaume Reixach.
 —Història de l'Església, amb Josep M. Ballarín.
 —Comentari de l'Evangeli de diumenge.
 (Dirigit per Francesc Rosaura i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió la nit del diumenge al dilluns, a partir de les 03.00 h per TV3; el diumenge a les 10.30 h pel Canal TVC Internacional i pel Canal TVC Sat.

Divendres 25

20.30 *Creure avui*
 El programa conté diferents espais com ara entrevistes, reportatges, notícies, l'Agenda d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i el *Temps de reflexió*, amb el comentari de les lectures del diumenge.
 El programa repeteix l'emissió el dilluns a les 13.30 h.

Cada diumenge

12.00 *Paraula i vida*
 Espai que escriu i presenta Mons. Lluís Martínez Sistach. (El programa repeteix l'emissió el diumenge a la tarda cada tres hores).
 També s'emet pel Canal Reus TV a partir de les 11.55 (es repeteix cada dues hores).

Canal Berguedà de Televisió

Bona notícia, programa quinzenal que s'emet els dimecres a les 20.15h, el dissabte (migdia) i el diumenge (nit).

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Altres bisbats

• **RELIGIOSOS CAMILS.**— El Centre d'Humanització de la Salut dels religiosos camils organitza a Guadix (Granada) un curs sobre *Acompañamiento espiritual al enfermo* (amb col·laboració amb el Centre d'Estudis Teològics Pastoral Sant Torquat), del 15 al 17 de novembre. Més informació: tel. 918 060 696, fax 918 040 033, a/e: cehs-secretaria@humanizar.es

Internet

• **DOMINICS.**— S'acaba de presentar la versió renovada del lloc d'Internet dels Dominics, www.op.org, en el qual trobareu textos, documents, notícies sobre les activitats dels religiosos en anglès, francès i castellà. Es tracta d'una renovació gràfica, conjuminada amb una riquesa més gran de continguts.

• **BALMESIANA.**— La Universitat Virtual Sant Tomàs presenta a <http://uvst.balmesiana.org/conferenciasbalmesiana.htm>, la conferència inaugural del curs de Balmesiana, a càrrec del Dr. Joan Bassegoda i Nonell sobre *Un segle i mig de Gaudí*.

• **ART MARIÀ.**— La Biblioteca Electrònica Cristiana ha organitzat una exposició

fotogràfica a Internet que inclou obres d'artistes diversos. Amb imatges figuratives i simbòliques volen aprofundir en trets de la vida de Maria, com la maternitat, la fortalesa, la puresa i la humilitat. La mostra es pot visitar a www.multimedios.org/galeria/exposicion.

Barcelona

• **DELEGACIÓ DE PASTORAL UNIVERSITÀRIA.**— El 23 d'octubre, a les 20.00, recital de poesies de Jacint Verdaguer, a càrrec de Mn. Dídac Faig, rapsoda, i una audició musical a càrrec de Xavier Pagès, baríton, i Joan Grimalt, piano. Lloc: CCU, c/ Villarroel, 81, baixos - Barcelona.

• **AMICS DELS CLÀSSICS.**— El 24 d'octubre, a les 19.30, recital d'Enric Illana (baríton) i Marcel Olm (pianista) al Reial Cercle Artístic, Arcs, 5 - Barcelona.

• **TROBADA DE FORMACIÓ HUMANA I RELIGIOSA.**— Organitzada per l'Agrupació d'Educadors Cristians, el 24 d'octubre, a les 20.00, a l'Acadèmia Catòlica (c/ Sant Joan, 20 - Sabadell). Climent Forner, sacerdot i poeta, parlarà sobre *Un poeta es confessa*. Més informació: tel. 937 254 094.

• **HOSPITALITAT DE LA MARE DE DÉU DE LOURDES.**— El 25 d'octubre, a les 21.30, concert de Raimon a la parròquia de Sant Agustí de Barcelona (pl. Sant Agustí, 2).

• **GERMANDATS I CONFRARIES.**— La Pontificia i Reial Germandat i Confraria de Natzarens del Nostre Pare Jesús del Gran Poder i Maria Santíssima de l'Esperança Macarena celebren els actes i cultes següents en el 31è aniversari de la benedicció del seu titular: el 26 d'octubre, a les 18.30, res del rosari; a les 19.00, missa i, tot seguit, homenatge a Julio Pérez Ripoll, escultor de l'imatge del Nostre Pare Jesús del Gran Poder; el 27, a les 12.00, missa. Els cants aniran a càrrec del cor Amics

FE D'ERRADES

- En les bases del IV Concurs de Dibuix que vam publicar en el número 1.202, a les cites bíbliques que fan referència a la Mare de Déu on diu Jn 9,25-27 ha de dir Jn 19,25-27.
- El dibuix s'ha de fer en un full de mida Din A4.

Rocieros del Camí de Sant Adrià de Besòs; a les 12.45, tradicional besapeus; a les 13.00, aperitiu. Església de Sant Agustí, pl. Sant Agustí, 2 - Barcelona.

• **SANT LLORENÇ.**— A la parròquia titular de Barcelona (c/ Entença, 109-111), el 27 d'octubre, a les 11.00, ofici solemne presidit pel bisbe auxiliar Mons. Josep Angel Sáiz. Hi intervindrà la coral Sant Llorenç i el l'Agrupament Escolta Itaca, que enguany celebra el 20è aniversari; finalitzarà amb veneració de la relíquia i cant de l'himne a sant Llorenç.

• **ARXIPRESTAT DE SANT ANDREU.**— La Comissió Arxiprestal de Pastoral Familiar organitza la segona trobada d'acollidors i de persones implicades en Pastoral del Baptisme, que tindrà lloc a la parròquia de Sant Andreu de Barcelona (c/ Pont, 3), de 17.00 a 18.30 el 27 d'octubre. Hi intervindrà Mn. Jaume Fontbona, doctor en Teologia i professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, que parlarà de la vivència comunitària de la fe amb el títol *Baptisme i Comunitat*. Més informació: tel. 932 742 846.

• **II ESCOLA DE PREGÀRIA DE LA PARRÒQUIA DE LA CONCEPCIÓ.**— El 28 d'octubre, a les 21.15, el Dr. Pere Montagut, professor de Teologia Pastoral, tractarà el tema *L'amor de Déu: ànima de la vida de pregària*. C/ Roger de Llúria, 70 - Barcelona, tel. 934 576 552.

• **GERMANS MARISTES.**— Els dies 28 i 29 d'octubre, a les 21.00, tindrà lloc la primera xerrada de l'Escola de Teologia del curs 2002-2003 organitzada pels Germans Maristes. Jordi Avellaneda, Imma Guixé i Eva Saura parlaran sobre *Frère Roger de Taizé, una mística des de l'ecumenisme, l'acollida i la senzillesa*. Més informació: tel. 934 908 146.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 28 d'octubre, a les 21.30, presentació del catecumenat i fixació de les dates de les reunions següents. Coordina: Ignasi Salvat. Lloc: casal Loiola, c/ Balmes, 138 - Barcelona; els dies 28 d'octubre; 4, 11, 18 i 25 de novembre, i 2 de desembre, de 19.30 a 21.30, seminari sobre *Mística, Bíblia i les noves formes d'espiritualitat del segle XXI*, impartit per Josep Otón. C/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona.

• **ASSOCIACIÓ UNESCO PER AL**

DIÀLEG INTERRELIGIÓS.— El 29 d'octubre comença un curs de dotze hores sobre *El judaisme del segle I i el naixement del cristianisme*, impartit pel Dr. Mario Saban. Es farà els dimarts de 19.00 a 20.30 o de 20.30 a 22.00. Més informació: mjsaban@inea.com.ar

• **CONFERÈNCIA SOBRE VERDAGUER I ELS GOIGS.**— El 30 d'octubre, a les 19.30, Joan Campabadal parlarà sobre *Verdaguer i els gogistes del segle XIX*. Organitza: Museu Casa-Verdaguer i Amics dels Goigs. Lloc: seu dels Amics dels Goigs, c/ Ortigosa, 14, 1r 4a - Barcelona.

• **PALAU DE LA MÚSICA CATALANA.**— El 30 d'octubre, a les 19.30, actuació de l'Orquestra Simfònica del Vallès; el 31, a les 21.30, XXXIV Festival Internacional de Jazz a Barcelona. Més informació: c/ Sant Francesc de Paula, 2 - Barcelona, tel. 932 957 200, fax 932 957 210, a/e: palau@palaumusica.org, Internet: www.palaumusica.org

• **HOMES DEL SAGRAT COR.**— Parròquia de la Bonanova (Sants Gervasi i Protasi, pl. Bonanova, 12 - Barcelona). El 31 d'octubre per a sacerdots, homes i joves: a les 21.15, punt doctrinal; a les 21.45, cafè i acollida; a les 22.00, hora santa, i a les 23.00, eucaristia. Parròquia de Sant Joan d'Àvila (rbla. Prim, 52 - Barcelona): participació dels homes a la Bonanova (autocar a les 21.00 per tornar a les 23.30).

• **ACRISDI.**— El 31 d'octubre, a les 20.30, celebració de la castanyada a l'Orfeó Gracienc (c/ Astúries, 83 - Barcelona); el 2 de novembre, a les 18.00, reunió del grup de creixement personal, que tractarà el tema *Soltarse a volar*, a càrrec de la psicòloga Maria Carballal. C/ Bailèn, 10 - Barcelona.

• **CATEDRAL.**— El 2 de novembre, commemoració dels Fideles Difunts: a les 9.30, cant de laudes, i a les 10.00, celebració de l'Eucaristia en sufragi dels fideles difunts.

• **CARILLÓ.**— El 3 de novembre, a les 12.00, la carillonista Anna M. Reverté interpretarà òperes i operetes de Mozart, Weber, Gounod, Flotow i Strauss. Carilló del Palau de la Generalitat.

• **HORA SANTA.**— El 3 de novembre,

CASA D'ORACIÓ STA. TERESA DE JESÚS CARMELITANS DESCALÇOS A MATADEPERA

TALLERS DE
PREGÀRIA

Per trobar la dimensió de profunditat on la persona és ella mateixa i naturalment sent Déu dintre seu.

Dissabte, 26 d'octubre

Teresa de Jesús. «Endinsar-se en el castell.»

Horari: de 10 a 13 h, amb la possibilitat de romandre-hi tot el dia i dinar.
Lloc: Casa d'oració dels Carmelitans, Pg. de Matadepera, 42, Matadepera.
Tel. 937 871 250.

BALMESIANA - SCHOLA CORDIS IESU

Organitzen a la capella de Balmesiana
c/ Duran i Bas, 9, una hora Santa cada
primer divendres de mes
a les 19.00 hores.

A continuació (19.45 hores) se celebrarà la Santa Missa.

NECESSITEN UN PADRÍ! VOLS SER-HO TU?

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 26 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ SIGNIFICA UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la tasca humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

18,03 euros mensuals ho poden fer possible

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
C/ Avenida de Madrid, 21, 1º B,
47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 544 750 - 983 545 206 - Fax 983 544 750 e-mail: fcpny@telefonos.es

Des del carrer

Com no podia ser d'una altra manera el P. Ramon M. Setó és una persona molt alegre, amb un somriure serè i una mirada tendra que fàcilment es contagien. La «presidència» del Club de l'Alegria li va com anell al dit, ell mateix n'és un testimoni ben reeixit. El club és una cosa ben senzilla, molt casolana, però amb una pretensió realment elevada: la de viure l'alegria cristiana i homenatjar així la Mare de Déu, la patrona del club. Per a això no calen grans requisits ni compromisos, només ganes i una mica d'entusiasme. La proposta és oberta a tothom: Missioners Claretians C/ Roger de Llúria, 5, 6a planta, 08010 Barcelona, tel. 654 702 316.

El P. Ramon Setó, c.m.f., és el fundador del Club de l'Alegria

«L'alegria és imprescindible per al cristià»

—Què és el Club de l'Alegria?

—Un dia algú em va suggerir la possibilitat de fer de l'alegria cristiana una oferta concreta i un grup a l'entorn del qual es visqués i es donés a conèixer diferents aspectes d'aquesta alegria. Va començar com aquell qui no comença res, vam dir-ho a les amistats i vam fer una mica de programa. Poca cosa i res nou, però s'ha anat estenent i ara ja som prop de 150 arreu de Catalunya. Amb el club volem honorar la Mare de Déu de l'Alegria, que en el *Magníficat* canta l'alegria de l'obra de Déu a la humanitat. Fins i tot tenim un lema: «Causa de la nostra alegria, pregueu pel món.»

—En què consisteix el vostre programa?

—El nostre programa és ben senzill i reuneix tot l'Evangelí. Es tracta de viure alegrement les set notes del Regne de Déu, posades en el prefaci de la missa de Crist Rei: un regne de veritat i de vida, de santedat i de gràcia, de justícia, d'amor i de pau. Tot això interessa, és el programa de l'Evangelí i del Club de l'Alegria.

—Calen requisits o condicions es-

pecials?

—Cap ni una. Ni compromisos, ni estructura, ni quotes... només ganes de viure tot això amb alegria i honorar la Mare de Déu en la seva alegria pel Senyor ressuscitat, amb plena llibertat i espontaneïtat personal. El dia 25 de cada mes, però, s'invita als inscrits, lliurement, recordant el 25 de març, l'Anunciació de la Mare de Déu, per celebrar-ho amb algun obsequi a la Mare de Déu.

—El cristianisme ha estat sempre associat amb l'alegria?

—No inventem res. Pau VI, ara ja fa uns quants anys, va fer un llarg document sobre l'alegria cristiana. Allà deixava molt clar que justament ara, en un món ple de violència, d'odi, de patiments, de guerres, de tristesa... cal donar a la gent una guspira d'esperança i pouar les fonts de l'alegria cristiana. De problemes i d'embolics, n'hi ha a tot arreu i a dojo, però l'Evangelí ens porta la valoració des de l'Esperit de Déu, que ens dona capacitat per suportar els problemes de la vida mentre fem el que podem per superar-los.

—Un cristià té «exigència» de ser alegre?

—Absolutament. L'alegria és imprescindible per a l'esperit i l'acció del cristià. El punt central del cristianisme és que Crist, amb la seva resurrecció, ha derrotat els pitjors enemics de l'home: la mort, el sofriment, el pecat, i Satanàs, que n'és l'instigador. L'alegria cristiana és la que porta l'Esperit Sant, l'alegria del Crist ressuscitat, que com a fruit de la resurrecció envia el seu Esperit. Perquè Déu és alegria infinita i vol que l'home participi en la seva felicitat.

—On ha trobat vostè l'alegria?

—En Déu! Per a mi, amb tota certesa, l'alegria és Déu, la qual cosa no treu que hi ha una colla de situacions humanes que dificulten la vida... Per ser feliç de veritat, la clau és Déu, perquè crec profundament, joiosament i serenament que Déu és la llum.

—Què cal fer per infondre alegria en la nostra societat i en l'Església?

—Viure l'evangelí, el programa del Regne. I per viure-ho només cal deixar-nos conduir per Déu, no cal fer res, només deixar-nos conduir per la força suau de l'Esperit Sant, els fruits del qual són l'amor, la pau, l'alegria, la paciència, la bondat, la mansuetud, la temperança... Cal, però, un abandonament total a Déu, que ho regala com a do.

Samuel Gutiérrez

Ja no tenim res a dir?

Una de les èpoques més admirables de la història del cristianisme és amb tota seguretat la dels primers 300 anys. Des del nostre segle XXI ens sorprèn agradablement el procés que va dur una religió minoritària i fortament perseguida des de la clandestinitat fins al triomf. En aquest èxit hi ha diverses circumstàncies que encara el fan més valuós; és essencial tenir present, per exemple, que la difusió i el triomf del l'Evangelí no es van imposar mai, no es van aconseguir per la força, sinó mitjançant la paraula i l'exemple humà; també cal destacar que tot i la persecució furibunda a què van ser sotmesos, els cristians acceptaven el martiri amb serenitat i el nombre de fidels augmentava; i a tot això, hi hem d'afegir que mentre l'Església perseguida creixia, les discussions i divergències doctrinals múltiples abundaven entre els mateixos cristians. Aquestes discrepàncies —que a vegades eren notablement profundes— no van afeblir el cristianisme primitiu, i més aviat les hem de veure com un indicatiu de la vitalitat de la fe.

Avui la comunitat cristiana, en general, no és perseguida i no hi ha la quantitat ingent de màrtirs de l'època romana, aspecte força positiu perquè indica el grau de respecte i civilitat del nostre món. Tampoc no trobem des de fa molts anys en el si de l'Església grans debats com els que mantenien els cristians del segle III, i d'això ja no ens en podem felicitar tant. No és cap senyal d'unitat, sinó de llanguiment. No es tracta d'enredar-nos, és clar, en discussions bizantines que no van enlloc, però ara que l'entorn ens ho posa molt més fàcil sembla que ja no tenim res a dir al món actual.

Eduard Brufau

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

L'encís del papa Joan

Ara que recordem el Concili de fa quaranta anys, se'ns fa més viva la memòria de qui el va concebre i el va avarar com una embarcació fràgil, confiada al vent de l'Esperit. L'encís personal de Joan XXIII es va reflectir en el Vaticà II i en va il·luminar els inicis.

Abans que arribessin els grans documents, ja en vam copsar el missatge essencial: no es tractava de repetir la veritat cristiana —«per a aquest tipus de discussions no calia convocar un Concili»—, sinó «d'exposar-la d'acord amb les exigències del nostre temps», com va dir el Papa en el discurs inaugural. El Concili cercava sobretot més proximitat amb l'Evangelí de Jesús, d'una banda, i amb els homes i les dones d'avui, de l'altra. Per això la senzillesa i la simplificació de les formes, la transparència i la humilitat, van connotar el seu desenvolupament.

Era això el que anhelava, per exemple, el teòleg Yves Congar. Tant, que el dia de l'obertura del Concili es queixava, impacient, de l'estil «senyorívol i renaixentista» de la cerimònia... Trobava que no s'hi percebia el moviment litúrgic: «Aquesta immensa assemblea no diu res, no canta res...» Però, a la segona sessió, ja se sentia entusiasmat, i recomanava «treballar més i més per tal de fonamentar sòlidament l'aggiornamento, sacrificant els desigs personals». Comprenia que no es podien cremar etapes: «M'adono que un gran cos com l'Església exigeix un moviment de ritme mesurat.» Tot això figura en el seu *Mon journal du Concile*, que s'acaba de publicar ara. (Ell havia deixat dit que no es publicués abans de l'any 2000.)

Podem parlar, doncs, d'un alè espiritual que acompanyà la reflexió teològica conciliar. Podem parlar d'una espiritualitat del Vaticà II. Un alè i una espiritualitat que troben en Joan XXIII, freturós de fer més comunicativa l'Església, la seva màxima expressió. La reforma litúrgica, el nou concepte de llibertat religiosa o l'obertura, amb goig i amb esperança, a la societat contemporània en són tres aspectes a destacar. En el camp litúrgic, el més espectacular va ser la traducció dels textos a les llengües vives. Però no és això sol: tota la reforma porta un desig de traducció de la litúrgia a la sensibilitat contemporània. Pel que fa a la llibertat religiosa, quan la consideració dels drets de la persona esdevingué prioritària quedà superada aquella prepotència que encara el 1954 apareixia en una carta pastoral: «En un estat o nació com cal, han de ser prohibits tots els cultes heterodoxos, i reconeguda i protegida només l'única Església vertadera que és la catòlica.» Pel que fa a la *Gaudium et spes*, és bonic recordar aquestes paraules, tan reconfortants en el clima de fa quatre dècades: «No hi ha res de veritablement humà que no tingui ressò en el cor dels deixebles de Crist.»

L'encís del papa Joan i del seu Concili van produir una situació excepcional que no havíem conegut abans i que hem enyorat després: hi hagué un temps en el qual parlar de l'Església despertava, d'entrada, un moviment d'expectativa i de simpatia.

Ara mateix

Rauxa